

Djuão memã Jeju'ã ujarēnh rax ne ja.

Djuão ne Jeju'ã ajarē. Jeju kute amijo ĩ ne rwỳk kētri Bāmmē ro'ã kàjkwakam ar bari kumrēx memã arē. Ne kam atāri Jeju kute amijo amirīt ne kute meo mex ne kute memã amikabēn jarēnh ja'ã ujarēnh tēn àbir djāmā kumē. Nām prīne gwaj bamā Jeju kabēn jarē. Jeju kute kukràdjà'ã mỳjja jakre kunĩ ne arē. Me kute tu amim Jeju kamnhĩxkumrēx ne kam tĩn rā'ã rā'ãmā ne gwaj bamā arē.

Djuãomē kamybê Xijagu ne Ar kubê tep pynēnh djwỳnh nhym Jeju arkum kabēn nhym ar tu mỳjja kunĩmā iren Jeju kôt mōn kôt bikamēnh rā'ã nhym Jeju wabi. Nhym memã Jeju jarē nhym me kôt kum kurēn pa 'ābyn apēx-timā kumē. Kamā ne ajte memã Mỳjja Apōx Kētri Kukām 'ã Ujarēnh jadjwỳ'ã pi'òk no'òk ne.

Me'õ nhidjibê kabēn'ã ujarēnh kadjy ne ja.

Kar 10.36; Pir 2.6; Kor 2.9; Idja 1.2

¹ Mỳjja kunĩ kētri ne arỳm me'õ nhidjibê Kabēn. Me'õ nhidjibê Kabēn kàjkwakam Metĩndjwỳnhmē ro'ã nhỳn adjwỳnhdjwỳ kubê Metĩndjwỳnh. ² Ta ne mỳjja kunĩ kētri Metĩndjwỳnhmē ro'ã nhỹ.

³ Kubê ne mỳjja kunĩ nhipēx djwỳnh. Ne ren kēt nhym ren mỳjja katorjadjwỳ kunĩ ren kētkumrēx. ⁴ Me'õ nhidjibê Kabēnjabê ne mỳjja kunĩ tĩn djwỳnhkumrēx. Ne kam kôt kute mrāmri ne me kurwỳ djà pyrāk. Ga, ngōnhpōk kute akamàt kō tyk kurwỳ nhym me kute akamàtkam mỳjja kunĩ pumũnh ne katàt mrānhja pumũ. Me jadjwỳ ne me axwen kam mrānh punu. Nhym kam me memã me'õ nhidjibê Kabēnja'ã ajarē nhym me kwỳ arỳm amim tu markumrēx. Kubê mỳjja kunĩ tĩn djwỳnhkam ne me kwỳ amim tu markumrēx ne kam arỳm axwe kēt ne katàt

amijo ba. ⁵ Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Me kwỳ jadjwỳ ne me axwen ba punu. Nhyam kam me memã me'õ nhidjibê Kabênja'ã ajarê. Memã 'ã ajarê nhyam me axweja kute akamàt kô tykkam baja pyræk ne me amim mar kêt.

⁶ Be, atemã me'õbê ne Djuão. Ngômã me angjênh djwỳnhja. Metĩndjwỳnh ne Djuão jano nhyam arỳm kukwakam ujarênh tẽ.

⁷ Me'õ nhidjibê Kabênja kute mrãmri ne me kurwỳ djà pyræk nhyam Djuão arỳm 'ã ujarênh tẽ. Kôt me kunĩ kute tu amim me'õbê Kabênja markumrêx kadjy ne 'ã ujarênh tẽ. ⁸ Be, djãm Djuão ta kute me kurwỳ djàja pyræk? Kati. Kukãm kute 'ã ujarênh kadjy ne tẽ. ⁹ Me'õ nhidjibê Kabênja ne mrãmri kute amijo ba mexkumrêx ne katát kute memã kabên jarênhkumrêx. Nãm me kunĩmã arênhkumrêx. Kute mrãmri ne me kurwỳ djà kute memã pry kurwỳ pyræk.

¹⁰ Me'õ nhidjibê Kabênja ne amikadjy me kunĩ nhipêx ne tũmràm me'ỳr bôx ne me ro'ã ar ba. Ta ne amikadjy me kunĩ nhipêx. Nãm te me ipêx ne te me ro'ã ar ba nhyam me kute amim mar kêt. ¹¹ Õ me wỳnh'ỳr ne bôx nhyam ò me wỳnh kute o aminhõ bēnjadjwỳr kêt. ¹² Nhyam be, me kwỳ ne me apỳnh ĩ djàri arỳm o aminhõ bēnjadjwỳrkumrêx. Me ja ne me me'õ nhidjibê Kabênja'ã amim,

—Mrãmri ne kubê Metĩndjwỳnh Krakumrêx, ane. Nãm me amim anen arỳm o aminhõkumrêx. Nhyam kam arỳm apỳnh me ĩ djàri memã kum,

—Mrãmri ne arỳm abê Metĩndjwỳnh Krakumrêx, ane.

¹³ Mebê Metĩndjwỳnh krakam arỳm umar djà ny. Umar djà nyo kute mrãmri ne me prĩre bixadjwỳr nykam umar djà ny pyræk. Djãm me my kute me niremã kra jadjwỳrkôt me umar djà ny? Kati. Nàr, djãm me my kute me nireo ikwã prãmkkôt ne me umar djà ny? Kati. Nàr, djãm me kute

kra'ã amim karõkõt me umar djà ny? Kati. Metĩndjwỳnh kute memã amak bõnhkõt me umar djà ny.

¹⁴ Be, me'õ nhidjibê Kabênja ne arỳm amijo ĩ ne me baro'ã ar ba. Nãm mexo uman ar ba. Ar ba ne bar prĩne mexo umakõt omũnhõ iba. Bãm pyma o ne uma. Kubê Metĩndjwỳnh Kra djwỳnh. Pydji. Kam ne prĩne mexo uma. Ta ne tu kum me kaprĩ:kumrẽx* ne kabẽn pỳnh ne arẽn me baro'ã ar ba.

¹⁵ Be, ngõmã me angjẽn djwỳnhbê Djuão ne kàj bê 'ã ajarẽn memã kum,

—Arỳm ne ba ar amã me'õ ja'ã ajarẽn 'ã ar amã, “Me'õ dja ikõt bõx. Nãm raxo katàt ijakre. Be, mỳkam? Bir, amrêbê: ikêtri ne ar ba tũm. Kam ne raxo katàt ijakre”, ane. Arỳm ne ba ã ar amã ane. Nãm ã Djuão memã ane. ¹⁶ Be, mỳjja kunĩ ne õ. Ta ne ukaprĩõ ukaprĩn õ mỳjja kunĩmẽ me bakunĩõ djuw mexo nhỹ. ¹⁷ Mõj djê ne Metĩndjwỳnh kukwakam me kute katàt amijo ba'ã memã karõ. Me axwe kêt kadjy memã karõ. Nhy m be, Jeju Kritu ta ne tu kum me kaprĩn kabẽn pỳnh ne arẽ. ¹⁸ Be, djãm me'õ ne kute Metĩndjwỳnh pumũnh got? Arkati. Kra djwỳnh pydjibit ne kute omũnh. Bãmmẽ ro'ã ne nhỹ. Krabit kute omũnh ne arỳm memã 'ã ajarẽ.

*Djuão kute memã amijarẽn*h kadjy ne ja.

Mat 3.1; Mak 1.1; Ruk 3.1

¹⁹ Be, Djeruxarêkam mebê idjaer rũnhja ne me Djuãomã me kwỳ jano. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kwỳ jano. Ne mebê Rewidjwỳ kwỳ jano. Me kute abej Djuão kukjêr kadjy ne me me kwỳja jano nhy m me arỳm 'ỳr mõ. 'Ỳr mõ:n kam arỳm 'ỳr bõx ne kum,

* 1:14 Djãm me ta ne me axwe kêt nhy m pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêt mã nhy m ta arỳm tu kum me kaprĩ.

—Mỳj me ajõ ga nã? Djãm abê me inhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu? ane. ²⁰ NhyM Djuão memã 'êx kêt ne mrãmri tu memã arẽnhkumrêx ne memã kum,

—Ba ibê Kritu kêt. Metĩndjwỳnh kute ijã me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽn h kêt, ane.

²¹ NhyM me kum,

—Be, abê Kritu kêt kam mỳj me ajõ ga nã? Djãm abê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn h djwỳnh? Djãm abê Erij? ane.

NhyM memã kum, “Kati”, ane.

NhyM me kum,

—Metĩndjwỳnh kute me imã kukwakam kabẽn jarẽn h djwỳnh'õ janormã. Djãm ga? ane.

NhyM memã kum, “Kati”, ane.

²² NhyM me kum,

—Bir, dja ga me imã amijarẽ. Me ije memã akabẽn jarẽn h kadjy. Me kute awỳr me ijanor ba me ije memã akabẽn jarẽn h nhyM me kute amar kadjy on me imã amijarẽ, ane.

²³ NhyM memã kum,

—Be, amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn h djwỳnhbê Idjaij ijã kabẽn jarẽn me bakukãmãremã kum,

“Kapõt kukritkam dja me'õ kàj bê me akren memã kum, 'Bẽnjadjwỳr djwỳnh kutêp wãnh ajaxwemã anhiren kum amex. Kute mrãmri ne me kute me bẽnjadjwỳr rũnhmã katàt pry jadjwỳr nhyM mexja pyræk. Dja gar ã kutêp amexo ane', ane.”

Ba ijã ne Idjaij memã ane, ane. Djuão ã memã ane.

²⁴ Be, mebê idjaer rũnh kute Djuão'y r me kwỳ janorja, kute kukjêrjabê ne mebê pardjêu. ²⁵ Djuão amijã memã ane nhyM me kum,

—Be, abê Běnjadjwýrbê kumkatibê Kritu kêt ne abê Erij kêt ne abê Metĩndjwýnh kukwakam kaběn jarěnh djwýnh'õ kêt ne kam Metĩndjwýnhmã ngômã me angjěho aba. Mýkam? ane.

²⁶ Nhy m memã kum,

—Bir, ba ikajgo me:xi. Ije Metĩndjwýnhmã me arěnh kadjy ba ngômãbit me angjěho iba. Ikajgo nhy m be, me'õ ra:x arým bõx. Ne kam ar me banhipõkri ba ga me aje mar kêt. ²⁷ Tãmwã 'ã ne ba me amã, “Me'õ gědja ikõt bõx. Nãm raxo katàt ijakre”, ane. Bãm te irax ne 'ã inhìbõn ije kum parkà 'ãpre bõnh ne o itēm prãmje. Be, ãm irax ba ren arým kum apê. Nhy m be, kati. ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne. Nãm ã Djuão memã ane.

²⁸ Ngõ raxbê Djodão nhikjê'ã krìbê Betanhakam ne ã memã ane. Ngômã kute me angjěnh djakam ne ã memã ane. Djeruxarê kurúm me bõxjamã ã ane.

Djuão kute arkum Metĩndjwýnh Kra jakre kadjy ne ja.

Mat 3.11; Mak 1.10; Ruk 3.22

²⁹ Nhy m kam arým akamàt ne akati. Nhy m Djuão ar jãnh dja nhy m nĩnh Jeju Djuão kutã tẽ. Nhy m omũn 'ã memã kum,

—Ota, Metĩndjwýnh nhõ Mrykĩ'ãtomti jabatành ny tẽ. Tãm ne Metĩndjwýnh me bawýr ano nhy m me kute bĩn nhy m kute me kunĩ jaxweo pãnhmã. ³⁰ Tãmwã 'ã ne ba ar amã, “Me'õ dja ikõt bõx. Nãm raxo katàt ijakre. Be, mýkam? Bir, amrěbê: ikěttri ar ba tũm. Kam ne raxo katàt ijakre”, ane. ³¹ Be, djãm ba ne ba amrěbê nokre pumũ? Kati. Ije amrěbê omũnh kêt. Metĩndjwýnh kaběnkõt ije me abê idjaermã Kritu'ã idjujarěnh ga me aje marmã. Jabit ne ba kuma. Me aje Kritu marmã ne ba ngômã me ajangjěho iba, ane.

³²⁻³³ Ne kam Djuão ajte memã kum,

—Djãm amrêbê ije nokre pumũnh got? Kati. Metĩndjwũnh amrêbê ngômã me angjênh'ã imã karõ. Ne kam ije Kritu nokre pumũnh kadjy ta ajte imã, “Be, me'õ'ã dja Ikarõ ruw ne arek kam nhỹ ga omũ. Tãmja ta gêdja memã Ikarõ jano nhym arỳm meo ba”, ane. Kute imã anhỹr kôt ne ba kam arỳm nokre pumũ. Metĩndjwũnh Karõ kute tut pyræk arỳm Jeju'ã ruw ne arek kam nhỹ ba arỳm omũn kam nokre pumũ. ³⁴ Ije nokre pumũnhkam ba arỳm memã arênhkumrêx ne memã kum, “Be, mrãmri tãmwãbê Metĩndjwũnh Krakumrêx”, ane. Jeju kutã tẽmkam Djuão ã memã ane.

Ar kumrêx kute Jeju kôt amijo bikamênh'ã ujarênh.

³⁵⁻³⁶ Nhym kam ajte akati nhym Djuãomê kôt ba djwũnh amãnhkrut ar Jeju tẽmkôt omũnho dja nhym arỳm arkum,

—Ota, Metĩndjwũnh nhõ Mrykĩ'ãtomti jabatành ny tẽ, ane. ³⁷ Nhym Djuãokôt ba djwũnh ar kuman mã Jeju kôt ajkamê. ³⁸ Nhym Jeju ar'ỳr akêx nhym ar kôt tẽ nhym ar omũn arkum,

—Mỳj nã? Mỳj ne gar amã kĩnh ne ikôt tẽ? ane.

Nhym ar kum,

—Rabi, nhỹnh ne ga anhũrkwãja? ane. Ujarênh djwũnh'ã ne ar kum, “Rabi”, ane.

³⁹ Nãm ar ũrkwã jabej kukij nhym arkum,

—Amrê ar ikôt tẽn omũ, ane.

Nhym ar arỳm kôt tẽ. Kôt tẽn arỳm ũrkwã'ỳr bõx ne arỳm omũ. Ne kam arek kam nhỹ. Arỳm ar'ã amykrykam ar arek kam nhỹ. Nhỹ: nhym ar'ã akati.

⁴⁰ Be, ar amãnhkrut kute Djuão kabẽn mar ne mã Jeju kôt bikamênhja nhikjê nhidjibê ne Ængre. Ængremê Ximão Pedru ar axikôt apõx. ⁴¹ Nãm ar ỹr'ã akati nhym Ængre kamy Ximão kumrêx jabej tẽn arỳm kum katon kum,

—Arým ne bar Mexijmã ikato, ane. Me õ Běnjadjwýrbê kumkatibê Kritu'ã ne me kum Mexij jarě.

⁴² Nãm Ximãomã anen arým Jeju'ýr o těn 'ýr o bôx ne kum akre. NhyM kam Jeju arek omũnho djan kum,

—Ga abê Ximão. Djônaj ne adji. Dja ba jakam amã Xepa jarě, ane. Be, kěn'ã ne kum Xepa jarě. Me bakaběnkam ne kum Pedru jarě.

⁴³ NhyM ajte ar'ã akati nhyM Jeju pykabê Garrêja'ýr tēm̃mã. Ne 'ýr tēm̃ kētri Piripi kumrēxmã katon kum,

—Amrě mã ikôt ajkamě, ane.

⁴⁴ Krĩraxbê Bexadakam ne Piripi nhũrkwã. Kamdjwý ne ãngremě Pedru ar ũrkwã. ⁴⁵ Nãm Jeju Piripimã kaběn nhyM kam arým těn Natanajeumã kum,

—Arým ne bar kum ikato. Me bakukãmãre Mõjdjê kute me bakukràdjã'ã pi'òk no'òkkam kute tãmwã'ã pi'òk no'òk. Metĩndjwýnh kukwakam kaběn jarěnh djwýnh 'òdjwý ar kute tãmwã'ã pi'òk no'òk. Bar pi'òk kôt kum ikato. Kubê ne Nadjarekam Jeju, ane.

⁴⁶ NhyM Natanajeu kum,

—Tô nhýnh, djãm Nadjare kurũm mýjja mex'õ kator prãm got? ane.

NhyM kum, “Amrě ikôt těn omũ”, ane.

⁴⁷ Ne kam arým 'ýr o tě. 'Ýr o tě:n 'ýr o bôx. NhyM Jeju arým Natanajeu tēm̃kôt omũn kum,

—Be, ga abê idjaerkumrěx. Ajěxnhi kētkumrěx, ane.

⁴⁸ NhyM Natanajeu kum,

—Je, nhýnh ne ga arým ima? ane.

NhyM kum,

—Be, Piripi kute iwýr ajwýr kētri ne ba arým apumũ. Pibê pigêre parbê anhýrri ne ba arým apumũ, ane.

⁴⁹ NhyM kum,

—Ujarěnh djwýnh, mrãmri ne abê Metĩndjwýnh Krakumrěx. Abê mebê idjaer nhõ běnjadjwýr rax, ane.

⁵⁰ Nhyim Jeju kum,

—Ba ije amã, “Pigêre parbê anhÿrri ba arÿm apumũ”, anhÿrbit. Ga kam arÿm tu amim imarkumrêx. Adjÿm, dja ba ajte mÿjja pumÿnh kêt kwÿ nhipê:x ga omũ. Mÿjja raxo kute ajbir ije amã arênhja jakrenh mex dja ga omũ, ane.

⁵¹ Ne kam ajte kum,

—Ba ije amijo inhÿ dja ĩ ijã kàjkwa abenbê ajkij nhyim Metĩndjwÿnh kadjy mrãnh djwÿnh arÿm ikurũm wabin ijã axidjuw gar arÿm omũ. Mrãmri ne ba ar amã ja jarênhkumrêx, ane.

2

Kute ngô pidjô kangô.

¹ Nhyim akatin akatin akati nhyim onĳ Garrêjakam krĩraxbê Kanakam me'õ myja me'õ nire'ÿr mORMã. Nhyim me me kukràdjã kôt arÿm ar'ã akuprõn kute abenã ar mēnhmã o dja. Nhyim Jeju nã me kôt kam ar ba. ² Nhyim me Jejumē kôt ba djwÿnh arkum krà nhyim ar arÿm me'ÿr bôx. ³ Me'ÿr bôx nhyim uba kangô arÿm mebê apêx. Nhyim nãja Jejumã kum,

—Uba kangô ne arÿm mebê apêx, ane. ⁴ Nhyim kum,

—Adjÿm me'õ nire. Djãm arÿm idjàpênh'ã myt bôx got ga imã arê? ane.

⁵ Nhyim kam nã kikrekam me õ àpênhmã kum,

—Gêdja ar amã arê gar kabēn kôt apê. Nãm ã nã arkum ane.

⁶ Nhyim kam kēno ngônhbê 6 ne ku'ê. Me kute amiku'õnh djã kadjy ne ngônhja. Mebê idjaer kute Metĩndjwÿnhmã amiku'õnh djã kadjy. Ngônh kre rÿnh kute ngônhti pyræk. Kēno ngônh pydji kre'ã akrekam ne kute ngônhrôkrôkti ipuo amãnhkrut ne amãnhkrut pyræk.

⁷ Nã me àpênh djwỳnhmã kabēn nhym kam Jeju arkum, “Ar ngô ipu”, ane. Nhym kam ar ngô runho tēn o ipu mex ne.

⁸ Nhym arkum,

—Ar kwỳ run memã ỳr djwỳnhmã o tē, ane.

⁹ Nhym arỳm ar kwỳ run memã ỳr djwỳnhmã o tē nhym arỳm kakin amim,

—Je tô, nhỳnh ne uba kangôja? ane. Ne kam amiwỳr me'õ my kute ni'ỳr mōrja 'uw nhym 'ỳr bōx nhym kum,

¹⁰ —E kum, uba kangô mexkumrēx ne ga o apdjun ajbir o akato. Djām me kute ã o anhỳr got? Kati. Me kute abenã me rēnhkam ne me kute memã kangô djānhkumrēxja kumrēxo apōx. Ne me kute o kōm kumexkambit kute memã kàjbê kangô djānho apōx. Be, ga ne ga atemã ne ajbir kangô djānhkumrēx jao akato, ane.

¹¹ Be, me kute raxmã kator kadjy mỳjja pumũnh kêt nhipêx krax ne ja. Garrêjakam krĩraxbê Kanakam ne ngô kajgoo uba kangô nhipêx ne o memã amiraxo amirĩt. Nhym kam kôt ba djwỳnh ar kute omũnhkam tu amim markumrēx.

¹² Nhym kam Jeju krĩraxbê Kapana'ỳr rwỳk tē. Nãmē kamymē kôt ba djwỳnhmē ne ar kôt mō. Ar 'ỳr rwỳk mō:n arỳm 'ỳr bōx. Ne Kapanakam ar ba: nhym ar'ã akati ngrêrebit apêx. Nhym kam ar ajte mō.

Kute Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nêje me anor.

Mat 21.12; Mak 11.15; Ruk 19.45

¹³ Djeruxarêkam mebê idjaer kute aben pydji 'ỳr. Me kute aben kajmã'ã Metĩndjwỳnh me bê idjaer kukãmāre nhirôbê mrānhja mar kadjy ne me aben pydji 'ỳr. Nhym Jeju arỳm mekôt 'ỳr tē. 'Ỳr tē:n kam arỳm 'ỳr bōx.

¹⁴ Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Nhym me kumex. Me kute pi'ôk kaprĩ pānh memã mry nhõr djwỳnh kumex. Mry bàri, mrykĩ'átomti, tut nhõr djwỳnh kumex.

Nhym me kute me ò pi'òk kaprĩ pãnh memã kikreti nhõ pi'òk kaprĩja nhõr kadjy me kumex. Nhym arým me omũ.
¹⁵ Ne kam me kadjy arým djudjêdjêo me kaprêprêk djà nhipêx ne arým me aêro tẽn bõm me kurê. Nãm me kunĩmẽ me ò mrykĩ'átomtimẽ me ò mry bàri jano. Nãm me kute me ò pi'òk kaprĩ pãnh memã kikreti nhõ pi'òk kaprĩ nhõr djwýnhjabê pi'òk kaprĩ ngràn mebê pĩponh ikjêo rênho tẽ. ¹⁶ Ne tut nhõr djwýnhmã kum,

—Mũm me mýjja akato. Djãm Ibãm nhõ kikreo bikênh got ga me kikre kreo àpnu? Kwārĩk wãnh Ibãm nhõ kikrekam mýjja pãnh abenmã pi'òk kaprĩ nhõr kêt, ane.

¹⁷ Nhym kôt ba djwýnh omũn arým pi'òkkam Metĩndjwýnh kabên ma. Amrêbê: Kra kute Bãmmã kum,

“Dja ba anhõ kikre'ã ino tỳx nhym me arým ibĩ”,
 anhỹr ja ne ar arým kuma.

¹⁸ Nhym kam mebê idjaer rũnh Jejumã kum,

—Goja on mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx bar omũ. Ne kam arým abênjadjwýr rax ma. Aje mýj me'õ kabênkôt kikretikam me anoro abaja ma, ane.

¹⁹ Nhym memã kum,

—Ã. Dja ba ĩ me amã mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx. Dja me Metĩndjwýnh nhõ kikretija ngrà ba kam akubyn ipêx. Ije ipêxo idjãm'ã gêdja akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx ba arým ipêx pa, ane.

²⁰ Nhym me kum,

—Tô nhỹnh? Djãm kikre ja nhipêx'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx got? Kati. Be, me kute kikreti ja nhipêxo ku'ê'ã amex krãptĩ:bê 46 apêx nhym me arým ipêx pa, ane.

²¹ Be, djãm Metĩndjwýnh nhõ kikreti wã'ã ne memã kabên jarê? Kati. Aminhĩ'ã ne Metĩndjwýnh nhõ kikreti jakren memã arê. Be, Jeju nhĩ kute mrãmri ne Metĩndjwýnh nhõ kikre pyrãk. Dja ty nhym me adjà. ²² Nhym kam arým

akubyn tĩn. Nhyim kôt ba djwýnh akubyn tĩnkôt omũn akubyn amijo tẽn arým Jeju kabẽn ja ma. Kute aminhĩ'ã kikreti jakreja man amim,

—Be, mrãmri ne Metĩndjwýnh amrêbê: pi'ôkkam Jeju kôn timer kabẽn dji. Mrãmri ne Jeju kabênkumrêx, ane. Dja kôt ba djwýnh ar kikreti'ã kabẽn man ã amim ane.

²³ Me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akatikam ne Jeju Djeruxarêkam ar ba. Me kute aben kajmã'ã Metĩndjwýnh me bê idjaer kukãmãre nhirôbê mrãnhja mar kadjy ne me aben pydji. Nhyim Jeju mekam ar ban arým mýjja pumũnh kêt kwý nhipe:x. Nãm me punu krãptĩ:o mex nhyim me arým omũ. Me krãptĩ ne me omũn arým amim,

—Be, mrãmri ne Jejubê Metĩndjwýnh Krakumrêx. Mrãmri kubê me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrêx, ane. ²⁴ Nhyim Jeju arým me kabẽn man amim,

—Be, djãm mrãmri me krãptija kute tu amim imarkumrêx got, ba on meo iba? Kati. Me krãptĩ kabẽn kajgo, ane. Be, djãm Jeju kute me mar kêt got? Nãm kute me kunĩ mar. ²⁵ Djãm kute me'ômã, “Mýj ne me kuma”? anhýr prãm got? Kati. Kute prĩne me ôkre kadjwýnhbê me kabẽn mar. Kute me kwý kabẽn kajgo mar.

3

Nikodemumã umar djà ny'ã ujarênh.

¹ Be, me'õ, idjibê Nikodemu. Kubê pardjêu'õ. Me rũnhmê ro'ã ne mebê idjaer kunĩmã nhý. ² Akamãtkam ne Jeju'ýr tẽn 'ýr bõx ne kum,

—Ujarênh djwýnh, mrãmri ne Metĩndjwýnh ajano. Aje memã kukràdjã'ã adjujarênh kadjy ajano ga bõx. Arým ba me ije amar. Ga ne ga aje mýjja pumũnh kêt kwý nhipe:x, me punu krãptĩ:o mex. Kam ne ba me arým kôt ije amar. Djãm me'õ kajgo kute ã meo anhýrmã got? Kati. Be,

Metĩndjwỳnh amẽ amijo kajkep. Kam ne ga ã meo ane. Nãm ã Nikodemu Jejumã ane.

³ Nhym kum,

—Ë, djãm aje Metĩndjwỳnh rax ne kute meo bajamã akator ne aje marmã ne ga tẽ? Be, ga ne ga te aje kum akatormã. Adjumar djà nykambit. Adjumar djà ny kute me prĩre bixadjwỳr nykam umar djà ny pyræk. Kambit dja ga kum akaton ama. Mrãmri ne ba amã ja jarẽnhkumrẽx, ane.

⁴ Nhym kum,

—Je, mỳj dja ba idjumar djà ny kady on? Djãm arỳm ijabatànhkam ije inã tikkremã idjār ne ajte ikator got ba idjumar djà nymã? ane.

⁵ Nhym kum,

—Djãm ja ne ba amã arẽ? Kati. Dja me amim Metĩndjwỳnh kabẽn ma. Metĩndjwỳnh kabẽn ne kute ngô pyræk. Dja me amim kabẽn ma nhym Karõ arỳm memã amak bô nhym me arỳm umar djà ny kute me prĩre bixadjwỳr nykam umar djà ny pyræk. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm amim me utàn ar meo ba. Mrãmri ne ba amã ja jarẽnhkumrẽx.

⁶ Djãm me my kute memã kra jadjwỳr nhym me bixadjwỳrkam Metĩndjwỳnh kôt umar? Kati. Me kôt umar kêtumrẽx. Nhym be, Metĩndjwỳnh Karõ kute meo ny kôt ne me mrãmri umar djà nykumrẽx ne arỳm kôt umar.

⁷ Ba amã, “Dja ga adjumar djà ny kute mrãmri ne me prĩre bixadjwỳr nykam umar djà ny pyræk”, ane. Ije amã anhỳrkam kwārĩk wãnh te aje marmã ikam ano tyk ne anhỳr kêt. ⁸ Be, ga, kôkreja pumũ. Djãm ga aje àbêrja kraxkôt omũnh ne nhĩ'ãm prôt kôt aje omũnh? Kati. Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ djãm aje omũnh? Kati. Kute memã umar djà ny jangjêhdjwỳ djãm aje kôt omũnh? Kati. Aje kôt omũnh ne mar kêtumrẽx, ane.

⁹ Nhyim Nikodemu kum,

—Kon. Bir, mỳj dja kute memã umar djà ny jangjênh on? ane.

¹⁰ Nhyim kum,

—Be, ga ne ga mebê idjaerkam me kukràdjà'ã adjujarênh djwýnh ne ren aje ikabên mar. Nhyim be, kati. Aje imar kêt, ane. ¹¹ Mrãmri amrêbê ar ije mỳjja mar ne omũnhkumrêx. Ne kam arým me amã arê ga me kam aje amim ar imar kêt rã'ã. ¹² Pykakam me kukràdjà kôt ba arým amã ikabên jarê ga aje amim imar kêt. Ne ba ren kàjkwakam ikukràdjà kôt amã ikabên jarê. Djãm kam ga ren tu amim imarkumrêx? Kati. Ga ren kamdjwý aje amim imar kêtumrêx.

¹³ Be, nhýnh ne me'õ kute kàjkwakam kukràdjà marmã 'ỳr wabin 'ỳr bôx? Ne kuman akubyn ruwn arým memã arê. Kati. Pykakam me'õ kute kadjy àbir kêtumrêx. Ba ije amijo inhĩbit ne ba arým kàjkwa kurũm ruw. Ba ne ba kam inhýr tũm. Ne kam arým me amã arê.

¹⁴ Be, me bakukãmãre Mòjdjê kapôt kukritkam kryto kangã karõ nhipêx. Ipêx ne pĩ'ã kunhôn arým kàjmã kudja. Kudja nhyim kangã karõ kỳjrũm pĩ'ã wajêť. Badjwý, ije amijo inhĩdjwý, dja me pĩ'ã inhô ba arým kỳjrũm ã ijêto ane. ¹⁵ Mỳj kadjy dja ba kỳjrũm wajêť? Bir, dja me kwý ĩ pýnhkôt tu amim imarkumrêx ne arým Metĩndjwýnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy dja ba kỳjrũm wajêť. Nãm ã Jeju Nikodemumã ane.

¹⁶ Metĩndjwýnh ne kum pykakam me kunĩ jabê:. Mỳj ne kum me abê on? Bir, nãm me kadjy Kra djwýnh jano. Kra pydji jano nhyim arým pykamã bôx ne me kadjy ty. Mỳj kadjy ne ty? Bir, dja me kwý ĩ pýnhkôt tu amim Kra markumrêx nhyim arým me utã. Dja me biknor tokry djakam me biknorbê me utã nhyim kam me

Metĩndjwỳnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne ty. Nãm ã Metĩndjwỳnh kum me kunĩ jabêo ane.

¹⁷ Mỳj kadjy ne Metĩndjwỳnh pykamã Kra jano? Djãm kute memã axwe pãnh jarěnh nhym me me biknor tokry djàkam biknor kadjy? Kati. Kute kubê me kunĩ pytarmã ne ano. ¹⁸ Be, me kute arỳm tu amim Kra markumrěxa Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarěnh kêtumrěx nhym me biknor kadjy kêtumrěx. Nhym be, me kute amim mar prãm kêtjamã ne arỳm kute memã axwe pãnh jarěnhkumrěx. Arỳm kute me'ã amim,

—Tãmwã dja axwe pãnh me biknor tokry djàkam akuno, anhỳrkumrěx. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh Kra djwỳnh me kute amim mar prãm kêtka dja me arỳm akuno.

¹⁹ Mỳj ne Metĩndjwỳnh amim arěn kam arỳm memã me biknor tokry djàkam biknor jarě? Bir, nãm amim,

—Ba arỳm pykakam memã Jeju jano nhym bõx. Jeju ne kute memã pry kurwỳ djà pyràk. Jejukõt me katàt amijo ban tĩnkumrěx. Nã bãm memã ano nhym me kum kĩnh kêt. Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Me jadjwỳ ne me kum arĩk ar baja kĩnh. Mỳkam? Bir, me axwe'ã maje kum katàt amijo ba kĩnh kêt. Nãm ã me'ã amim ane.

²⁰ Ga, me kunĩ arĩk ar baja kum Jeju kurê ja pumũ. Jeju kute memã pry kurwỳ djà pyràk me kum kurê. Djãm me kute amim Jeju mar ne kõt kute amijo ba prãm? Kati. Ren me amim Jeju ma nhym ren arỳm memã apỳnh axwe jarě. Axwe pãnh kute memã bẽn tỳx pymaje ne me kute amim mar prãm kêt. ²¹ Nhym be, me katàt kute amijo baja ne me kute Jeju kõt amijo ba prãm. Jeju kute memã pry kurwỳ djà pyràk ja ne me kute kõt amijo ba prãm. Mỳj kadjy? Bir, dja me kõt ar amijo ba nhym me arỳm omũ. Kõt me ukapřija pumũ. Metĩndjwỳnh djukapřĩ kõt me ukapřĩ dja

memã amirĩtkumrêx nhym me arým omũ. Ja kadjy ne me kute Jeju kôt amijo ba prãm.

Djuão Jeju'ã ujarênh.

²² Jeju Nikodemumã kabên pan kam kôt ba djwýnhmê arým ar tẽ. Tẽ:n kam arým pykabê Djudêjakam bôx. Bôx ne arek ar kam ba. Metĩndjwýnhmã ngômã me angiêho ba. ²³ Nhym Djuãodjwý amũ ngômã me angiêho ba. Amũ krĩraxbê Xarĩ kuri pykabê Inõkam ne ngômã me angiêho ba. Kam ngô kumexkam ne meo ba. Nhym me 'yr bôxo ku'ê nhym ngômã me angiêho ku'ê. ²⁴ Me kute Djuãobê ijê kêtri ne meo ku'ê.

²⁵ Nhym kam Djuãokôt ba djwýnhmê mebê idjaermê ar arým aktã kabêno aben japanho dja. Nãm ar abenmã kum,
—Mýj godja me ngôo me on nhym Metĩndjwýnh memã mex jarê? anen ²⁶ arým Djuão'yr tẽn 'yr bôx ne Jeju'ã kum,
—Ê, ujarênh djwýnh, aje ngôbê Djodão nhijukri me'ômê ro'ã aban aje 'ã adjujarênh ar aba. Be, adjwýnhdjwý arým ngômã me angiêho ba nhym me kunĩ arým mũm abê tẽn 'ã kume:x, ane.

²⁷ Nhym Djuão memã kum,
—Kwãrik wãnh rã'ã. Metĩndjwýnh kute me'ã kum karõja ne me arým mũm 'yr bôx. ²⁸ Ba arým me amã amijarê ga me ikabên ma. Ba me amã, “Djãm ibê me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkati got? Djãm ibê Kritu got? Kati. Kukãm ne Metĩndjwýnh ijano ba tẽ”, ane. Ba arým me amã ja jarê ga me arým ama.

²⁹ Djãm me wã ne inhõ me? Kati. Me wã ne Jeju nhõ me. Ga, me mjênbit kute prõo baja pumũ. Jeju kute prõo ba mãn prãbê me wão ba. Jejubit ne me wão aminhõn meo ba. Ba ne inhõ me kêt. Be, ba ne ba amybým kam ikĩnhkumrêx. Ga, me mjên prõ'yr baja pumũ. Nhym amybým mjên nhõbikwa kajgo arým mjên kabên ma. Kabên man kam arým kĩnhkumrêx ne. Jeju'ã

me kräptikam ne ba arým ã ikĩnho ane. ³⁰ Mrãmri dja raxo amũ ijakrenho tẽ. Nãm ã Djuão memã ane.

³¹ Kàjkwa kurũm rwýkja ne raxo kute me kunĩ jakrenh. Nhym be, pykabê me bixadjwýrja ne me pykabê ar ba. Pykabê ar ban pykabê mýjjabit jarẽ. Nhym be, kàjkwa kurũm rwýkja raxo kute me kunĩ jakrenh. ³² Kute kàjkwakam mýjja pumũnh ne mar ne memã 'ã amijarẽnho ba. Nhym me kräptĩ: kute amim kabẽn mar kêt. ³³ Nhym be, me kwý kute amim,

—Mrãmri ne Jeju kabẽn katàtkumrêx, anhýrkam djãm Jejubit ne me amim kuma? Kati. Kàjkwakam Metĩndjwýnhdjwý ne me amim kuma. Nãm me amim,

—Mrãmri ne Metĩndjwýnh kabẽn katàtkumrêx, ane.

³⁴ Metĩndjwýnh kute anorkam ne Kra arým Metĩndjwýnh kukwakam kabẽn jarẽnho ba. Kute kubê Karõ nê kêtumrêx nhym kute 'amýnh týt ne o ba. ³⁵ Kàjkwakam Bãm kum Kra jabê. Ne kam arým Kramã õ mýjja'ã kum karõn kam kum kunĩ kanga nhym ar o ba. ³⁶ Kra Bãm nhõ mýjja kunõ ba nhym kam me kute tu amim Kra markumrêxja arým Metĩndjwýnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, me kute amim Kra mar kêtja dja me tĩnkumrêx'ýr bõx kêtumrêx. Metĩndjwýnh dja mekam ngryk rã'ã ne.

4

Xamarijkam me'õ nire ja'ã ujarẽnh.

¹⁻³ Nhym kam Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju arým pykabê Djudêja kurũm tẽ. Mýkam ne tẽ? Bir, arým kute õ me jao Djuão jakrenhkam. Jeju amikõt me kamẽn ngõmã me angij nhym me arým kume:x. Nhym mebê pardjêu arým me kumex jarẽnh ma. Nhym kam arým amim,

—Be, me arým kute ijã me kumex jarẽnh mar. Ba on, ane. Ne kam arým mebê tẽ. Djãm Jeju ta ne ngõmã

me angjênho ba? Kati. Kôt ba djwýnh ne ar ngômã me angjênho ba. Nãm Jeju Djudêja kurũm tẽn kam ajte pykabê Garrêja'yŕ tẽmmã.

⁴ Ne kam arým tu Garrêja'yŕ pykabê Xamarijkôt tẽm prãm. ⁵ Nãm Xamarijkôt tẽ:n kam arým krĩrax'õ'yŕ bõx. Idjibê ne Xika. Kuri ne Jôdje nhõ pyka. Amrêbê: me bakukãmãre Djako kra Jôdjemã pyka kwý tan kum kungã. ⁶ Õ pykakam ne Djako nhõ ngômkwati. Nãm Jeju krĩrax'yŕ bõx ne arým pykakôt tẽm kurêje katy. Ne kam tẽn arým ngômkwati jakà'ã nhỹ. Arým kàjkwa nhipôkri myt nhỹrkam ne 'ã nhỹ.

⁷ Nhỹ: nhym nĩnh Xamarijkam me'õ nire arým 'yŕ tẽ. Kute kam ngô kwý jadjãrmã ne 'yŕ tẽn 'yŕ bõx. Nhym kam kum, “Ba ikõ”, ane. ⁸ Be, arým kôt ba djwýnh mã krĩraxmã mõrkam. Kute ar õ kwý krẽn djã byrmã ne ar tẽ.

⁹ Nãm kum, “Ba ikõ”, ane.

Nhym kum,

—E 'õ. Mýkam ne ga me ajõbê idjaerkam ngô'ã ijuw? Ba ibê pykabê Xamarijkam me'õ nire ne ga ngô'ã ijuw, ane. Be, mebê idjaer ne me kum mebê Xamarij kĩnh kêt.

¹⁰ Nãm nireja ã kum ane nhym Jeju kum,

—Ga aje Metĩndjwýnh kute meo kĩnh djã mar kêt ne ba ije ngô'ã ajwýr djwýnh aje imar kêt. Ne ga ren iman ren ba ngô'ã ijuw ba ren amã me tĩnkumrẽx kadjy ngô ren amã kungã, ane.

¹¹ Nhym kum,

—Ô kum bẽnjadjwýr, anhõ ngôo àbir djã kêt nhym ngômkwati kre ry:. Nhỹnh ne me tĩnkumrẽx kadjy anhõ ngôja? ¹² Me banhingêt kukãmãre Djako kukwakam ne ngômkwatija. Ta ne kute kam o kõmo ku'ê nhym kramẽ õ mrymẽ kute kam o kõmo ku'ê. Djãm araxo aje me banhingêt Djako jakrenh? ane.

¹³ Nhym kum,

—Gêdja me ngô kajgo jao ikôn akubyn kum kôr.
¹⁴ Nhyim be, ba ije amã ngô jarênhja gêdja me kwý ĩ pÿnhkôt o ikôn akubyn kum kôr kêtukumrêx. Ije amã ngô jarênh ja gêdja me o ikô nhyim mã mekam apôx kute mrãmri ne ngômkwatikam ngô mã apôx pyrâk. Nhyim kam me arÿm Metĩndjwÿnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

¹⁵ Nhyim kam kum,

—Bênjadjwÿr goja amrê imã aje ngô jarênhwã ngã ba o ikôn goja imã kôr kêt ne amrê ngôo imrãnh kêt, ane. Djãm ngôkumrêx'ã ne kute kum me tĩnkumrêx kady ngô 'ã ajarê? Kati. Metĩndjwÿnh Karô'ã ne ngô jakren kum 'ã ajarê. Nãm ã nire ngô'ã Jeju 'wÿro ane. ¹⁶ Nhyim kum,

—Tên amjên mã arê gê amrê tẽ, ane.

¹⁷ Nhyim kum, “Imjên kêt”, ane.

Nhyim kum,

—Nà. Mrãmri amjênkumrêx kêt. ¹⁸ Amrêbê ne aben totokmã amjên amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt ga kanga. Ne kam ajbir awÿr bao ku'êja ne kubê amjên kêt. 'Ã ne aje mrãmri imã, “Imjên kêt”, anhÿrja.

¹⁹ Nhyim kum,

—Bênjadjwÿr, ga abê Metĩndjwÿnh kukwakam kabên jarênh djwÿnh'ô ba arÿm ama. ²⁰ Krãnh wã'ã ne me ikukãmãre kute Metĩndjwÿnhmã rax jarênh djà. Nhyim me abê idjaer ne ga me atemã ne aje memã kum,

—Krĩraxbê Djeruxarêkambit ne me kute Metĩndjwÿnhmã amijarênh djà, anhÿro aba, ane.

²¹ Nhyim Jeju kum,

—Djãm me aje krãnh wã'ã me Bãm djwÿnhmã rax jarênh rã'ãmã? Nàr djãm me aje Djeruxarêkam kum amijarênh rã'ãmã? Kati. Gêdja ga me ĩ kam kum amijarênh kêt. Kam kum amijarênh kêt'ã ne amrê akati mör rã'ã. Mrãmri ne ba ije amã arênhkumrêx. Dja ga tu amim

ikabênja markumrêx. ²² Me abê pykabê Xamarijkam me kra ne ga me aje we apytàr djwýnhja, aje kum rax jarênhja aje mar kêt. Nhyim be, me ibê idjaerkam ne ba me ije Metîndjwýnhmã amijarênhja arým ije mar. Ije me utàr djwýnhkumrêx mar. Me ibê idjaerkam ne me utàr djwýnh kato. Kam ne ba me ije mar.

²³ Me kute markumrêx dja me ï me Bãm djwýnhmã rax jarênhkumrêx ne 'êx kêtumrêx. Me kadjwýnhbê Metîndjwýnh Karõ kôt dja me mrãmri amijo ngriren raxmã katorkumrêx ne kum rax jarênhkumrêx. 'Á akati amrê mör rä'ãn arým bôx 'ÿr. Me Bãm djwýnh kum me ja kînh. ²⁴ Djãm kàjkwakam Metîndjwýnh kute me bapyràk? Djãm ïmê 'imê kute me bapyràk? Kati. Karõbit. Nhyim me kute omũnh kêtumrêx. Me kute omũnh kêtumrêx dja me tu amikadjwýnhbê karõ kôt mrãmri amijo ngriren raxmã katorkumrêx. Kum katorkumrêx ne kum rax jarênhkumrêx. Nãm Jeju ã me'õ niremã ane.

²⁵ Jejubê ne Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritu nhyim kute mar kêt. Kritu nhidji 'õdjwýbê ne Mexij. Me'õ nire kute mar kêt ne kum,

—Tukwa, gêdja Mexij bôx ne me imã mýjja kunĩ jarê ba me kuma. Ja ne ba arým ije mar, ane.

²⁶ Nhyim kum,

—E kum, ba ne ba arým amã ikabêno nhỹ. Ibê ne Mexij, ane.

²⁷ Nãm nirejamã ja jarêno nhỹ nhyim kôt ba djwýnh arým 'ÿr bôx ne ar omũ. Jeju kute kum kabêno ÿrkôt arým ar omũ. Ne te kute ar marmã arkam no tyn dja. Ne bit kute nija'ã kukjêr ne kute kum,

—Mýj ne ga kum arêno nhỹ? Mýkam ne ga kum akabêno nhỹ? anhỹrmã ne arkum uman arek ku'ê.

²⁸ Nãm kôt ba djwýnh Jeju'y'r bôx nhym nire arým õ ngyo ngônhmã iren mã: krĩraxbê Xikamã tẽn wadjã. Ne kam memã kum,

²⁹ —Ô kum onĩj me'õ. Ije amijo ibaja kunĩkôt ipumũn imã arẽ. Bãrãm mrãmri kubê me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrẽx. Gwaj 'y'r gar omũ, ane. ³⁰ Nhym me arým krĩrax kurũm katon 'y'r tẽn arým 'y'r bôx.

³¹ Me 'y'r bôx kêttri ne kôt ba djwýnh arým kum,
—Ujarẽnh djwýnh, gop anhõ kwý krẽ, ane.

³² Nhym arkum,

—Be, atemã inhõ kwý krẽn djàja ar aje mar kêt, ane. Be, djãm mrãmri õ kwý krẽn'ã ne arkum ane? Kati. Nãm Metĩndjwýnhmã àpênho õ kwý krẽn djà. Metĩndjwýnhmã àpênh ar ba'ã ne arkum ane. ³³ Nãm arkum ane nhym ar arým abenmã kum,

—Djã ne me'õ arým kum mýjja'õ ngã nhym kukrẽ? ane.

³⁴ Nhym arkum,

—Be, kàjkwakam Metĩndjwýnh kute amrẽ pykamã ijanor arým ijã amim karõ. Kute idjápênh djà'ã amim karõ kôt dja ba amijo iban arým inomã kumẽ. Be, idjápênh jakam ikĩnh inhõ kwý krẽnkam ikĩnh jakrenh mex ne. 'Ã ne ba ije ar amã, “Atemã inhõ kwý krẽn djà”, anhýrja. Nãm ã Jeju arkum ane.

³⁵ Ne kam ajte arkum,

—Kwãrĩk wãnh gar amim, “Dja bàygogo'ã mytyrwý amãnhkrut ne amãnhkrut apêx bar kam êo mõ”, anhýr kêt. Be, ba ne ba ar amã, “Ar kàjmã akrãn me kute ikabên mar prãmja pumũ. Me krãptĩ kute bàygogo pyrãk wã pumũ. Dja gar memã ijã ajarẽ nhym me arým tu amim imarkumrẽx. Ja kadjy ne me mexkumrẽx. Me mexkumrẽx kute mrãmri ne bàygogo prý ngrãn akakam ê kadjy mexja pyrãk.

³⁶ Dja gar on jakam memã arẽ nhym me amim ima ba arým ar amã o pãnh. Nhym kam me ikôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ba ar amã o pãnh gar arým akĩnh rã'ã: rã'ã ne. Djãm ar gajbit dja gar akĩnh? Kati. Me kute amrêbê memã arẽnhdjwý dja me ar aro'ã kĩnh. Ga, me kumrêx kute bãygogo kre nhym ate me ja kute tũmràm bãygogo djêja pumũ. Me kute ê parkam me ro'ã kĩnhkumrêx. Inhõ àpênh tũmmẽ dja gar aro'ã akĩnhkumrêx.

³⁷ Be, me memã kum, 'Gêdja me'õ 'y kre nhym me'õ arým ê', anhỹro ba. Be, ikabênja kônñ ne me kabên ja dji. ³⁸ Ar aje o atom ne êmã ne ba 'yr ar ajano. Amrêbê ne gar bãygogokam adjàpênh kêt. Me'õ kumrêx ne arým kam apên kam 'y krebite ba. Gar inhõ me àpênh tũm kôt ajbir adjàpênh 'amý", ane. Ar kute memã 'ã ujarënhmã nhym me kute tu amim markumrêxmã ne Jeju ã kôt ba djwýnhmã ane.

³⁹ Nãm me'õ nire krĩraxbê Xikakam Xamarij kramã kum,

—Nãm prĩne ije amijo iba kunĩkôt imã arënh mex, anhỹro tẽ. Nhym me krãptĩ kuman arým tu amim Jeju markumrêx. ⁴⁰ Ne kam Jeju'yr tẽn 'yr bõx ne kum,

—Gop arek me iro'ã ar aba, ane. Nhym arým arek mekam ar ba. Ar ba nhym arým 'ã akati amãnhkrut apêx.

⁴¹ Nhym kam me kute Jeju ta kabên markam ne krãptĩ tu amim markumrêx.

⁴² Ne kam nijamã kum,

—Jakam bar tu amim Jeju markumrêx. Djã ne bar akabênbit man amim tu markumrêx? Kati. Arým ne bar Jeju ta kabên kôt amim kuman amim, "Be, mrãmri ne Jejubê Bẽnjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrêx. Mrãmri kubê pykakam me axwe kunĩ pytàr djwýnhkumrêx." Nã bãm ar ã amim ane. Nãm me ã nire jamã ane.

Kute me'õ bẽnjadjwýr krao mex.

⁴³ Be, Jeju'ã akati amãnhkrut apêx nhym arým amũ ajte tẽ. Tẽn arým abatànhdjà, õ pykabê Garrêjakam bõx.

⁴⁴ Jeju ta ne amrêbê memã kum,

—Djãm Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnhdjwỳnh'õ ne abatànhdjàkam bõx nhym me kum rax jarẽnhdgot? Kati. Nãm me aprỳ, ane. ⁴⁵ Jeju abatànhdjàbê Garrêja jakam bõx.

Nhym kam me kum kabẽn mex jarẽ. Me kute amrêbê amũ Djeruxarêkam Jeju pumũnhkam ne me kum kabẽn mex jarẽ. Me krãptĩ kute amikukràdjà tũm mar kadjy aben pydji djà nhõ akatikam ne me Djeruxarẽ'yrtẽn 'yrbõx. 'Yrbõx ne arým kam mekõt Jeju pumũ. Nhym mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhípêx nhym me arým omũ. Omũn kam akubyn Garrêjakam bõx. Nhym Jejudjwỳ kam bõx ne me'yrbõx. Nhym me kam kum kabẽn mex jarẽ.

⁴⁶ Jeju Garrêjakam bõx ne ajte krĩraxbê Kanakam bõx. Kam ne amrêbê kute ngõ kajgoo uba kangõ nhípêx. Jeju bõx nhym onĩj Kapanakam me'õ bẽnjadjwỳr kra arým kanê. ⁴⁷ Nhym me arým bẽnjadjwỳrmã arẽn kum,

—Onĩj, Jeju arým Djudêja kurũm katon Garrêjakam bõx, ane.

Nhym kuman arým Kana'yrtẽn kam Jeju'yrbõx. 'Yrbõx ne kum,

—Ë, gu 'yr ga imã ikrao mex gê kanê kum ire, ane. Nãm mã 'yr kum krà. Arým kra tyk 'yrkam ne mã 'yr kum krà.

⁴⁸ Nhym Jeju kum,

—Ga me aje amim imar kêtumrêx. Ije mỳjja pumũnh kêt nhípêx ga me aje omũnhkambit ne amim ima. Mỳkam? ane. ⁴⁹ Nhym bẽnjadjwỳr Jejumã kum,

—Bẽnjadjwỳr, amibêx, tyk kêttri gu 'yrtẽ, ane.

⁵⁰ Nhym kum,

—Aj mã. Arým ne akra tĩn ne, ane. Nhym arým tu amim kabẽn markumrêx ne arým 'yrtẽ. Amim kamnhĩxo tẽ.

⁵¹ Tê: nhym kam arým 'ã akamàt. Nhym akati nhym ajte tē: nhym ò àpēnh ar arým kutã tēn kajpa. Ne kum, “Arým ne akra tīn ne”, ane.

⁵² Nhym arkum,

—Nhýnh ne myt nhý nhym mexmo krax ne? ane.

Nhym kum,

—Amũja'ã myt akēxkam ne arým kanê kum ire, ane.

⁵³ Nhym amim,

—Be, Jeju kute imã, “Arým ne akra tīn”, anhýr ma-jmã ne arým kanê kum ire, ane. Ne arým tu amim Jeju markumrēx. Ò kikrekam ar kunĩdjwý tu amim markumrēx.

⁵⁴ Jeju Djudêja kurũm tēn Garrêjakam bôxkam ne ajte mýjja pumũnh kêt ja nhípêx. Me kute raxmã kator kadjy ne arým bēnjadjwýr krao mex.

5

Ngô mýrri me'õ punu nōr.

¹ Jeju bēnjadjwýr krao mex. Nhym kam onij krĩraxbê Djeruxarêkam arým mebê idjaer kute aben pydji djã nhõ akati 'ýr. Nhym Jeju arým 'ýr tē. 'Ýr tēn kam arým 'ýr bõx.

² Be, Djeruxarêkam ne ngô'õ nō. Me kute krĩraxmã mrykĩ'ãtomtio ngjêx djã kuri ne ngô'õ nō. Mebê idjaer kabēnkam ne me ngômã Bexeda jarê. Ngô bu'ã ne kikre kre kēnh amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. ³ Kikrekam ne me punu krãptĩ ikwã. Me no rãmē me mrãnh punumē me akrymē ikwã. Ngô kute amingrêk ne me kam amako ikwã. ⁴ Mýjkôt ne ngô amingrêk? Bir, Metĩndjwýnh kadjy mrãnh djwýnh ne ngô'ýr ban me aêrbê ngômã wangij, ngômã ngjêx pýnh. Nhym arým kôt ngô amingrêk ne. Amingrêk nhym me'õ punu kumrēx kute memã wan noxja ne arým mex ne. Pydjibit mex.

⁵ Be, Jeju Djeruxarê'ÿr bôx ne ngô ja'ÿr bôx. Nhym me'ôja me punu kôtn nō. Punu'ã ne amex krăptî:bê 38 apêx.

⁶ Nhym arÿm omÿn amim,

—Be, amrêbê ne me'ôwã punu, ane. Ne kam kum, “Djãm amã amex prãm”? ane.

⁷ Nhym punuja kum,

—Be, ngô kute amingrêkkam djãm inhôbikwa'ô got ijo tẽn ngômã imê ba on imex ne? Kati. Nã bãm te ngô'ÿr amibêx ne nhym arÿm me'ô imã wan nox ne. Ba kam imex prãm kêt ne, ane.

⁸ Nhym kum,

—Be, kàjmã djan anhikwã djà krãn amÿn o tẽn, ane.

⁹ Nhym arÿm kabênme ro'ã mex ne ikwã djà krãn kumÿn o tẽn. Pi'ôk rârârkam, me tyk djà kêt djà nhô akatikam ne mex ne.

¹⁰ Nhym mebê idjaer rÿnh omÿn kum kabên ne kum,

—E kum pi'ôk rârâr ne ja. Djãm aje kam kukràdjà mar kêt ne ate anhikwã djà mÿn o tẽn? ane.

¹¹ Nhym aminêje memã kum,

—Me'ô kute ijo mex ne imã, “Anhikwã djà krãn amÿn o tẽn”, anhÿr kêt ne ba arÿm inhikwã djà mÿn o tẽn, ane.

¹² Nhym me kum,

—Mÿj me'ô ne amã, “Anhikwã djà krãn amÿn o tẽn”, ane ga kam o tẽn? ane. ¹³ Nhym, “Kon, ije mar kêt”, ane. Be, ar bu'ã ne me krăptî: ajkarê. Nhym Jeju arÿm me katikôt mã tẽn nhym arÿm omÿnh kêt ne.

¹⁴ Nhym kam Jeju Metîndjwÿnh nhô kikretikam kum katon kum,

—Ë, arÿm amexkam on ajaxwe krâta. Dja ga ajte ajaxwe nhym mÿjja'ô ajte ajo ajkê. Mÿjja punu kute apunu tÿm jakrenh mex dja ajte ajo ajkê, ane. ¹⁵ Nhym arÿm mebê idjaer rÿnh'ÿr tẽn memã arên memã kum,

—Be, Jeju ne ijo mex, ane.

Kute me rũnhmã amikôt amijarēnh.

Dju r 10.30

¹⁶ Jeju kute pi'ôk rârârkam meo mexo bakam ne mebê idjaer rũnh kum kurêo ba. Ne kam arÿm abenmã kum, “Gwaj on kubĩ”, anhÿro ba. ¹⁷ Nhym Jeju arÿm memã kum,

—Be, Ibãm ne pi'ôk rârârkam àpênh ar ba. Ba kudjwa kam idjâpênh ar iba, ane. ¹⁸ Nhym me arÿm abenmã kum,

—Be, Jeju gwaj bapãnh pi'ôk rârârkam àpênh ba. Djãm jabit? Kati. Tãmwã ta ne amijo 'êx ne Metĩndjwÿnho bãm ne raxo amiptãro ba, ane. Me abenmã anen arÿm we Metĩndjwÿnho ngryk ne kute Jeju bĩnmã kangrõnh tÿx ne.

¹⁹ Nhym kam Jeju amipãnh memã kum,

—E kum, mrãmri ne ba ibê Metĩndjwÿnh Krakumrêx. Djãm ba ipydji ne ba idjâpênh got? Kati. Ibãmmê ne bar idjâpênh'ã ajkrut. Ne ba ren ipydjin ren ije meo mex kêt. Ibãm djâpênh ne ba omũn arÿm àpênh o idjâpênh. Ibãm djâpênh kunĩkôt ne ba kudjwa ã idjâpênh o ane.

²⁰ Be, mÿkam? Bir, Ibãm kum ijabêkam. Ne kam arÿm imã amidjâpênh kunĩ jakre ba kôt ipêx. Dja ĩ imã mÿjja pumũnh kêt ra:x kwÿ jakre ba arÿm ipêx ne. Dja mÿjja raxo ajbir ije ipêxja jakrenh mex ne. Dja ba ipêx ga me te aje marmã kam ano tyn aku'ê. ²¹ Ba Ibãm kôt akubyn me tyko tĩn. Kute Ibãm ta kute akubyn me tyko tĩn pyrãk ne ba ã meo ane. Dja ba imã me tyk akubyn o tĩn kĩnh ne arÿm ã meo ane nhym me arÿm akubyn tĩn. ²² Dja ba me axwe kukjan memã ikaton kam memã axwe pãnh jarēnhdjwÿ. Ibãm kute me'ômã axwe pãnh jarēnh kêt. Ta ne imã,

“Ga dja ga me kunĩmã axwe pãnh jarē”, ane.

²³ Be, mÿj kadji ne ijã memã axwe pãnh jarēnh djwÿnh mẽ? Bir, dja ba memã axwe pãnh jarē nhym me arÿm ijo bēnjadjwÿr ra:x ne. Dja me ijo bēnjadjwÿr ra:x mrãmri me kute Ibãmo bēnjadjwÿr rax pyrãk. Ja kadji ne ijã memã axwe pãnh jarēnh djwÿnh mẽ. Be, djãm me kute imã

ikajgo jarēnhkam kute Ibāmmã rax jarēnh got? Kati. Dja me imã irax jarēnh kêt ne arÿm Ibāmdjwÿmã rax jarēnh kêt. Ta ne ijano ba tẽ.

²⁴ Dja me tu amim ikabēn markumrēx ne tu amim kute ijanor djwÿnh markumrēx ne arÿm kunī Metīndjwÿnhkôt tīn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Dja ba me jamã axwe jarēnh kêtukumrēx. Amrēbê ne me ja Metīndjwÿnhbê amakkre kêt kute mrāmri ne me tyk amakkre kêt pyrāk. Ne kam arÿm jakam Metīndjwÿnhkôt tīn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Mrāmri ne ba me amã ja jarēnhkumrēx. ²⁵ Dja me tyk ĩ ikabēn ma. Ibê Metīndjwÿnh Kraja ikabēn ma. Ne kam me kute ikabēn mar kunī dja me akubyn tīn. 'Ã akati arÿm me bajo rãm ne ja. Arÿm ije kum o kraxmã. Mrāmri ne ba me amã ja jarēnhkumrēx.

²⁶ Be, mÿj ne ikam kute ba memã ikabēn nhym me akubyn tīn? Bir Ibāmmẽ ije aben pyrāk. Kam ne ba memã ikabēn nhym me akubyn tīn. Ibãm ta ne tīn ne ta kute mÿjja kunīmã tīn jangjêho ba. Ibãm kabēn kôt ne ba kudjwa itīn ne ije mÿjja kunīmã tīn jangjêho iba. ²⁷ Ne Ibãm kabēnkôt dja ba memã axwe pãnh jarēnhdjwÿ. Arÿm ije amijo inhīkam dja ba ã meo ane.

²⁸ Be, ije me amã, “Dja me tyk ikabēn man akubyn tīn”, anhÿrkam kwārīk wãnh te aje marmã ikam ano tyk kêt. Mrāmri dja pyka krākam me tyk kunī ikabēn man akubyn kato. ²⁹ Me mex ne ukaprī dja me akubyn tīn. Dja me Metīndjwÿnhkôt tīn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nhym me axwedjwÿ dja me akubyn tīn. Ije memã axwe pãnh jarēnh kadjy dja me akubyn tīn.

³⁰ Be, djãm ipydji ne ba ar iba? Kati. Ba ipydji, idjapênh ne ikabēn kêt. Ibãm kabēn o ne ba ikabēn. Ibãm ne imã me axwe jakre ba kôt me axwemã ikaton kam memã pãnh jarẽ. Djãm ije amidjwÿnhbito kīnhmã? Kati. Ibãm kute

ijanor ne ba ije o kīnhmã. Kabēnkôt ije katàt me axwemã ikatorn kam pānh jarēnhkumrēx.

³¹ Be, djām ipydji ne ba me amã amijarē? Kati. Ba ren ipydjin me amã amijarē ga me ren mrāmri ijã, “Kati. Kabēn kajgo”, ane. ³² Nhym be, kati. Me'ôdjwý ne ikukām ijã me amã ujarēnhkumrēx. Katàt me amã ijã ujarēnhkumrēx. Ja ne ba arým ije mar.

³³ Be, me ga ne ga me amrēbê Djuão'ýr me akwý jano. Nhym me Djuão'ýr bôx ne kukij. Nhym arým katàt me amã ijã ujarēnhkumrēx ga me arým ama. ³⁴ Be, djām kute kabēno Ibām jakrenh got ba me amã Djuão jarē? Kati. Pykakam me'ô kute kabēno Ibām jakrenh kêt. Be, mýj kadjy ne ba me amã Djuão jarē? Bir, me aje amijã Djuão kabēn markumrēx nhym Metīndjwýnh kute me ajaxwebê me apytarmã ne ba me amã arē. ³⁵ Djuão ne kute mrāmri ne ngônhpôk nhirã pyrāk ne ar ba. Nām me amã kabēn mex jarēnh ba. Ga me ren tu amim kabēn markumrēx ne ren amijo aba mex rã'ã. Nhym be, kati. Djuão kute me amã arēnh ba bakam ga me aje mar 'ikrān ne akīnh 'ikrān ne.

³⁶ Be, Ibāmdjwý ne kute imã,

“Ije amã adjàpēnh djà jarēnhja dja ga inomã amē”, anhýr ne kute prīne imã 'ã karō ba arým kôt idjapēnh iba. Ba mýjja pumūnh kêt nhipēxo iba ga me arým omū. Idjapēnh ja kute iraxo amirīto Djuão jakrenh mex. Ga me ren aje idjapēnh pumūnhkam ren arým mrāmri iraxmã akatornkumrēx. Ibām kute ijanorkôt ne ga me ren imã akatornkumrēx.

³⁷ Ibām ta kute ijanor ne arým ijã ajarē. Djām me aje ôkre mar ne ĩ pumūnh got? Arkati. ³⁸ Ga me ren aje amim Ibām kabēn mar prām ne ren tu amim imarkumrēx. Nhym be, kati. Ibām kute ijanor djwýnh ta ne arým mã amã ijã ajarē ga me aje amim kabēn 'amýnh kêt ne

mar prãm kêt. ³⁹ Goja prïne Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk pumũ. Me ga ne ga me 'ã amim, “Dja ba arẽnho iban Metĩndjwỳnhkõt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne”, anhỹro aba. Me aje amim anhỹrkam goja prïne amim omũn ama. Pi'òk tãmkam ne Metĩndjwỳnh ba ijã ajarẽ. ⁴⁰ Nãm te pi'òkkam ijã ajarẽ ga me ikõt abikamẽn kêt. Ga me ren Metĩndjwỳnhkõt atĩn kadjy ren ikõt ajkamẽ. Nhym be, kati. Me aje ikõt abikamẽn prãm kêt kumrẽx.

⁴¹ Djãm me aje imã, “Araxkumrẽx”, anhỹrmã? Djãm irax ja ne ba abej? Kati. ⁴² Be, mỳkam? Bir, me amã kàkwakam Metĩndjwỳnh jabê kêt kam ije irax ja jabej kêt. Arỳm ije me amar. ⁴³ Ibãm kukwakam ba tẽn me awỳr bõx ga me aje amim imar kêt. Me'õ kàtàm ta dja tẽn me awỳr bõx ne ta amiraxo àmra ar ba ga me arỳm tu amim markumrẽx.

⁴⁴ Be, me ga ne ga me amirax jabej mã amim, “Ba gêt ba amibẽn gê me imã irax jarẽ”, anhỹro aba. Ne kam aje amim, “Ba Metĩndjwỳnhmãbit amijarẽ gê ta ijo rax”, anhỹr kêt kumrẽx. Aje amim, “Ba gêt irax. Ba gêt irax”, anhỹro abakam aje amim Metĩndjwỳnh mar prãm kêt kumrẽx.

⁴⁵ Djãm ba dja ba Ibãmmã me ajaxwe jarẽ? Kati. Ga me akukãmãre Mõjdjê kanàrràm ar amijo aba. Ta ne arỳm Metĩndjwỳnhmã me ajaxwe jarẽnho dja. ⁴⁶ Djãm mrãmri ne ga me aje tu amim akukãmãre Mõjdjê kabẽn markumrẽx? Kati. Ga me ren tu amim Mõjdjê kabẽn markumrẽx ne ren badjwỳ tu amim imarkumrẽx. Ta ne ikukãm ijã ajarẽn ijã pi'òk no'òk. Kam ga me ren amim kabẽn jarẽn ren tu amim imarkumrẽx.

⁴⁷ Nhym be, kati. Me aje amim Mõjdjê kabẽn mar kêt ne aje kõt amim badjwỳ ikabẽn mar kêt. Nãm ã Jeju pi'òk rãrãrkam kute me'õ punuo mexkam mebê idjaer rũnhmã ane.

6

Kute djwỳo me bê 5.000o djuw mex.

Mat 14.13; Mak 6.30; Ruk 9.10

¹ Nãm memã anen kam arỳm amũ tẽ. Tẽ:n kam arỳm imôtibê Garrêja nhikjêmã rê. Imôti nhidji 'ôdjwỳbê Xiberij. ² Nhym kam me krãptĩ kôt mỗ. Ôbê Jeju kute mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhym me kute omũnhkam ne me kôt mỗ. Nãm me punu krãptĩo mex nhym me omũn arỳm kôt mỗ. ³ Kôt mỗ nhym Jejumẽ kôt ba djwỳnh ar me kukãm mỗ. Mỗ:n krãnh'ã wabi. Àbir tẽ:n arỳm kam nhỹ. ⁴ Be, arỳm ne Djeruxarêkam me bê idjaer kute aben pydji djà nhô akatija bôx 'ỳr. Me kute Metĩndjwỳnh me kukãmãre nhirôbê mrãnhja mar kadjy ne arỳm ô akati 'ỳr.

⁵ Ar krãnh'ã nhỹ nhym kam Jeju amipãnh rĩt. Nhym nĩnh me krãptĩ: kôt mỗ nhym me omũ. Ne kam Piripimã kum,

—Jãm dja gwaj tẽn me kadjy djwỳ kwỳ by? ane. ⁶ Be, djãm kute amikukãm amimar kêt ne Piripi kukij? Kati. Kute prĩne amikukãm amimar. Be, mỳkam ne kukij? Bir, Piripi kute mrãmri amim tu markumrêx jabej ne kukij.

⁷ Nãm kukij nhym Piripi kum,

—Tô gêt kon. Gwaj banhô pi'ôk kaprĩ'ã akrekam kubê denarjuo 200bit. Ne gwaj ren pi'ôk kaprĩ jao ren me kadjy djwỳ by nhym ren me krãptĩ abenmã kokjêr kryre nhym ren me krãptĩ:'ã djwỳ kêt, ane.

⁸ Nhym Jejukôt ba djwỳnh 'ôdjwỳja nhidjibê Ængre. Ximão Pedrumẽ ar axikôt apôx. Ængreja kum,

⁹ —Ota jakam me'ô bôktire nhô djwỳmẽ tepprãremẽ. Xewadao djwỳ nhipêx amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt. Ne tepprãre amãnhkrut. Nhym be, me krãptĩ:. Mỳj dja gwaj djwỳ ngrirejao me on? ane.

¹⁰ Nhym Jeju arkum,

—Ar memã arê gê me nhỹ, ane. Be, bõre ne pyka wãkam kumex ne. Jeju arkum ane nhym ar arým memã arẽ. Nhym me arým bõrekam nhỹ. Me krãptĩ: kubê 5.000 ne me nhỹ. ¹¹ Nhym kam Jeju arým djwỳ jamỳ. Ne kam arým o Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽ. O kum amikĩnh jarẽn arým kõt ba djwỳnhmã kungã. Nhym ar me krãptĩmã kungã. Nãm ã tepprãredjwỳo ane.

¹² Nhym me õ kwỳ krê:n arým ajne. Nhym Jeju kõt ba djwỳnhmã kum,

—Dja gar djwỳ janhy karwà. O bikẽnh kêt kadjy, ane. ¹³ Nhym kam ar karwàn kaxnokai pỳnh djari kam kungij. Nhym kam kaxnokaibê 12 ipu. Be, xewadao djwỳ amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt janhy 'ã kàtàm ne ja.

¹⁴ Nhym me arým kute mỳjja pumũnh kêtja pumũnhkam abenmã kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ja ne me amrêbê arẽ. Me memã kum, “Dja pykamã bõx”, anhỹro ba. Be, kõt ne Jeju arým jakam bõxkumrẽx, ane.

¹⁵ Nhym Jeju arým me kuman amim,

—Got ba ren arek dja nhym ren me tu ijo tỳm ne ijã bẽnjadjwỳr rax mẽ. Djãm on pykakam memã inhỹr prãm got? ane. Ne kam arým mebê tẽn amũ krãnh'ã wabin ate ar ba.

¹⁶ Nhym kam arým para. Nhym kõt ba djwỳnh tẽn arým imõtĩ'ỳr ruw. ¹⁷ Ne kam arým kà'õkam wadjàn nox ne. Amũ akàx nhikjêmã krĩraxbê Kapana'ỳr mõrmã ar arým nox ne. 'Ỳr mõ: nhym ar'ã arým akamàt ne. Nhym kraxje Jeju ar'ỳr bõx kêt rã'ã.

¹⁸ Ar mõ: nhym arým kõt 'itỳx wabê nhym kam ngõ amijapĩn tỳx ne. ¹⁹ Nhym ar ngõ rẽnho mõn arým ajbubê tỳm ne. Ar mõr'ã arým kirometubê 5 apêx. Nhym Jeju nĩnh arkõt tu ngõ'ã tẽ nhym ar omũ. Nhym arým aro rãm ne ja nhym ar arým tĩn prãm ne. ²⁰ Nhym arkum,

—Ar atĩn prãm kêt. Ba ne ba ar akôt tẽ, ane. ²¹ Nhyim ar kabẽn man arým kĩnh ne. Ne kum,

—Amrẽ ar ikôt kãmã wadjà, ane. Nhyim arým wadjàn nhỹ. Nhyim ýrmẽ ro'ã ar arým akàx nhikjê'ýr bõx. Kapanakam ar bõx.

²² Jeju ar akàx nhikjêkam bõx nhyim arým ar'ã akati. Nhyim kam amũ akàx nhikjêbê me te ar õ kà jabej. Me krãptĩ kute amũja'ã djwý krẽnja ne te ar õ kà jabej ne abenmã kum,

—Be, amũja'ã kà pydjibit nõ nhyim ar o mõ. Kôt ba djwýnhbit mã o mõ nhyim Jeju arkôt kàkam ýr kêt. Nãm me krãptĩ te ar õ kà jabejn kam ã abenmã ane.

²³⁻²⁴ Ne kam me kute Jeju ar omũnh kêt kam arým ar'ýr mõ. Me kà kwýkam wadjàn akàx nhikjêmã Kapana'ýr nox ne mõ. Be, nhỹnh kà ja'õkam ne me mõ? Bir, krĩraxbê Xiberijkam kà 'õkam ne me mõ. Xiberijkam kà kwý arým me ku'ê djà'ãnh mõ. Bẽnjadjwýr djwýnh kute Metĩndjwýnhmã amikĩnh jarẽnh nhyim me kute djwý krẽn djà'ãnh ne arým kà mõ. Kà kwý jamã ne me wadjàn amũ kôt mõ. Me kute Jeju jabej kadjy ne me Kapana'ýr mõ.

Kute amijã djwý jakren 'ã ujarẽnh.

²⁵ Ýr mõ:n kam imõti nhikjêmã bõx. Bõx ne abej ne arým kum kato. Jejumã katon arým kum,

—Ujarẽnh djwýnh, tô nhỹnh ne myt nhỹ ga jakam bõx? ane.

²⁶ Nhyim memã kum,

—Be, mýkam ne ga me ijabej mõ? Djãm amũja'ã ije mýjja pumũnh kêt kwý nhípêx ga me aje omũnhkam? Djãm arým me aje kôt iraxmã akatorkam? Djãm me aje ajte irax marmã ne ga me ijabej mõ? Arkati. Be, me ajajnekam. Me aje djwý krẽn ne me ajajnekam ne ga me ijabej mõ. Mrãmri ne ba me amã ja jarẽnhkumrêx.

²⁷ Kwārīk wānh djwỳkôthit ajamak bēn kêt. Tām dja akuno. Nhym be, atemã mỳjja kute djwỳ pyrək. Jakôt dja ga me ajamak bēn. Tām ne mex rā'ā nhym ô'ā me Metīndjwỳnhkôt tīn ne ar ba rā'ā: rā'ā ne. Ba ije amijo inhī dja ba me amã kungã ga me atīn ne ar aba rā'ā: rā'ā ne. Bir, Ibām kute imã 'ā karō. Kabēnkôt dja ba me amã kungã. Kàjkwakam Ibām, Metīndjwỳnh ta ne mrāmri kute 'ā imã karō māmđji, ane.

²⁸ Nhym me kum,

—Be, mỳj dja ba me Metīndjwỳnhmã idjapēnh o nhym arỳm kum me ikīnh? ane.

²⁹ Nhym,

—Metīndjwỳnh ne ijano ba tē. Kôt dja ga tu amim imarkumrēx. Kum adjapēnh ne ja. Dja ga me ā ane nhym arỳm kum me akīnh, ane.

³⁰ Nhym me kum,

—Goja mỳjja pumūnh kêt'ō nhipēx ba me omū. Ba me ije araxmã ikator kadjy omūn kam goja tu amim amarkumrēx. ³¹ Be, me bakukāmāre ne me kapôt kukritkam djwỳbê mỳj ne ja krē. Me bakukāmāre ne me 'ā pi'ôk no'ôk ne kamã memã kum,

“Me kute krēn kadjy ne memã kàjkwa kurūm djwỳ ngã”,
ane.

Goja kudjwa ā me imã o ane ba me omū, ane.

³²⁻³³ Nhym amijã djwỳkumrēx jakren memã kum,

—Be, Mōđđê kute me akukāmāremã kàjkwa kurūm djwỳ nhōr kêt. Nhym be, Ibām kute me amã kàjkwa kurūm atemã djwỳkumrēx nhōr. Me'ō ne arỳm kàjkwa kurūm ruw ne kute me kunīmã tīn jangjēnh. Kute memã tīn jangjēnh nhym me tīn ne ar ba rā'ā: rā'ā ne. 'Ā ne ije me amã,

—Metĩndjwỳnh kute me amã atemã djwỳkumrẽx nhõr, anhỹr. Mrãmri ne ba me amã ja jarẽnhkumrẽx. Nãm Jeju ã memã ane.

³⁴ Nhym me kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, goja mã me imã djwỳ ja nhõro nhỹ, ane.

³⁵ Nhym Jeju memã kum,

—E kum, ba. Ba ne ba ije atemã djwỳ pyræk. Ba ne ba ije memã tĩn jangĩnh nhym me tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Dja me mã ikõt ajkamẽn arỳm kĩnhkumrẽx rã'ã kute mrãmri ne me arỳm kum prãm kêtgam kĩnh pyræk. Dja me tu amim imarkumrẽx ne arỳm kĩnhkumrẽx rã'ã kute mrãmri ne me arỳm kum kôr kêtgam kĩnh pyræk. ³⁶ Be, djãm me aje tu amim imarkumrẽx got? Kati. Ba ne ba arỳm me amã, “Nã gãm me te ipumũn amim imar kêt”, ane.

³⁷ Be, Ibãm kute ikadjy memã amak bõnhja kunĩ dja me tu amim imarkumrẽx ne arỳm mã ikõt ajkamẽ. Ba kam me'õ kanga kêtumrẽx. ³⁸ Mỳkam dja ba me'õ kanga kêtumrẽx? Bir, Ibãm kute me'ã imã karõ kõt dja ba me'õ kanga kêt. Be, djãm ba ije amijã amim karõ kõt ne ba kàjkwa kurũm ruw ne ar iba? Kati. Ibãm kute ijanor djwỳnh kabẽn kõt ne ba ruw ne ar iba.

³⁹ Ibãm kute ijanor djwỳnh ta ne ijã amim karõn amim, “Be, ije kadjy memã amak bõnhja dja ikra mã meo ban 'õo biknor kêt nhym me akubyn tĩn ne. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akatikam dja ikra akubyn õ me jao tĩn”, ane. ⁴⁰ Ibãm kute ijanor djwỳnh ajte ijã amim karõn amim, “Me kute ikra pumũnh ne tu amim markumrẽxja dja me kunĩ ikõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne”, ane. Ibãm kute ijã amim karõ ne ja. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimẽnh djà nhõ akatikam dja ba akubyn inhõ me jao tĩn, ane.

⁴¹ Nhyam kam mebê idjaer rûnh arÿm kàxã kabên kumex ne arê. Kute memã, “Ba ibê kàjkwa kurÿm djwÿ”, anhÿrkam ne me kabên kumex jarê. ⁴² Ne abenmã kum,

—Be, djãm kubê Metĩndjwÿnh Kra got? Kati. Jôdje ne kudji. Idjibê ne Jeju. Ba me ije nãmê bãm pumÿnh tÿm. Nhyam amijo 'êx ne gwaj bamã,

—Kàjkwa kurÿm ne ba ruw, anhÿro ba. Kati:. Nãm 'êx. Nãm me ã abenmã ane.

⁴³ Nhyam Jeju me kabên man memã kum,

—Kwãrik wãnh ikàxã akabên kumex ne arênh kêt. ⁴⁴ Be, djãm me ga dja ga me ikôt ajkamê? Kati. Ibãm kute ijanor djwÿnh kute memã amak bônkhambit ne me mã ikôt ajkamê. Mã ikôt ajkamê ba arÿm akubyn meo tÿn. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimênh djã nhõ akatikam dja ba akubyn meo tÿn.

⁴⁵ Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwÿnh kuk-wakam kabên jarên memã kum,

“Metĩndjwÿnh ta dja memã amikabên jarê nhyam me arÿm kabên markumrêx”, ane.

Be, me bakukãmãre kute memã anhÿr ne 'ã pi'òk no'òk kôt mÿj xê dja mã ikôt ajkamê? Bir, Ibãm kute memã kabên jarênh nhyam me arÿm kute kabên markumrêx. Me kute mÿjja'ã kute kabên jarênhja markumrêx. Me ja dja me mã ikôt amijo bikamênhkumrêx. Nãm ã Jeju memã ane.

⁴⁶ Ne kam ajte memã kum,

—Be, djãm me'õ ne arÿm Ibãm pumÿ got? Kati. Bajbit ne ba arÿm kàjkwakam Metĩndjwÿnh pumÿn arÿm kurÿm tên bôx. Bajbit ne ba arÿm Ibãm pumÿ. ⁴⁷ Me kute tu amim imarkumrêx arÿm Metĩndjwÿnhkôt tÿn ne ar ba rã'ã rã'ã ne. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrêx. ⁴⁸ Ba ne ba ije atemã djwÿ pyræk. Ba ne ba memã tÿn jangij nhyam me Metĩndjwÿnhkôt tÿn ne ar ba rã'ã rã'ã ne.

⁴⁹ Be, me bakukãmãre ne me kapôt kukritkam djwÿbê mÿj ne ja ku nhym mebêngêt tũmràm me kupa. ⁵⁰ Ije me amã atemã djwÿ jarênhja ne kubê kàjkwa kurũm djwÿ. Dja me kukun tyk kêt. ⁵¹ Ba ne ba ije atemã djwÿ pyræk. Ba ne ba memã tĩn jangij. Dja me djwÿ ja krên Metĩndjwÿnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Djwÿ ije memã òrja ne kubê inhĩ. Me kunĩ tĩn kadjj dja ba memã kungã, ane.

⁵² Nhym kam mebê idjaer rũnh arÿm kabẽno aben japan abenmã kum,

—Je tô, mÿj dja memã aminhĩ nhõr on nhym me ajmã krênja on? ane.

⁵³ Be, djãm mrãmri ne me kute ĩkumrêx krênmã? Kati. Atemã. Be, mrãmri me kute tu amim Jeju markumrêxo bamã. 'Ã ne Jeju me kute ĩ krên jakren 'ã me kute kamrôo kôm jakre. 'Ã ne memã kum,

—Be, ba ije amijo inhĩ dja ga me inhĩ krên kêt ne ikamrôo akôm kêt ne kam atĩnkumrêx prãm kêt. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrêx. ⁵⁴ Me kute inhĩ krên ne ikamrôo kôm ne me mrãmri Metĩndjwÿnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Pykakam me kunĩ kute aminhinomã amimênh djà nhõ akatikam dja ba akubyn meo tĩn. ⁵⁵ Mrãmri ne inhĩbê djwÿ ne ikamrôbê me kôm djà. ⁵⁶ Me kute inhĩ kur ne ikamrôo kômja, me jamẽ ne ba me ije aben mar tÿx ne ije aben jamÿnh tÿx ne abenã idjukanga kêt ne ar abeno iba. ⁵⁷ Mrãmri lbãm tĩnkumrêx ne ijano ba tẽ. Kam ne ba lbãm tĩn o itĩnkumrêx. Nhym me kute inhĩ kurdjwÿ dja me ba itĩn jao tĩnkumrêx.

⁵⁸ Ije amã atemã djwÿ jarênh ja ne kàjkwa kurũm ruw. Djãm kute djwÿbê mÿj ne ja pyræk? Kati. Nãm me te mÿj ne ja ku nhym mebêngêt arÿm me kupa. Nhym be, ate dja me atemã djwÿ ja kun arÿm Metĩndjwÿnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nãm ã Jeju memã ane.

⁵⁹ Mebê idjaer bikprõnh djàkam ne Jeju memã ja jarê. Kapanakam me bikprõnh djàkam. ⁶⁰ Kute memã aminhĩ'ã djwỳ jarênh ne memã 'ã ujarênhkam ne me kôt baja krãptĩ arỳm amim,

—Je, djãm me ije kabên wã mar got? ane.

Me krãptĩ kute Jeju kanga.

⁶¹ Nhyim Jeju ta arỳm me kuman memã kum,

—Ba arỳm me amã atemã djwỳ jarê ga me aje amim imar kêt ne arỳm apijàm ne. ⁶² Dja ba ã ikrĩ djà tũmmã wabi ga me idjàbirkôt ipumũ. Mỳj dja ga me arỳm kam nê? ⁶³ Be, atemã kàjkwakam ikabên kukràdjà ne ba me amã arê. Metĩndjwỳnh Karõ kute meo bakambit ne me kute ikabên mar. Me ga ne ga me aje amidjwỳnho kĩnh prãm. Kam me aje imar kêt kumrêx. Nã bãm me amã ikabên jarê, me amã Metĩndjwỳnh Karõ jarê. Tãm ne kute meo ban memã tĩn jangij nhyim me Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁶⁴ Be, djãm me akunĩ ne ga me aje tu amim imarkumrêx? Kati. Me akwỳ ne ga me aje amim imar kêt, ane. Nãm Jeju ã memã ane. Be, mỳj ne me mar on kam ã memã ane? Bir, amrêbê mỳjja kunĩ kêttri ne Jeju kute amikukãm me mar. Apỳnh me ã djàri kute amim mar kêtja arỳm kute me mar. Djudadjwỳ dja ã kurê djwỳnhmã Jeju kanga. Nhyim arỳm kute adjwỳnhdjwỳ mar. Kukãm kute mar. ⁶⁵ Ne kam memã kum,

—Me akwỳ ne ga me aje amim imar kêt. Ba kam arỳm me amã, “Djãm me ga dja ga me ikôt ajkamẽ? Kati. Ibãm kute memã amak bõnhkambit dja me mã ikôt ajkamẽ.” Nãm ã Jeju memã ane.

⁶⁶ Nhyim kam me kôt baja krãptĩ arỳm kubê amijo akêx ne ajte kôt ba kêt.

⁶⁷ Nhyim kam Jeju kute ar anorjabê 12mã kum,

—Djãm ar gadjwỳ dja gar ikanga? ane. ⁶⁸ Nhyr ar 'òbê Ximão Pedru kum,

—Kati. Běnjadjwỳr djwỳnh, mỳj me'òkòt dja bar ar iba? Arkati. Gajbit ne ga akaběno meo tĩn ne 'ã ar imã adjujarěnh ar aba. Metĩndjwỳnhkòt me tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ãja'ã ar imã adjujarěnh ar aba. ⁶⁹ Ar ba ne bar tu amim amarkumrěx. Mrãmri abê me inhõ Běnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu. Mrãmri abê Metĩndjwỳnh Kra. Metĩndjwỳnh tĩnkumrěx Kra. Ar ba ne bar tu amim amarkumrěx.

⁷⁰ Nhyr Jeju arkum,

—Be, mrãmri ne ba amijo ar apytàrkumrěx. Ije ar ajanorbê 12 ne ba amijo ar apytàrkumrěx. Be, djãm ar akunĩ ne gar amex? Kati. Ar ajõ apydji ne abê Xatanaj nhõ àpěnh, ane. ⁷¹ Djuda'ã ne kaběnh. Djuda Ikadji. Ximão 'òdjwỳ kute irja. Dja ĩ kurê djwỳnhmã Jeju kanga. Kute ar anorjabê 12'õ ja dja kanga.

7

Djeruxarěkam me krãptĩmã 'ã ujarěnh.

¹ Jeju memã anen kam arek Garrějakambit ar ba. Be, mỳkam ne Djudějakam arek ar ba kêt? Bir, mebê idjaer kute kam bĩnmã ar abej bakam. ² Nhyr kam arỳm Djeruxarěkam mebê idjaer krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akati 'ỳr. Me kute aben kajmã'ã me bakukãmãre kukràdjã mar kadjy bõ mjỳrkam krĩ djà nhõ akati 'ỳr.

³ Nhyr kam Jeju kamy ar axikòt apòxja kum,

—E kum, goja amũ pykabê Djuděja'ỳr tě. Dja wãkam akòt me ba djwỳnh adjàpěnh kòt apumũ. ⁴ Djãm me'ò kute me kunĩmã amiraxo amirĩt prãmkam kute mebê amijo bipdjur prãm got? Aje mrãmri mỳjja pumũnh kêt nhipěx jabej goja pyka kunĩkòt me kunĩmã amijo amirĩt, ane. ⁵ Be,

nãm ar te Jejumẽ axikôt apôx ne amim mar kêt. Kam ne ar ã kum ane.

⁶ Nhyim Jeju arým arkum,

—Je djãm kraxje me kute ijo tÿm djà nhõ akati iwÿr bõx kêtjakam gar kam imã arẽ? Kati. Ar gajbit akati kunĩkôt ar adjumar mex rã'ã. ⁷ Nhÿnh ne pykakam me axwe 'õ kum akurêmã? Arkati. Nhyim be, ba, me kum ikurêkumrêx. Ije me axwe'ã memã idjujarênh ar ibakam me kum ikurêkumrêx. ⁸ Ar gajbit dja gar Djeruxarêkam me krãptĩ kute aben pydji djà'ÿr mõ. Inhõ akati iwÿr bõx kêt rã'ãkam 'ÿr itẽm prãm kêt. ⁹ Nãm arkum anen arek Garrêjakam ar ba.

¹⁰ Nhyim kam kamy ar arým tẽ. Nhyim ar ba:n kam amipdjun arým me kute aben pydji djà'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n arým 'ÿr bõx. ¹¹ Nhyim arým 'ã me kute aben pydji djà nhõ akati bõx nhyim mebê idjaer rûnh arým abej ne memã kum, “Nhÿnh ne Jeju dja”? ane. Nhyim me “Kon”, ane.

¹² Nhyim me me kàxã abenmã Jeju jarênh kumex. Me kwÿ ne me abenmã kum, “Kati. Jeju mexkumrêx”, ane.

Nhyim me kwÿ arĩk abenmã kum,

—Kati. Nãm Jeju amijo 'êx ne me noo biknoro ba, ane.

¹³ Nhyim be, nãm me me ipôkri memã Jeju'ã ujarênh amirĩt kêt ne. Mebê idjaer rûnh pymaje ne me me ipôkri 'ã ujarênh amirĩt kêt ne.

¹⁴ Nhyim kam arým me kute aben pydji djà nhõ akati nhõkre djà kôt Jeju arým Metĩndjwÿnh nhõ kikreti'ÿr tẽn wadjàn kam arým memã kukràdjà jarênh dja. ¹⁵ Nhyim kam mebê idjaer rûnh te kute Jeju marmã kam no tyn kumex ne abenmã kum,

—Je tô djãm tãmwã kute mekôt pi'òk jarênh tũm got ã me kukràdjà jarênh mexo ane?

¹⁶ Nhyim Jeju memã kum,

—Djãm ba ikukràdjà ne ba me amã arênho iba? Kati. Kute ijanor djwýnh kukràdjà ne ba me amã arênho iba. ¹⁷ Gêdja ga me ajõ ga aje kukràdjà kôt amijo aba prãm jabej arým ama. Me'õ kute ikukràdjà jarênho krax djwýnhja dja ga me ama. Djãm ba ne ba ije me amã ikukràdjà jarênho krax djwýnh? Kati. Kàjkwakam Metíndjwýnh ne kute arênho krax ba kam kôt me amã arẽ. Ja dja ga me ama. Me aje kukràdjà kôt amijo aba prãm jabej ama. ¹⁸ Ne ga ren me ajõ ga amirax jabej ne ren 'ã memã amijarên memã amijo adjãmra ar aba. Nhym be, kati. Kute ijanor djwýnh ne ba ije rax jarên. Ije ajbit rax jarên ne kam katàt ije ikabên jarênhkumrêx ne ijêxnhĩ kêtikumrêx.

¹⁹ Me bakukãmãre Môjdjê kute me amã Metíndjwýnh kukràdjà jarênho djã ne ga me kôt ar amijo aba? Kati. Ga me ajõ aje kukràdjà kôt ar amijo aba kêt. Ne kam aje ibĩnmã ijabej ar aba. Mýkam? ane.

²⁰ Nhym me kum,

—Je tô nhýnh me'õja ne kute abĩnmã ajabej ar ba? Be, me karõ punu'õ ne ajo ba, ane.

²¹ Nhym Jeju arým memã kum,

—Be, ba amrêbê me'õ punu pydjio mex ga me te aje mýjja marmã ikam ano tyn akumex. ²²⁻²³ Nã bãm pi'ók råràrkam me'õo mex ga me arík ijã abenmã kum,

—Pi'ók råràrkam ne apê. Axwekumrêx, anhýro aban arým ikam angryk ne. Djãm bajbit ne ba kam idjápênh iba ga me bajbit imã ijaxwe jarẽ? Kati. Me gadjwý ne ga me pi'ók råràrkam adjápênh aba. Môjdjê ne me amã me my nhinhu kà rênho jarẽ. Djãm ta ne kumrêx arẽ? Kati. Me bakukãmãre Abraão ar kumrêx ne ar arẽ. Ga me kam aje katàt Môjdjê kukràdjà kôt amijo aba kadjy pi'ók råràrkam adjápênh ne me my kà rênho aba. Mýkam ne ga me bajbit imã ijaxwe jarẽ? Ije kam prĩne me'õ punuo mexkam imã ijaxwe jarẽ. Ga me ren imã ijaxwe jarên kêt. ²⁴ Kwãrik

wãnh ga me arĩk me axwe kêt'ã axwe janhôr kêt. Dja ga me mrãmri me axwekumrẽxkôt memã ajapôxkumrẽx ne kam arỳm katàt memã axwe jarẽnhkumrẽx. Nãm ã Jeju memã ane.

Mebê idjaer kum kurê.

²⁵ Nhyam kam Djeruxarẽkam me ar ba tũm kwỳ Jeju jabej aben kukij ne abenmã kum,

—Je, djãm mrãmri me kute tãmwã bĩnmã ar abej ba?

²⁶ Nhyam kam kum me uma kêt ne memã kabẽn ne. Nhyam me arỳm kutã kute kum mỳjja'õ jarẽnh prãm kêtumrẽx. Bãrãm me rũnh arỳm kute tãmwã'ã amim, “Jejubê ne me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu”, anhỳrkam ne me anhikrẽn kabẽn maro dja. ²⁷ Tô nhỹnh? Be, kati. Djãm me kute kraxkôt Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu mar got? Kati. Me kute kraxkôt mar kêtumrẽx. Nhyam be, bãm kute Jeju djir ne gu me baje arỳm omũnh. Kôt ne gu me arỳm Jeju 'êxnhĩmã bakato. Nãm me kwỳ ã Jeju'ã abenmã ane.

²⁸ Nhyam kam Jeju kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã kukràdjã jarẽho ãmkam kãj bê memã kum,

—Be, mrãmri ne ga me aje imar. Nhỹnhja kurũm ne ba itẽm ne ibõx ja ne ga me arỳm aje mar. Djãm ba ne ba amikabẽn kôt amrẽ tẽ? Kati. Me'õ kute ijanor djwỳnh ne mrãmri. Tãmwã ne ga me aje mar kêt. ²⁹ Nhyam be, ba ne ba ije omũnh tũm. Tãm ne ijano ba amrẽ kurũm tẽn bõx, ane.

³⁰ Nhyam kam me bit kute o tỹm ne pa 'amỳnhmã. Ne te: o ane. Me kute o tỹm'ã myt bõx kêt rã'ãkam ne me te: o ane. ³¹ Nhyam me kwỳ krãptĩ arỳm tu amim markumrẽx ne abenmã kum,

—Me baje raxmã bakator kadjy ne Jeju arỳm mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêx ne. Me punu krãptĩo mex. Djãm me'õdjwỳ bõx ne kute àpênh mexo kute akrenh got?

Kati. Be, mrãmri tãmwãbê ne me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrêx, ane.

³² Me rũnh kàxã ne me ã abenmã anhýro ku'ê nhym mebê pardjêumê me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýr arým me kuma. Me kuman arým Jeju'ýr me krākamngõnh kwý jano. Me kute pa 'amýnhmã ne me me ano.

³³ Nhym kam Jeju arým memã kum,

—Be, me aro'ã ar iba ne arým 'ã akati ngrêre. Dja ba kam arým kute ijanor djwýnh'ýr tẽ. ³⁴ Ga me kam arým te ijabej. Te ijabej ne imã akator kêt. Ne kam ikrĩ djà'ýr te abõx prãmje, ane.

³⁵ Nhym mebê idjaer rũnh abenmã kum,

—Je tô, jãm dja tẽ gu me kum bakator kêt. Djãm apýnh me bajtem ba djakam me bimành tũm'ýr ne tẽmmã? Djãm kam kute me bajtemmã kukràdjà jarênhmã? ³⁶ Kute me bamã, “Dja ba tẽ ga me arým te ijabej. Te ijabej ne imã akator kêt. Ne kam ikrĩ djà'ýr te abõx prãmje”, anhýr. Mýj gêdja kam nê? ane.

³⁷ Nhym kam me kute amikukràdjà kêt amijo mõr ne kute 'ã aminhinomã amimênh nhõ akati arým bõx. Akati raxja bõx. Me kukãmãre kukràdjà kêt me kute bõ mjýrkam krĩ'ã aminhinomã amimênh kadjy akati ne arým bõx. Nhym Jeju arým kàjmã djan memã kum,

—Me ajõ ar amã kôr jabej amrê iwýr tẽn ikõ. ³⁸ Me kute tu amim imarkumrêxja gêdja ĩ me kadjwýnhbê ngõ kute meo tĩnja mã mekam apõx. Me bakukãmãre kute pi'õkkam memã arênh kêt ne ba ar amã arê.

³⁹ Nãm Jeju Metĩndjwýnh Karõ'a ã memã ane. Dja me tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwýnh Karõ arým me'ýr bõx ne meo ba. Djãm arým ne meo ba? Kati. Metĩndjwýnh kute memã Karõ janor djwýnhrà m ne Jeju memã ane. Dja Metĩndjwýnh amiwýr Jejuo wabin akubyn

o rax. Ne kambit arým memã Karõ jano nhym bõx ne meo ba.

⁴⁰ Jeju memã ane nhym me krãptĩ kute kabënja markam 'ã abenmã kum,

—Be, mrãmri ne tãmwãbê Metĩndjwýnh kukwakam kabën jarënh djwýnh. Me bakukãmãre ne me amrëbê: arë, ane.

⁴¹ Nhym me kwý Jeju'ã abenmã kum,

—Be, tãmwã ne mrãmri kubê Kritukumrëx. Mrãmri kubê me banhõ Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrëx, ane.

Nhym me kwý arĩk 'ã abenmã kum,

—Be kati. Jejubê ne Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritu kêt. Abatãnh djã ne pykabê Garrêja. ⁴² Nhym be, me banhõ Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrëx krĩbê Berëkam abatãnh. Kubê ne me bakukãmãre Dawi tãmdjwý. Bënjadjwýr rax Dawi jabatãnh djãkam ne Kritu abatãnh djã. Amrëbê: ne me bakukãmãre pi'òkkam arë. Nhym be, kati. Djãm Jejubê Bënjadjwýrbê kumkatibê Kritu got? Jeju ate Garrêjakam abatãnh, ane. ⁴³ Me kute ã abenmã anhýrkam me kute Jeju'ã axikôt kabën jadjwýr kêt. ⁴⁴ Nhym me ja kwý bit kute o tým ne pa 'amýnhmã. Ne kam te: kute o anhýrmã.

⁴⁵ Nhym kam me krãkamngõnh kikreti nêje ku'êja me rũnh'ýr akëx ne me'ýr bõx. Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bënjadjwýrmë mebê pardjêu'ýr bõx. Nhym kam me rũnh me krãkamngõnhmã kum,

—Je tô mýkam ne ga me Jejuo abõx kêt? ane.

⁴⁶ Nhym me krãkamngõnh memã kum,

—Djãm me'õ pykakam kabën mexo kute tãmwã pyrãk? Kati. Nãm prĩne kabën mexo kute katãt me kunĩ jakrenh. Ba me kam te ije o itým ne pa 'amýnhmã, ane.

⁴⁷ Nhym mebê pardjêu memã kum,

—Je tô djãm arým ne me gadjwý me anoo akno? ⁴⁸ Ë, ba me amã arẽ. Djãm me irax'õ, nàr me ibê pardjêu'õ ije amim tãmwã mar got? Kati. ⁴⁹ Be, djãm me kàtãmwã kute Mõjdjê kukràdjà mar got? Me kute me bakukãmãre kukràdjà mar kêt kam dja Metĩndjwýnh arým me kanga, ane.

⁵⁰ Nhy m Nikodemu. Tãm ne akamãtkam Jeju'ýr tẽ. Kubê ne mebê pardjêu'õ. Nãm arým memã kum,

⁵¹ —Je gêdja gwãm kraxje me baje axwe jabej me kukjêr kêt kam memã axwe jarẽ? Kati. Be, Jeju kute kraxje me bamã amijarênh kêt kam gu me arým 'ã axwe nhôro nhỹ, me bakukràdjà kupa'ã ne gu me 'ã nhôro nhỹ, ane.

⁵² Nhy m me arík kum,

—Djãm gadjwý pykabê Garrêjakam ajabatàn h djà ne ga nêje akabêno dja? Be, pi'òkkam ne Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarênh djwýnh'õ Garrêjakam abatàn h kêt kumrêx. Dja ga amim pi'òk jarên arým kôt ikabênkumrêxmã akato. Jejubê Bênjadjwýrbê kumkati kêt. Tãm dja ga pi'òk jarên ama, ane.

⁵³ Nhy m kam me kunĩ ajmàn aminhürkwãmã apêx.

8

Me'õ nire kute me'õbê mjêno àkĩnh.

¹ Jeju arým krãnhbê Oriwêre 'ýr tẽ. Tẽ:n arým 'ýr bõx nhy m 'ã akamãt nhy m nõ. Nõ: nhy m arým òkrên'ãnh kà. ² Nhy m kam Metĩndjwýnh nhõ kikreti'ýr tẽn kam bõx. Nhy m kam me kunĩ ajte 'ýr bõx nhy m arým nhỹ. Nhỹn arým memã kukràdjà jarênho nhỹ. ³ Nhy m kam me arým Jeju'ýr me 'õ nireo bõx ne me ipòkri kudja. Arým ne mjên ne kam ajte me'õbê mjêno akĩn ar ro'ã nõ. Nhy m me arým omũn o tỹm ne pa 'amýn Jeju'ýr o bõx. ⁴ Ne kum,

—Ë, ujarênh djwýnh. Be, me'õ nire ja arým mjên ne arým me'õ myo akĩn ar ro'ã nõ. Ba me ar nõrkôt ar omũn

aro tÿm ne arÿm awÿr o bôx. ⁵ Be, me ja jaxwe pãnh ne Môjdjê arÿm memã arê. Kute me bakukràdjà jarènhkam Môjdjê arÿm 'ã memã kum,

—Ga me axwe pãnh këno titik ne abĩ gê ty, ane. Be, gadjwÿ ar imã axwe pãnh'õ jarê bar kuma. Mÿj gêdja bar on? Nãm me ã Jejumã ane.

⁶ Mÿj kadjy ne me kum ane? Bir, godja kukràdjà kupa'ã mÿjja jarènh jabej nhym me arÿm kôt kum axwe jarê. Ja kadjy ne me kum ane.

Nhym Jeju ate idjao nhÿn arek ikrao pyka no'ôko nhÿ. ⁷ Nhym me mã kum tãmja jarê nhym arek pyka no'ôko nhÿ. Nhym kam kàjmã djan memã kum,

—Goja me ajõ apydji ajaxwe kêtumrêx jabej ga akumrêx kên'õ byn o titik ne abĩ, ane. ⁸ Nãm anen ajte nhÿ, pyka no'ôko nhÿ.

⁹ Nhym me arÿm amima:ro djan amijaxwedjwÿ ma. Ne kam arÿm pijãm ne mã apôxo dja. Me abatànhja kumrêx ne me kato. Nhym mekôt me abatàn nydjwÿ apôxo dja. Nhym ajbir abatàn nyre meo ino ren kato. Arÿm ne me kunĩ apêx. Nhym kam Jeju arÿm ate nhÿ nhym niredjwÿ arÿm ate dja. ¹⁰ Nhym kàjmã djan nire ate ãmkôt omÿn kum,

—Me'õ nire, nhÿnh ne me kute amã ajaxwe jarènhja ku'ê? Djãm me'õ kute ajaxwe pãnh këno atitik prãm kêtumrêx? ane. ¹¹ Nhym kum,

—Ã bënjadjwÿr. Me'õ kute pãnh ititik prãm kêt, ane.

Nhym kum,

—Badjwÿ. Ajaxwe pãnh ije këno atitik prãm kêt. Aj mã. Kwãrĩk wãnh ga ajte ajaxwe kêt, ane.

Kute katàt memã amijarènh.

Dju r 1.4; Rô 13.12; Ep 5.8; Tex k 5.5

¹² Nhym kam Jeju ajte memã kum,

—Be, apÿnh me ba djà kunĩkôt me axwe kunĩ katàt kute amijo ba kadjy ne ije mrãmri ne memã pry kurwÿ djà pyræk. Ga, me kurwÿ djà kute akamàtkam memã pry kurwÿ nhym me kute akamàtkam mÿjja kunĩ pumũnh ne katàt baja pumũ. Badjwÿ dja me tu amim imarkumrëx ne arÿm katàt amijo ba. Ga, akamàt kô tykkam me kute mÿjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Me axwedjwÿ ne me kute mÿjja mar kêt ne amijo ba punu. Djãm me kute tu amim imarkam axwe ne amijo ba punu? Kati. Ba ije mrãmri ne memã pry kurwÿ djà pyræk. Dja me tu amim imarkumrëx ne arÿm katàt amijo ban kam arÿm ikôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

¹³ Nhym mebê pardjêu kum,

—Je, djã nãm me'õ akôt kabën dji? Kati. Ga apydji aje memã amijarënhõ aba nhym me'õ kute akôt kabën djir kêt. Ba me kam arÿm amã akabën kajgo jarë. Akabën kajgo nhym me kute amar kêt, ane.

¹⁴ Nhym memã kum,

—Kati. Ipydji ije memã amijarënhkam ije memã amijarënh kajgo kêt. Kàjkwakam Metĩndjwÿnh ne ijano ba amrë kabën kôt tẽ. Be, 'ÿr dja ba akubyn tẽ. Ja ne ije markumrëx. Kam ikabën kajgo kêt. Nhym be, me ga ne ga me aje imar kêt. Nhÿnhja kurũm ne ba itëmja ne ga me aje mar kêt. Nhĩ'ãm itëmdjwÿ ga me aje mar kêt.

¹⁵ Me ga ne ga me aje amidjwÿnhõ kĩnh prãm ne aje memã axwe jarënhõ aba. Djãm ba ne ba ije amidjwÿnhõ kĩnh prãm ne memã axwe jarënh got? Kati. ¹⁶ Godja ba memã axwe jarënh jabej arÿm katàt memã arënhkumrëx. Djãm ipydji dja ba arë? Kati. Ibãm kute ijanor djwÿnhmẽ djã bar axikôt ikabën ne memã axwe jarë. Kam ne ije katàt memã axwe jarënhkumrëx. ¹⁷ Nhym be, amrëbê: me bakukãmãre kute me akukràdjã'ã pi'òk no'òkdjwÿ. Me akukràdjã kôt ba ije Ibãmmẽ axikôt memã amijarënhõ

iba. Me akukràdjà jakam me'õ ar amãnhkrut ne kute me omũnhkõt kute axikõt me arẽnh nhym me kunĩ kute mar ne kute memã kum, “Mrãmri katàt ar kute me arẽnhkumrẽx”, anhỹrmã. Ja ne ga me arỳm aje mar.

¹⁸ Be, ja kõt ne ba Ibãmmẽ ã me amã amijarẽho ane. Ba ije me amã amijarẽnh. Nhym Ibãm kute ijanor djwỳnh ikõt kute me amã ijarẽnh. Ba Ibãmmẽ ar ije axikõt me amã amijarẽnhkam ne ga me ren me akukràdjà kõt ijã, “Mrãmri ne katàt kute memã amijarẽnhkumrẽx”, ane. Ba Ibãmmẽ ar ije axikõt me amã amijarẽnhkam dja ga me ar ikabẽn katàtjamã akaton ama. Me akukràdjà'ã pi'òk no'òk kõt dja ga me ima, ane.

¹⁹ Nãm ã Jeju memã ane nhym me arỳm kum,

—Tô nhỹnh ne abãmja? ane.

Nhym memã kum,

—Me aje imar kêt ne aje Ibãmdjwỳ mar kêt. Ne ga me ren iman ren Ibãmdjwỳ ma. Nhym be, kati. Aje mar kêt, ane. ²⁰ Be, Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam me kute Metĩndjwỳnhmã pi'òk kaprĩo atom djàkam ne Jeju ã memã ane. Nhym me'õ kute o tỳm ne pa 'amỳnh kêtumrẽx. Pa 'amỳnh'ã myt bõx kêt rã'akam.

²¹ Nhym kam ajte memã kum,

—Dja ba ĩ mã tẽ ga me arỳm te ijabej. Te ijabej ne kam arỳm ty. Nhym kam Metĩndjwỳnh me amã ajaxwe jarẽnh rã'ã. Mũm itẽmmã 'ỳr ikràja dja ga me te ikõt 'ỳr atẽm ne 'ỳr abõx prãmje, ane.

²² Nhym mebê idjaer rũnh abenmã kum,

—Je tô mỳj dja nẽ? Birãm, dja amibĩ. Nãm me ã abenmã ane. Kute memã kum,

—Dja ba ĩ mã tẽ ga me arỳm te ijabej, anhỹrkam ne me ã abenmã ane.

²³ Nhym memã kum,

—Be, me ga ne ga me pykakam ajapôx ne ar aba. Nhyim be, ba ne ba kÿjrũm kàjkwakam ar iba tũm. Me ga ne ga me aje pykakam mÿjjabit mar. Ba ne ba ije kàjkwakam mÿjja mar. ²⁴ Me aje pykakam mÿjjabit markam ne ba me amã, “Dja ga me ty nhyim Metĩndjwÿnh amã ajaxwe jarẽnh rã'ã”, ane. Ne me amã, “E kum ba. Ba ne ba arÿm bôx”, ane. Dja ga me kam amim imar kêt rã'ã jabej arÿm ty nhyim Metĩndjwÿnh me amã ajaxwe jarẽnh rã'ã, ane.

²⁵ Nhyim me kum,

—Bir, mÿj me ajô ga nã? Gop me imã amijarẽnhkumrẽx, ba me ama, ane.

Nhyim Jeju memã kum,

—Be, amrêbê ne ba me amã amijarẽnho iba. Nã bãm me amã, ²⁶ “Be, ije me ajaxwe kumex markam ba ren memã me ajaxwe jarẽn ajte me amã pãnh jarẽ. Be, ijanor djwÿnh kute katãt kabẽn jarẽnhkôt ne ba me kunĩmã arẽnho iba.” Nãm bãm ã me amã ane, ane.

²⁷ Kute memã kum, “Kute ijanor djwÿnh”, anhÿrkam me kute mar kêt. Kute memã Bãm jarẽnhja me kute mar kêt.

²⁸ Nhyim kam Jeju memã kum,

—Ba ije amijo inhĩ ne ibôxja dja ga me kÿjrũm inhô. Kam dja ga me arÿm ima. Ba ije amikabẽnkôt amijo iba kêtumrẽx. Ibãm kute imã kabẽn jarẽnh kôt ne ba memã arẽnho iba. Ja dja ga me aje kÿjrũm inhôrkam ama. ²⁹ Kute ijanor djwÿnh ne imẽ amijo kajkep. Djã nãm imã kàx ba ate ar iba? Kati. Be, mÿkam ne imã kàx kêt? Bir, ije o kĩnh kadjy ne ba kum idjapênh mex rã'ã. Kam imã kàx kêt. Nãm ã Jeju memã ane. ³⁰ Kute memã ja jarẽnhkam ne me kumex arÿm tu amim markumrẽx.

Abraão tãmdjwÿ'ã ujarẽnh.

³¹ Nhyim kam mebê idjaer kute tu amim markumrẽxja Jeju memã kum,

—Dja ga me mã ikabên kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt ne arým me abê ikôt aba djwýnhkumrêx. ³² Ne kam arým mrãmri ikabênkumrêxmã akaton ijã amim, “Be, mrãmri ne kabên katàtkumrêx”, anhÿro aba. Ne kam ikabên katàtkumrêxmã akato ba kam arým me apytà. Me'õja kute me apa 'amýnh ga me kum adjàpênh kajoo abaja ba kubê me apytà. Ga me kam ikôt adjumar mexkumrêx ne ar aba. Nãm ã Jeju me axwe nhõ bënjadjwÿr'ã memã ane.

³³ Nhyim ajte me kwÿ kum,

—Tô nhÿnh ne kam me'õ kute me ipa 'amýnh ba me kum idjapênh kajoo ibaja? Kati. Me ba ne ba me ibê me bakukãmãre Abraão tàmdjwÿ. Nhyim kam me'õ kute me ipa 'amýnh kêtumrêx. Mÿkam ne ga,

—Ba me'õbê me apytà? ane.

³⁴ Nhyim Jeju memã kum,

—Mrãmri me ajaxwe prãmkam ne me ajo ba djwýnhja arým kute me apa 'amýnh ga me arým kum adjapênh kajogokumrêx. ³⁵ Ba me amã arê ga me ama. Djãm me'õ nhõ kikrekam ò àpênh djwýnh djãm kubê ò àpênhkam kum àpênh rã'ãmã? Kati. Gêdja ï atemã me'õmã apê. Nhyim be, kam me'õ krakumrêxja dja kam kra rã'ã ne.

³⁶ Ba ibê Metĩndjwýnh Kra rã'akam ibê me apytàr djwýnh. Me apa 'amýnh djwýnhbê me apytàr djwýnh. Dja ba me apa 'amýnh djwýnhbê me apytà ga me kam mrãmri adjumar mexkumrêx ne ar aba.

³⁷ We me abê Abraão tàmdjwÿ, ba ije kôt me amar. Ga we me te abê Abraão tàmdjwÿ ne me aje ibĩnmã. Me amã ikabên kĩnh kêtumrêxkam ne ga me aje ibĩnmã. ³⁸ Be, Ibãmmê ro'ã ar ibari ije mÿjja pumũnh ne mar. Tãm ne ba me amã arê. Me ga ne ga me anhingêt kute amã arênh kôt ar amijo aba.

³⁹ Nhyim me kum,

—Be, mrãmri me inhingêtbê Abraãokumrêx, ane.

Nhym memã kum,

—Ga ren me abê Abraão tàmdjwỳkumrêx ne ren Abraão djàpênh kôt adjàpênh ar aba. ⁴⁰ Nhym be, kati. Ga me jakam aje ibĩnmã. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh kute imã kabên katàt jarênh kôt ije katàt me amã arênhkumrêxkam ne ga me aje ibĩnmã. Djãm ã Abraão meo ane? Kati. ⁴¹ Ne ren Abraãobê me anhingêtkumrêx ga ren me adjàpênh mex. Nhym be, kati. Atemã me anhingêtkumrêx djàpênh kôt ne ga me atemã adjàpênh ar aba.

Nhym me kum,

—Djãm krô'ã me'õ kute akudjwa me ijadjwỳr? Kati. Be, me lbãm djwỳnh pydji. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh, ane.

Kute memã Xatanaj tàmdjwỳ jarênh.

⁴² Nhym Jeju memã kum,

—Ne ga me ren mrãmri kàjkwakam Metĩndjwỳnho Abãm ne ren amã ijabê. Be, mỳkam? Bir, kàjkwakam Metĩndjwỳnh kurũm ne ba tẽn bõx. Be, djãm ba ne ba tẽ? Kati. Tãm ne ijano ba amrẽ tẽ. Kam ga me ren amã ijabê. ⁴³ Be, mỳkam ne ga me aje ikabên mar kêt? Bir, me ajamakre kêt prãmkam. ⁴⁴ Be, me anhingêtbê Xatanaj ne ar me ajo ba. Me anhingêtkumrêx axwe prãm kôt ne ga me amã ajaxwe prãm. Kute amikrax totokbê kubê me par djwỳnh. Ta kabên katàt kêt kam kute Metĩndjwỳnh kabên katàt 'amỳnh tỳx kêt ne kôt kute amijo ba kêt. Ta 'èxnhĩ kôt memã 'èx ba. Mrãmri 'èxnhĩkumrêxkam kubê me 'èxnhĩ nhingêtkumrêx. ⁴⁵ Kubê me 'èxnhĩ nhingêtkumrêx ba te me amã katàt ikabên jarênhkumrêx ga me aje amim imar kêt. ⁴⁶ Be, mỳj me ajõ ga ne ga me aje mrãmri ijaxwe'õmã akatorcumrêx? Kati. Ga me te: aje ijaxwe'õmã akator prãmje. Ijaxwe'õ kêt kam mỳkam ne ga me aje imar kêt? Ba te ije me amã katàt Metĩndjwỳnh kabên jarênhkumrêx

ga me aje imar kêt. Be, mỳkam? ⁴⁷ Bir, ne ga ren me abê Metĩndjwỳnh kra ne ren amim kabên markumrêx. Nhym be, kati. Me abê Metĩndjwỳnh kra kêt kam ne ga me aje amim kabên mar kêt. Nãm ã mebê idjaer rũnhmã ane.

Kute mebê idjaer rũnhmã amijarênh.

⁴⁸ Nhym mebê idjaer rũnh arĩk kum,

—Be, abê pykabê Xamarijkam me kra'õ ba me arỳm ama. Me karõ punu ne ari ajo ba, ane.

⁴⁹ Nhym Jeju memã kum,

—Kati. Me karõ punu kute ijo ba kêt. Ba ne ba Ibãm rax jarênhõ iba. Ga me kam imã ikajgo jarênhõ aba. ⁵⁰ Be, djãm ba ne ba amirax jabej? Kati. Atemã 'õ kute irax jabej ne kute me ajaxwe mar. ⁵¹ Mrãmri dja me ikabên man kôt ar amijo ban arỳm tykkumrêx'ỳr bõx prãm kêt. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrêx. Nãm ã Jeju memã ane.

⁵² Nhym mebê idjaer rũnh kum,

—Tô nhỳnh? Be, me bakukãmãre Abraão arỳm ty. Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnhdjwỳ ne me arỳm aben kukãm ty. Tô nhỳnh dja me akabên man kôt ar amijo ban tyk kêt? Akabên jakôt ba me arỳm amã ikaton amarkumrêx. Mrãmri ne me karõ punu ajo ba. ⁵³ Djãm aje araxo me bakukãmãre Abraão jakrenh ne ga aje, “Dja me ikabên man kôt ar amijo ban tyk kêt”, anhỳr? Abraão arỳm ty. Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh ar arỳm ty. Mỳj me'õ rax ne ga arĩk o amiptarn 'ã amimênhõ dja? ane.

⁵⁴ Nhym Jeju memã kum,

—Ne ba ren arĩk amijã me'õ rax mên ren mrãmri ikajgo. Nhym be, kati. Ibãm ne kute ijã irax mênhkumrêx. 'Ã ne ga me aje abenmã, “Me Batĩndjwỳnh”, anhỳr kajgoo aban ⁵⁵ aje mar kêt kumrêx. Nhym be, bajbit ije markumrêx. Ne ren ijêxnhĩ ne ren me amã, “Ije mar kêt”, ane. Ne kam

ren me akudjwa memã ijêx iba. Nhym be, kati. Mrãmri ije markumrêx ne kabên kôt ar amijo iban ijêxnhĩ kêt. ⁵⁶ Be, me anhingêt Abraão arÿm amikukãm iman arÿm ikam kĩnhkumrêx, ane.

⁵⁷ Nhym mebê idjaer rũnh kum,

—Je tô, djãm kraxje ajã amex krãptĩbê 50 apêx kêtjakam djãm ga ne ga arÿm me bakukãmãre Abraão pumũ got? ane.

⁵⁸ Nhym Jeju memã kum,

—Be, me akukãmãre Abraão amirĩt kêttri ne ba ar iba tũm, ane. ⁵⁹ Nhym me arÿm kên kwÿ jamÿ, kute o titik ne bĩn kadjy. Nhym Jeju arÿm amijo apdjun mã tẽ. Metĩndjwÿnh nhõ kikreti kurũm katon mã tẽ.

9

Kute me'õ adjàkamã no rãjao mex.

¹ Tẽ: nhym arÿm me'õ no rã nhỹ. Adjàkamã ne me'õ no rã. Nãm nhỹ nhym arÿm omũ. ² Nhym kôt ba djwÿnhdjwÿ omũn Jeju kukij ne kum,

—Ujarênh djwÿnh, mÿkam ne me'õja adjàkamã no rã? Djãm ta axwe pãnh ne adjàkamã no rã? Nãr nãmẽ bãm ar axwe djô'ã ne no rã? Mÿj ne kam kute? ane.

³ Nhym arkum,

—Kati. Ta axwe pãnh no rã kêt. Ne nãmẽ bãm ar axwe djô'ã no rã kêt. Be, Metĩndjwÿnh kute no rãkam àpênh nhym me kute kôt raxmã kator kadjy ne no rã.

⁴ Be, jakam imexri idjapênh prãm kumrêx kute mrãmri ne a'uri me àpênh prãm pyræk. Kute ijanor djwÿnh kute idjapênh'a imã karõ kôt idjapênh prãm kumrêx. Adjÿm, dja me ĩ ijo bikênho tẽn ibĩ ba te idjapênh prãmje. Kute mrãmri ne me akamàt kô tykkam te àpênh prãm pyræk.

⁵ Pykakam me axwemẽ ro'ã ar ibari ba ije mrãmri memã pry kurwÿ djà pyræk. Ga, me kute akamàtkam memã

pry kurwỳ nhym me katàt baja pumũ. Badjwỳ ne ba memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhym me arỳm kôt katàt ar amijo ba. Ne tu amim kabẽn markumrẽx ne arỳm katàt ar amijo ba.

⁶ Nãm anen arỳm pykakam aptôn kam o ajrên arỳm o me'õ no rãja no dji. Ne kam kum,

⁷ —'Yr tẽn ngô nhidjibê Xirôwekam amino ku'õ, ane. Me bakabênkam ne me ren ngômã, kute anor jarẽ. Nãm kum ane nhym arỳm 'yr tẽn kam amino ku'õ. Ku'ôn arỳm no mex ne. No mex ne kam ũrkwã'yr tẽn arỳm 'yr bôx.

⁸ Nhym ũrkwã bu'ã me krĩ kute me'õ no rã pumũnh tũm abenmã kum,

—Djãm tãmwã ne amijo à'wỳro krĩ? ane.

⁹ Nhym me kwỳ memã kum, “Nà, tãm”, ane. Nhym me kwỳ memã kum,

—Kon, kute tãmwã pyræk, ane.

Nhym ta memã kum, “Nà, ba”, ane.

¹⁰ Nhym me kum,

—Tô mỳj me'õ ne amã ano mex jadjà? ane.

¹¹ Nhym memã kum,

—Be, me'õbê Jeju ne pykakam aptôn kam o ajrên arỳm o ino dji. Ino djyn arỳm imã, “'Yr tẽn ngôbê Xirôwekam amino ku'õ”, ane. Ba kam 'yr tẽn amino ku'ôn arỳm ino mex ne irĩt mexkumrẽx, ane.

¹² Nhym me kum, “Nhỹnh ne dja”? ane.

Nhym memã kum, “Kon”, ane.

¹³ Nhym kam me arỳm mebê pardjêu'yr o bôx. Me'yr me'õ no rãn arỳm no mexjao bôx. ¹⁴ Be, me tyk djà kêt djà nhõ akatikam, pi'òk ràràrkam ne Jeju pykakam aptôn o ajrên o me'õ no djyn o noo mex. ¹⁵ Nãm me mebê pardjêu'yr o bôx nhym me ajte kukij ne kum,

—Mỳj ne ga arĩt mex kadjy nẽ? ane.

Nhym memã kum,

—Nãm pykakam aptôn o ajrên o ino dji ba ku'ôn arým ino mex ne irít mexkumrêx, ane.

¹⁶ Nhyim mebê pardjêu kwỳ abenmã kum,

—Djãm Metĩndjwýnh ne tãmwã jano got? Be, me bakukràdjà pãnh ne pi'òk ràràrkam ari àpênh ba. Axwekumrêx, ane.

Nhyim me kwỳ 'ã abenmã kum,

—Nhyim bê ne me'õ jaxwe kute ã mỳjja pumũnh kêt nhípêxo anhÿr. Kute ã me'õ no rão mexo anhÿr. Nãm me ã Jeju'ã kabêno aben japanho ane. ¹⁷ Ne kam me'õ no rãn arým no mexjamã kum,

—Kute amã anoo mexkam 'ã akabên'õ jarê ba me ama, ane.

Nhyim memã kum,

—Be, kubê Metĩndjwýnh kukwakam kabên jarênh djwýnh'õ, ane.

¹⁸ Nhyim mebê idjaer rũnh amim mar kêt ne. Nãm me amim,

—Je tô djãm mrãmri ne me'õja adjàkamã no rã? Be, kati, ane. Ne kam arým bãmmẽ nã ar'ỳr me ano. Nhyim me ar'ỳr tẽn arým aro bôx.

¹⁹ Nhyim me arkum,

—Be, gar memã kum, “Ikra adjàkamã no rã”, anhÿro aba. Djãm tãm ne ja? Mỳj ne rít mex kadjy nê? ane.

²⁰ Nhyim ar memã kum,

—Be, mrãmri ar ikrakumrêx ne ja. Mrãmri ne adjàkamã no rãkumrêx. ²¹ Ne kam mỳj ne arým no mex on, ar ije mar kêt. Mỳj me'õ ne kum noo mex nhyim rít mex, ar ije mar kêt. Be, ta ne arým abatãnh ne. Dja ga me kukja nhyim arým me amã amijarê, ane. ²² Be, mỳkam ne ar kute memã kum,

—Jeju ne ar ikra noo mex, anhÿr kêt? Bir, arkum mebê idjaer rũnh pymakam. Nãm me arým abenmã Jeju'ã kabên djin abenmã kum,

—Dja me'õ memã kum, “Be, mrãmri ne Jejubê me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatibê Kritukumrêx”, ane gwaj kôt me nêje kanga gê ajte me bikprõnh djâkam me baro'ã krĩ kêt, ane. ²³ Kam ne me kute ar kanga pymaje ar memã,

—Be, ta ne arým abatành. Dja ga me tãmwã kukja, ane.

²⁴ Nhyim kam me ajte amiwýr me'õ no rãn arým no mexja 'uw nhyim arým 'ýr bõx. 'Ýr bõx nhyim kum,

—Be, me ba ne ba me ije Jeju jaxwekôt mar. Kwãrik wãnh ga mex jarênh kêt. Kàjkwakam Metĩndjwýnh ta ne anoo mex. Tãm dja ga kum mex jarê, ane.

²⁵ Nhyim memã kum,

—Be, mýj Jeju axwe nã? Ije mar kêt. Mrãmri ne arým ino rãkumrêx. Ne arým jakam ba mrãmri irĩt mexkumrêx. Jabit ne ba mrãmri ije markumrêx, ane.

²⁶ Nhyim kam me ajte kum,

—Mýj ne ajo, ga arým ano mex ne arĩt mex ne? ane.

²⁷ Nhyim memã kum,

—Je, arým ne ba me amã arê. Djãm me aje imar kêt got ga me ajte: ikukij? Be, mýj kadjy dja ba ajte me amã arê ga me ajte ama. Djãm me aje me kudjwa mã kôt abikamênhmã got ga me ikukjêro dja? ane.

²⁸ Nhyim me arým kum kurên kum,

—Be, kati. Ga ne ga arým kôt aba djwýnh. Me ba ne ba me atemã. Me bakukãmãre Môjdjêkôt ne ba me amijo iba.

²⁹ Be, Metĩndjwýnh mrãmri me bakukãmãre Môjdjêmã kabênkumrêx. Ja ne ba me ije markumrêx. Nhyim be, tãmwã. Djãm me kute kator djà mar got? ane.

³⁰ Nhyim amipãnh memã kum,

—Be:, Jeju ne imã irĩt mex jadjà ga me aje kator djà mar kêtja pumũ. Djãm me ano mex got? ³¹ Ba me amã arê ga me ama. Djãm me axwe ne Metĩndjwýnh kute me mar ne kôt àpênh? Kati. Ja ne gu me arým baje mar. Nhyim be, me kute mrãmri Metĩndjwýnhmã rax

jarēnh ne kute kabēn mar ne kôt kute amijo bakumrēxja Metīndjwýnh arým kute me mar ne me kôt àpēnhkumrēx.
³² Be, djām Metīndjwýnh Jeju kôt àpēnh ngri got ga me 'ā akabēn ne? Mýj me'ō ne adjàkamā no rā nhym me arým kute kum rīt mex jadjàr ga me amrēbê aje mar? Kati. Me bakukāmāre kute arēnh kêt. Me kunī kute arēnh kêtikumrēx. Jejubit ne ajbir bajbit ijo mex ga me arým aje ipumūnh. ³³ Metīndjwýnh ren kute anor kêt nhym ren kabēnkôt àpēnh kêt ba ren ino mex kêt ne. Nhym be, kati. Mrāmri Metīndjwýnh kute anorkumrēx.

³⁴ Nhym me kum,

—Be, djām akudjwa adjàkamā me ijaxwe? Djām ajaxwekam aje me ijakre got? ane. Nām me kum anen kangan arým me nêje bōm kumē.

³⁵ Nhym kam Jeju me kute bōm mēnhkôt arým kuman 'yr tēn kum katon kum,

—Djām arým ga tu amim Metīndjwýnh Kra markumrēx? ane.

³⁶ Nhym kum,

—Bēnjadjwýr, dja ga imā Metīndjwýnh Kra jakre ba tu amim markumrēx, ane.

³⁷ Nhym kum,

—Arým ga ipumū. Ba. Ba ne ba amā ikabēno dja, ane.

³⁸ Nhym kum,

—Nà, Bēnjadjwýr djwýnh, arým ne ba tu amim amarkumrēx, ane. Ne arým kute Metīndjwýnh Kramā katorkam amikajgo man parbê ibôn nhỹ.

³⁹ Nhym Jeju memā kum,

—Be, mýj kadjy ne ba pykakam bōx ne ar iba? Bir, dja ba me kukijn me axwemā ikaton arým memā pānh jarē. Be, me kwý kute amijo àmran arík amim, “Djām ije Metīndjwýnh kabēn mar ngri got”? anhýrja dja ba te memā kukràdjà jarē nhym me arým mar kêt ne arým

amakkre kêt mex ne ar ba. Me kute mrãmri ne me rît mex arým no rãn ba pyræk. Nhyim be, me kwý kute kukràdjà mar kêt ne mar prãm dja ba memã arê nhyim me arým tu amim markumrêx. Tu amim markumrêx ne arým kôt kute amijo ba mexkumrêx. Me kute mrãmri ne me no rã arým rît mex ne katàt ba pyræk. Ja kadjy ne ba pykakam bôx ne ar iba, ane.

⁴⁰ Nhyim mebê pardjêu bu'ã ku'êja arým kabên man kum,

—Je, djãm me badjwý ne ba me ije me no rã pyræk? Kati. Djãm me ije Metĩndjwýnh kukràdjà mar ngri got? ane.

⁴¹ Nhyim memã kum,

—Ne ga ren me aje Metĩndjwýnh kukràdjà mar prãm ne ren aje mrãmri ne me no rã rît mex prãm pyræk. Ne kam ren ajaxwe kêt ne. Nhyim be, kati. Me aje, “Me badjwý djãm me ije Metĩndjwýnh kukràdjà mar ngri got”? anhýrkam me ajaxwe rã'ã. Nãm ã Jeju memã ane.

10

Mrykĩ'ãtomtio ba djwýnh'ã ujarênh.

Idja 13.20; Ped k 5.4

¹ Ne kam mrykĩ'ãtomti'ã memã ajarên õ me ja'ã mrykĩ'ãtomti jakren memã kum,

—Be, õ kôkayrkam mrykĩ'ãtomti ar bakam nhyim me ngjêx prãm kam me kwý ajkwa krekrekôt ngjêx kêt ne ate kôkayr nhibũm kôt wangij. Be, me ja ne me mryo àkĩnh prãm nhyim me me'ã memã kum, “Me àkĩnhĩ”, ane nàr, “Mebê mýjjao prôt djwýnh”, ane. Mrãmri ne ba me amã ja jarênhkumrêx. ² Nhyim be, me kute katàt ajkwa krekrekôt ngjêxjabê ne õ mryo ba djwýnhkumrêx.

³ Nhyim 'ã ijê djà nêje ku'ê djwýnh arým o ba djwýnhmã 'ã ijê djà'ã kurê nhyim arým wangij. Ne kam mrymã kabên nhyim arým amim kabên ma. Kute apýnh mrymã idji

jarēnh djari aben totokmã mrymã arē nhym arým kute apýnh aminhidji jarēnh mar kôt bõm rôrõk. Bõm rôrõk nhym o ba djwýnh arým kapõtmã mryo apõx. ⁴Mryo apõx ne arým mry kukãm mrã nhym mry arým kôt ba. Kute amim o ba djwýnh kabēn markam kôt ba. Nãm mry ã o ba djwýnh kôt ane. ⁵Nhym be, atemã me bajtem mry'ýr bõx ne te mrymã kabēn nhym kôt ba kêt ne tu mã kubê prõt ne. Kute amim me bajtem kabēn mar kêt kam amijã no týx ne tu mã kubê prõt ne. Mrãmri ne ba me amã ja jarēnhkumrēx, ane.

⁶ Be, mrykĩ'ãtomti'ã ujarēnhja ne Jeju kute amikabēn kukràdjà'a akre nhym me mrybit man kukràdjà mar kêt. Nãm me te: kute mýj'ã ujarēnh kute amijakre marmãn te: kute kukràdjà marmã.

⁷⁻⁹ Nhym ajte memã kum,

—Mrãmri ije mrykĩ'ãtomti nhõ kôkayrkôt ajkwa krekre pydji pyrãk. Ga, mryo ba djwýnh kute ajkwa krekrekõt mryo ngjêxja pumũ. Nhym kôkayr týx arým kute mýjja djàkrêbê mry pytãr nhym umar mexja pumũ. Badjwý ije ajkwa krekre pydjimãn prãbê dja me tu amim imarkumrēx ba arým axwebê me utã. Nhym kam me arým ikõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Atemã me'õkõt ne me tĩn kêt kumrēx. Dja me tu amim bajbit imarkumrēx ba arým me utã.

Ga, mryo ba djwýnh kute kôkayr kurũm mryo apõxja pumũ. Nhym mry àkur ban ajte akubyn ngjêxja pumũ. Badjwý dja ba me utãro iba nhym me ikõt umar mex ne ar ba.

Nhym be, amrêbê ibõx kêttri ne me kwý Metĩndjwýnh'ã 'êx ne memã kum, “Metĩndjwýnh ne imã arē ba kukwakam amã kabēn jarēnho iba”, ane. Me Metĩndjwýnh'ã 'êxja kunĩ ne me àkĩnhĩ. Me kute amiwýr inhõ me jao akẽxmãn te meo ane nhym me kute me kabēn mar kêt.

¹⁰ Be, me àkĩnhĩ ne me kute mryo àkĩnh ne par kadjy bôx. Nhyim be, kati. Ba ne ba atemã. Me tĩnkumrêx ne umar mexkumrêx kadjy ne ba bôx.

¹¹ Ije me kute mrykĩ'ãtomtio ba djwýnh mex pyræk. Dja ba me kadjy ty. Ije me utàr kadjy ty. ¹² Nhyim be, me mrykam àpênh djwýnh ne me atemã. Gêdja rop'õ mry'ýr bôx nhyim arým tĩn prãmje tu mry kangan prõt ne. Kubê õ mry djwýnh kêtkam ne tu mry kangan mã prõt ne. Nhyim rop arým mryo rôròk nhyim mry abenbê ajmã. ¹³ Me mrykam àpênh djwýnh kute pi'òk kapribit markam ne me kum mry jabê kêt. Nhyim kam rop bôx nhyim kum mry jabê kêtkam arým mry kangan prõt ne.

¹⁴⁻¹⁵ Ba ije me kute mryo ba djwýnh mex pyræk. Ibãm kute imarkumrêx. Badjwý ije Ibãm markumrêx. Inhõ me jadjwý ije ã me maro ane. Nhyim inhõ me jadjwý kute imar. Ba dja ba me kadjy ty. Ije me utàr kadjy ty. ¹⁶ Djãm kòkayr jakambit inhõ krit? Kati. Onĩj inhõ krit rã'ã. Me wãdjwý dja me amim ikabên ma. Dja ba inhõ me jamê me wãdjwýo aben pydji. Kam arým inhõ me kunĩo iba. ¹⁷ Be, mýkam ne Ibãm kum ijabê? Bir, ije kabên kòt amijo ibakam. Kam ne kum ijabê. Ba dja ba ty. Akubyn itĩn kadjy dja ba ty. ¹⁸ Djãm me ta dja me ibĩ? Kati. Ba dja ba amikabênkòt tyn kam amikabênkòt akubyn itĩn ne. Ibãm ta ne ityk ne akubyn itĩn'ã imã karõ, ane.

¹⁹ Nãm Jeju memã ane nhyim kam mebê idjaer rũnh ajte kabêno aben japanho dja. ²⁰ Me krãptĩ ja ne me arĩk memã kum,

—Be, me karõ punu ne o ba. Ga, kute kukwakam kabên kajgo krãptĩ jarênhja pumũ. Mýkam ne ga me kabên maro dja? ane.

²¹ Nhyim me kwý ja ne memã kum,

—Nhyr bê ne me karõ punu kute o ba nhyr ã kabên kute anhÿr. Be, kati. Kabên mexkumrêx. Djãm me karõ punu kute me no rã noo mex mar got? ane.

Mebê idjaer rûnh kum kurê'ã ujarênh.

Dju r 5.18, 8.59, 12.32

²² Be, krĩraxbê Djeruxarêkam, me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akatikam, arÿm na nhõ mytyrwykam, Jeju me'ÿr tẽn bõx ne arÿm Metĩndjwÿnh nhõ kikretikam ar mrã. Me kute aben kajmã'ã me bakukãmãre kute amrêbê: Metĩndjwÿnhmã kikreti ny nhipêx mar kadjy ne me krãptĩ akati jakam aben pydji.

²³ Jeju kikreti bu'ã kikre kre kênhkam ar mrã. Kikre kre kênhjamã ne me kum, “Xaromão nhõ”, ane. ²⁴ Nãm kam ar mrã nhyr mebê idjaer rûnh arÿm omün kam kum ipõk ne kum,

—Aje. Ga mrãmri abê me inhõ Bẽnjadjwÿrbê kumkatibê Kritukumrêx jabej tu me imã amijarênhõ amirĩtkumrêx. Mÿkam ne ga me ibê amipdju? ane.

²⁵ Nhyr Jeju memã kum,

—E kum arÿm ne ba me amã amijo amirĩt ga me aje amim imar kêt. Ibãm kukwakam ije apÿnh mÿjja pumũnh kêt nhipêx djari. Tãm ne kute me amã ijo amirĩt mexkumrêx ga me aje amim imar kêt. ²⁶ Be, me abê inhõ krit kêtgam ne ga me aje amim imar kêt. Arÿm ba me amã ja jarê ga me arÿm ama. ²⁷ Inhõ krit ar kute amim ikabên mar. Badjwÿ ije inhõ krit ar mar nhyr ar mã ikõt ar amijo ba. ²⁸ Dja ba memã tĩn jadjà nhyr me Metĩndjwÿnhkõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ne me biknor tokry djakam biknor kêtumrêx. Ba mã meo iba nhyr me'õ kute ibê me pa 'amÿnh ne ibê me ikõ rênh prãm kêt.

²⁹ Ibãm kute ikõt me kamênhja ne tÿxo kute me kunĩ jakrenh. Tãm ne mã meo ba nhyr me'õ kute kubê me pa

'amynh ne kubê me ikô rênh prãm kêt. ³⁰ Ibãmmê ro'ã ne bar itipdjín ar iba. Nãm ã memã ane.

³¹ Nhyr me bêt idjaer rũnh ajte kady kên jamy. Kute o titik ne bĩnmã kên jamy. ³² Nhyr memã kum,

—Ibãm kukwakam ne ba myjja mex krãptĩ nhípêx ne me amã o amirĩt ga me omũ. Nhỹnh idjãpênh mexja pãnh dja ga me kẽno ititik ne ibĩ? ane.

³³ Nhyr me kum,

—Djãm adjãpênh mex pãnh ne ba me ije kẽno atitik ne abĩnmã? Kati. Metĩndjwỹnh ne ga arỹm apry. Abêt pykakam me'okam ne ga ga amijo ajêx ne amijo Metĩndjwỹnh Kra ne amijo Metĩndjwỹnh pyrãk. Aje Metĩndjwỹnh raxo amiptãrkam ne ba me arỹm Metĩndjwỹnho ingyryk ne ije abĩnmã, ane. ³⁴ Nhyr amipãnh memã kum,

—Tô nhỹnh ne ba apry? Be, kukwakam kabên jarênh djwỹnh ne me bakukãmãremã Metĩndjwỹnh kabên jarên memã kum,

“Nã bãm memã kum, ‘Me abêt metĩndjwỹnh’, ane.”

Nãm ã me bakukãmãremã anen arỹm 'ã pi'ok no'ok ne. ³⁵ Metĩndjwỹnh kabên ne ga me te akabêno aje o adjãpanhmã. Ga, Metĩndjwỹnh ta kute memã kum, “Me abêt metĩndjwỹnh”, anhỹrja pumũ. ³⁶ Metĩndjwỹnh ta ne imã idjãpênh djã jarên pykamã ijano ba kabên kôt amrê tẽn bõx. Djori kam ibêt Metĩndjwỹnh Kra kêt? Kati, ibêt Metĩndjwỹnh Krakumrêx. Djori kam ba apry. Arkati.

³⁷ Ne ba ren Ibãm djãpênh o idjãpênh kêt ga ren me aje katãt imã ikajgo jarênhkumrêx. ³⁸ Nhyr be, kati. Mrãmri Ibãm djãpênh o idjãpênhkumrêx. Kam ga me ren amim idjãpênhbit ma. Aje amim ba imar kêtkam ga ren idjãpênhbit man ren Ibãm djãpênh o idjãpênhja man ren arỹm kam ima. Ibãmmê ne bar itipdjín ar iba ga me ren

kam arým ama, ane. ³⁹ Nãm memã ane nhym me arým kute pa 'amýnhmã te o ane nhym mã mebê katon tẽ.

⁴⁰ Ne kam arým mã ngô raxbê Djodão nhjukri tẽ. Tẽ:n arým Djuão kute ngômã me angjênhmo krax djâkam bôx ne arek kam ar ba. ⁴¹ Ar ba nhym me krãptĩ 'ýr bôx ne abenmã kum,

—Be, Djuão ne me kute raxmã kator kadjy kute mýjja pumũnh kêt'õ nhipêx kêt. Kute me punuo mex kêt. Ne kam mrãmri katãt me'õja kukãm 'ã ujarênhkumrêx. Nhym kam arým kute kukãm 'ã ujarênh kôt prĩne kôt amijo bakumrêx, ane. ⁴² Nhym kam me krãptĩ pyka jakam tu amim Jeju markumrêx.

11

Kute akubyn Radjaruo tĩn.

¹ Be, me'õ nhidjibê Radjaru ne arým kanê bĩno mõ. Kanikwýnh ne ar amãnhkrut. Ar idjibê ne Marijmẽ Mata ar. Ne ar kunĩ krĩbê Betanhakam ũrkwã. ² Marij ja kute Bẽnjadjwýr djwýnh par'ã me kudjý djà kangô kapĩ. 'Ã me tyk kadjy kudjý djà kangô kapĩn kam kute amikĩo 'ã kangô ngrã tãm. ³ Nãm kamy Radjaru arým kanê bĩno mõ: nhym kanikwýnh ar arým Bẽnjadjwýr djwýnh'ýr me'õ jano. Onĩj. Nhym arým 'ýr tẽ:n 'ýr bôx ne arým kum arên kum,

—Bẽnjadjwýr djwýnh, onĩj amã anhõbikwa jabêja arým kanê: nhym kanikwýnh ar amã arê, ane.

⁴ Nhym Jeju arým kuman kum,

—Djãm tu tyk rã'ã kadjy ne kanêja? Kati. Dja me kàjk-wakam Metĩndjwýnh raxmã katon ba ibê Metĩndjwýnh Kra iraxmã kato. Ja kadjy ne kanê raxja, ane. ⁵ Be, Matamẽ kanikwýnhmẽ Radjarumẽ ne Jeju kum ar abê. ⁶ Nãm Jeju kabên man kam tu arek ýr djâkam nhỹ nhym 'ã akati amãnhkrut apêx.

⁷ Nhyam kam kôh ba djwÿnhmã kum,
—Gwaj on pykabê Djudêjamã tẽ, ane.

⁸ Nhyam ar kum,
—E kum, ujarênh djwÿnh, wãkam ajbir mebê idjaer rÿnh kute kêno atitik ne abÿnmã ga ajte 'ÿr atëmmã, ane.

⁹ Nhyam Jeju arkum,
—Djãm arngro pydjikam kàxdjâkênh pa ipôkbê 12bit. Nã tãm. Djãm ori me arngrokam mrã nhyam mÿjja'ô me par tok? Kati. Arngrokam ne mÿjja amirÿt nhyam me omÿn aà'ã mrã. ¹⁰ Nhyam be, akamàtkambit ne me ba punu, arÿk rôrôk ba, me nokrekam irã kêtkam, ane. Me kute o tÿm ne bÿn kêtri tẽmbê kute àpênh inomã mënhamã ne amijã arngro jakreo tẽn me kute o tÿm ne bÿn'ã akamàt jakre.

¹¹ Nãm arkum anen kam arkum,
—Be, gwaj banhôbikwa Radjaru arÿm ôto nô. Arÿm ba ije tokmã ne ba 'ÿr tẽ, ane.

¹² Nhyam ar kum,
—Dja ôto nôrkam akubyn mex, ane. ¹³ Be, djãm mrãmri ôtkumrêx'ã ne arkum ane? Be, kati. Arÿm tyk'ã ne arkum ane. Nhyam ar arÿk amim,

—Be, ôtkam tyk djã kêt'ã ne ã ar imã ane, ane.

¹⁴ Nhyam kam arkum arênhô amirÿtkumrêx ne arkum,
—Be, Radjaru ne arÿm ty. ¹⁵ Wãkam idjãm kêt nhyam arÿm ty. Kam idjãm kêtkam ar akady ikÿnh. Jakam dja gwaj wãkam tẽn bôx gar arÿm mÿjja pumÿn arÿm tu amim imarkumrêx. Ar akady ne ikÿnh. Aj gwaj on 'ÿr, ane.

¹⁶ Nhyam kam Jejukôt ba djwÿnh 'ô nhidjibê Tôme Djidjimuja kôt ba djwÿnh 'ôdjwÿmã kum,
—Gwaj on badjwÿ kôt ty, ane.

¹⁷ Nhyam kam Jeju ar arÿm 'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n arÿm 'ÿr bôx. Nhyam me arÿm kum arên kum,

—Be, arÿm ne ty ba me adjã. Nhyam arÿm 'ã akati amãnhkrut ne amãnhkrut apêx ga bôx, ane. ¹⁸ Be,

krîbê Betanhamê krîraxbê Djeruxarêmě ne aben jatâri. Abenwÿr pry'ã akrebê kirometu amãnhkrut ne ikjêkêbit. ¹⁹ Kam ne mebê idjaer krãptî Matamê Marij ar'ÿr bôx. Ar kamy arÿm tykkam me kute ar kaprî, ar mÿr, ar amakbê arkum kabênMã ar'ÿr bôx. ²⁰ NhyM Jeju ar bôx 'ÿr nhyM me'õ arÿm Matamã arê. NhyM kàjmã djan ate kutã tẽ. NhyM be, Marij arek nhÿ.

²¹ Mata Jeju kutã tẽn arÿm kajpan kum,

—Bênjadwÿr djwÿnh, ga ren pyka jakam arek ar aba nhyM ren ikamy tyk kêtukumrêx. ²² Gêdja ga mÿjja'õo Metîndjwÿnhmã a'uw nhyM arÿm akabên man pñne akabên kôt ipêx ne. Tãm ne arÿm ije mar, ane.

NhyM kum,

²³ —Dja atõ akubyn tñn, ane.

NhyM kum,

²⁴ —Nà, me kunî kute aminhinomã amimênh djà nhõ akatikam dja me tyk akubyn tñn. NhyM mekôt dja ikamy akubyn tñn. Tãm ne arÿm ije mar, ane.

NhyM kum,

²⁵ —E kum, ba ne ba ibê akubyn me tyko tñn djwÿnh ne ije memã tñn jangjênh djwÿnh. Me kute tu amim ikamnhîxkumrêx dja me tñn ne. Dja te tyn Metîndjwÿnhkôt tñn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. ²⁶ NhyM me tñn ne ar ba kute tu amim ikamnhîxkumrêx dja me Metîndjwÿnhkôt tñn ne tyk kêtukumrêx. Djã ne ga tu amim ikabênja markumrêx? ane.

NhyM kum,

²⁷ —Nà, Bênjadwÿr djwÿnh, abê Kritukumrêx. Mrãmri ne Metîndjwÿnh ajã me inhõ Bênjadwÿrbê kumkati mênhkumrêx. Me bakukãmãre kute amrêbê: memã kum, “Gêdja ï Metîndjwÿnh Kra pykamã bôx”, anhÿr kôt ga arÿm bôx ne kam abê Metîndjwÿnh Krakumrêx. Tãm ne ba tu amim markumrêx.

²⁸ Nãm ã kum anen kam akubyn kanikwÿnh'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n arÿm 'ÿr bõx ne me kàxã kum,

—Arÿm ne memã ujarẽnh djwÿnh bõx ne amã kabẽn.

²⁹ Nãm kum ane nhym kàjmã djan amibêx ne 'ÿr tẽ. ³⁰ Be, kraxje Jeju krĩmã àr kêt. Nãm arek Mata kute kajpar djàkam arek dja. ³¹ Nhym Marij kàjmã djan amibêx ne tẽ nhym kikrekam mebê idjaer kute ar kaprĩbê arkum kabẽno ãmja arÿm abenmã kum,

—Be, ar mÿrmã ne ar kẽnkre'ÿr tẽ, ane. Nãm me anen arÿm kõt tẽ.

³² Nhym be, Marij Jeju'ÿr tẽ nhym arek kam dja nhym arÿm 'ÿr bõx. Ne omũn arÿm kõnkrão nhÿn kum,

—Bẽnjadjwÿr djwÿnh, ga ren pyka jakam ar aba nhym ren ikamy tyk kêtumrẽx, ane.

³³ Nãm mÿro nhÿ nhym kõt mebê idjaer mõrja kõt mÿro dja. Nhym Jeju me omũn arÿm rerekren tik ngyo dja. ³⁴ Ne kam memã kum,

—Nhÿnh ne ga me adjà? ane.

Nhym me kum,

—Bẽnjadjwÿr djwÿnh, amrẽ ar ikõt tẽn omũ, ane.

³⁵ Nhym Jeju arÿm muw.

³⁶ Nhym mebê idjaer abenmã kum,

—Be, kum abêkumrẽx. Ga, arÿm mÿrja pumũ, ane.

³⁷ Nhym me kwÿ abenmã kum,

—E kum, me no rãmã ne rĩt mex jangij. Nok ren Radjarudjwÿo mex nhym ren tyk kêt ne, ane.

³⁸ Nhym kam Jeju 'ÿr tik ngÿ tẽn arÿm kẽnkre'ÿr bõx. Kẽnpotio ne me arÿm kẽnkre'ã ijê. ³⁹ Nãm kẽnkre'ÿr bõx ne memã kum, “Me 'ã kẽnpoti kaba”, ane.

Nhym tyk kanikwÿnh Mataja kum,

—Ô kum arÿm kro:. Tyk'ã arÿm akati amãnhkrut ne amãnhkrut apêx, ane.

⁴⁰ Nhym Jeju kum,

—Ë, arým ne ba amã, “Dja ga tu amim ikamnhĩxkumrêx ne arým Metĩndjwýnh raxmã akato”, ane.

⁴¹ Nhyim me arým kênkre'ã jãm kênpoti dja. Nhyim Jeju kàjmã krãn kàjkwa jabên Bãmmã kum,

—Djũnwã. Ga ne ga arým aje ikabên mar. Kam ikĩnhkumrêx. ⁴² Amã ikabên kunĩkôt ne ga arým aje ikabên mar. Be, me ibu'ã ku'ê ja amã ikabênkôt kute imar kadjy ne ba amã ikabên. Dja me tu amim imarkumrêx ne ijã amim, “Be, mrãmri ne Metĩndjwýnh kute anorkumrêx”, anhỹro ba. Ja kadjy ne ba amã ikabên, ane.

⁴³ Nãm anen arým kàj bê kabên ne kum, “Radjaru, amrê akato”, ane. ⁴⁴ Nhyim arým me aêrbê akubyn tĩn ne kato. Arým tu tykkumrêx ne jakam arým akubyn tĩn ne kato. Prĩne kubêkào ikramê par'ã kupu rã'ãn kato. Kubêkào nokre kupu rã'ãn kato.

Nhyim Jeju memã kum,

—Me 'ã kubêkà bô gê tẽ, ane.

Me kute bĩn kadjy kute o aben mar.

Mat 12.14; Ruk 6.11

⁴⁵ Jeju akubyn Radjaruo tĩn nhyim mebê idjaer omũ nhyim arým kwý krãptĩ tu amim Jeju markumrêx. Mari-jkôt me môrja tu amim markumrêx. ⁴⁶ Nhyim me kwý ja arým amũ mebê pardjêu'ýr mõn memã Jeju jarê.

⁴⁷ Nhyim kam me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ mebê pardjêu arým me rũho akuprõ. Nhyim kam me abenmã kum,

—Be, mýjja pumũnh kêt kwý rax ne ipêx. Me kute raxmã kator kadjy ne ipêx. Nãm me punu krãptĩo mex ne akubyn me tyko tĩn. Mýj dja gu me nẽ? ⁴⁸ Dja gu me amitô nhyim me kunĩ arým tu amim markumrêx ne kôt ar amijo ba. Dja me ane nhyim krĩraxbê Rômakam me õ

me ja arým me bawÿr prõt ne pyka mẽ Metĩndjwÿnh nhõ kikretio amrán aben bê me babê idjaer kunĩ ngrà, ane.

⁴⁹ Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bēnjadjwÿr raxbê Kajbajja ne amexja tāmkaṃ memā nhÿ. Kajbaj memā kum,

—E kum, me aje mÿjja mar kêt. ⁵⁰ Me'õ pydji dja me babê idjaer kunĩ pānh ty. Kam dja me abenbê me bangrānh kêt gu me arým badjumar mex. Me aje ja mar kêt, ane.

⁵¹ Be, djām Kajbaj ta ne amikabēn jarē? Kati. Metĩndjwÿnh kukwakam ne kabēn jarē. Amexja tāmkaṃ ne kubê me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bēnjadjwÿr rax. Bēnjadjwÿr rax ne Metĩndjwÿnh mar djwÿnh kunĩmā nhÿ. Kunĩmā ÿrkam ne arým memā Metĩndjwÿnh kabēn jarē. Kute memā Jeju mebê idjaer kunĩ pānh tyk jarēnhkam ne memā Metĩndjwÿnh kabēn jarē. ⁵² Be, djām mebê idjaerbit pānh dja ty? Kati. Metĩndjwÿnh kraja amrēbê abenbê me bimānh. Apÿnh me bajtem ba djākam me bimānh. Jeju kute amikõt me jao aben pydjimā. Me jadjwÿ pānh dja ty. 'Ā ne Kajbaj kute Metĩndjwÿnh kukwakam kabēn jarēnhja.

⁵³ Be, krax ne ja. Me kute Jeju bĩn kadjy kute aben kabēn marmo krax djà ne ja. Jeju kute akubyn Radjaruo tĩn nhõ akati jakam.

⁵⁴ Nhym kam Jeju kute ja nhjukri mebê idjaer rũnhmā amijo amirĩto ba kêt. Kapõt kukrit nokà'ā ar bamā ne arým tē. Kam ne arým krĩbê Epraĩmā tēn bõx ne kõt ba djwÿnhmē ro'ā kam ar ba.

⁵⁵ Nhym kam mebê idjaer kute aben pydji djà 'ÿr. Me kute me kukāmāre nhirõbê mrānhja mar kadjy arým õ akati 'ÿr. Kam ne me krāptĩ: kadjy krĩraxbê Djeruxarē'ÿr àbir mō. Me kute Mōjdjê kukràdjà kõt Metĩndjwÿnhmā amijaxwe jarēnhmā ne me mō. ⁵⁶ Ne kam arým bõxo dja

nhym me rũnh arým Jeju jabej. Ne Metĩndjwýnh nhõ kikretikam abenmã kum,

—Djãm me krãptĩ kute aben pydji djà nhõ akati kadjy mekõt bõxmã? Djã ne ga me ajõ ama? ane. ⁵⁷ Be, arým me kute Jeju'ã memã karõ. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ mebê pardjêumẽ ne me arým 'ã memã karõn memã kum,

—Dja ga me ajõ Jeju pumũn me imã arẽ ba me pa 'amý, ane.

12

Marij kute par'ã kangõ pãnh rax kapĩn.

Mat 26.6; Mak 14.3

¹ Me Djeruxarẽkam Jeju jabej nhym arým ajte krĩbê Betanhakam bõx. Betanhakam ne Radjaru ar ba. Amrêbê ne ty nhym Jeju 'ýr bõx ne akubyn o tĩn. Ne jakam Jeju ajte Betanhakam bõx. Nhym amũ Djeruxarẽkam Metĩndjwýnh me irõbê mrãnh nhõ akati bõx 'ýr. Dja akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut apêx nhym arým akati bõx.

² Nãm Jeju Betanhakam bõx nhym arým amykry. Nhym Mata ar arým kum õ kwý krẽn djà nhípêx. Ipêx nhym Jeju ar krẽno nhỹ. Mata ne arkum õ kwý krẽn djà nhõro dja. Radjarumẽ ro'ã ne ar àkuro nhỹ. ³ Àkuro nhỹ nhym Marij arým me kudjý djà kangõ ipuja by. Me tyk kadjy ne kudjý djà. Kangõ nhidjibê ne nadu. Utĩ'ã akrekam ne kubê kiru kute o katẽ 'ýr ne kam pãnh raxkumrêx. Nãm ar àkuro nhỹ nhym Marij arým kangõja byn Jeju par'ã kapĩ. 'Ã kapĩ ne amikĩo arým par'ã kangõ kwý ngrà. Nhym kam arým amũ kikre krekõt kudjý prõt ne.

⁴ Nhym Djuda Ikadji. Ximão kute ir ja. Jejukõt ba djwýnhja. Tãmja dja kurê djwýnhmã Jeju kanga. ⁵ Marij Jeju par'ã kangõ kapĩ nhym Djuda arkum,

—Je tô, mỳkam ne arỳm kangô mexjao akno? Ne ga ren ar memã kangô ngãn ren pãnh pi'ôk kaprĩ kumex ne aby. Ne ren pãnh'ã akrekam denarju kubê 300 ne ren abyn kam ren me õ mỳjja kêt mã angrà, ane. ⁶ Be, djãm Djuda kum me bikênh kaprĩkam ne ã arkum ane? Kati. Àkĩnhĩkam. Kubê ar õ pi'ôk kaprĩo ba djwỳnhkam. Ne kam ta amim kwỳo àkĩho ba. Kam ne ã arkum ane.

⁷ Nhy m Jeju arkum,

—Kwãrĩk wãnh rã'ã. Mỳj kadjy ne amim kangô dji? Bir, dja ba ty nhy m me arỳm ijadjà. Kute ijã kangô kapĩnkam dja ba ikudjỳ nhy m me ijadjà. Ja kadjy ne amim kangô dji. ⁸ Ar aje memã mỳjja nhõrmã wãnh ne me õ mỳjja kêt ar abu'ã ar ba rã'ã. Dja gar anen arỳm memã mỳjja ngã. Badjwỳ. Djãm arek gwaj baro'ã ar baba rã'ãmã? Kati. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁹ Jeju Betanhakam ar ba: nhy m kam mebê idjaer krãptĩ arỳm kuman 'ỳr bõx. Djãm me kute Jejubit pumũnhmã ne me 'ỳr bõx? Kati. Radjarudjwỳ. Jeju kute Radjaru tyk akubyn o tĩnkam ne me kute adjwỳnhdjwỳ pumũnhmã 'ỳr bõx. ¹⁰ Nhy m be, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ne ar atemã. Nãm ar bit kute Radjaru bĩnmã 'ã aben maro nhỹ. ¹¹ Be, mỳkam? Bir, Jeju kute akubyn Radjaruo tĩnkõt mebê idjaer krãptĩ arỳm omũn tu amim Jeju markumrẽx. Nhy m kam me kute omũnh kêt kadjy ar kute Radjarudjwỳ bĩnmã. Nhy m Jeju Betanhakam ar ba nhy m kam 'ã akati. 'Ã akati nhy m Jeju amũ Djeruxarẽ'ỳr tẽ.

Jeju rax ne Djeruxarẽmã àr.

Mat 21.1; Mak 11.1; Ruk 19.28

¹² Nhy m kam me Djeruxarẽkam kukãm abenmã kum,

—Arỳm Jeju bõx 'ỳr. Arỳm Jeju bõx 'ỳr, ane. Me krãptĩ kute aben pydji djã nhõ akati kadjy bõxja ne me ã abenmã ane. ¹³ Ne kam mõn bõ kwỳ nhikẽ. Me kute o Jeju kajpar

kadjy ne me arým kutã mō. Ne kàj bê abenmã Jeju mexo àkjêr mōn mã memã kum,

—Jejubê ne me banhō bēnjadjwÿr rax. Ām mexkumrēx. Kam me bakī:nhkumrēx. Gê on me bapytã. Gê Bēnjadjwÿr djwÿnh o kīnh rax. Kukwakam ne arým me bakadjy bōx. Ām mexkumrēx. Me babê idjaer nhō bēnjadjwÿr rax ne arým bōx, ane.

¹⁴ Me kute o anhÿr kêtri ne Jeju mry'ã nhÿ. Nãm mry'ã krī jabatànħ nyremã katon 'ã nhÿ. Amrêbê: ne me Metīndjwÿnh kukwakam me bakukãmãremã ja jarēn memã kum,

¹⁵ “Ē krīraxbê Xijãokam me ja, kwārīk wānh me atīn prãm kêt.

Ota, me anhō bēnjadjwÿr rax bōxmã. Dja mry'ã krī jabatànħ nyre'ã nhÿn me awÿr bōx.”

Nãm me ã me bakukãmãremã anen arým 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyim me aben djô'ã arēnhō mō:n arēnhō mōr tãmtã tū:mràm me bakamingrãnyrekam arým 'ÿr o bōx. Jeju mry'ã nhÿn arým Djeruxarē'ÿr bōxmã tēmikumrēx. Djeruxarē nhidji nhikjêbê ne Xijão.

¹⁶ Nãm 'ÿr tē nhyim me o àkjêr mō. Nhyim kôt ba djwÿnh ar kute omūnh totokbê amim,

—Je tô, mÿj'ã ne me kute Jejuo àkjêrja? anen mar kêt ne. Arým Jeju àbir ne ra:xkambit dja ar akubyn pi'òk kôt amijo tēn arým kuma. Be, pi'òkkam me kute Jejuo anhÿrmã kôt ne me arým jakam ã Jejuo ane. Ja dja ar kuma.

¹⁷ Be, Jeju kutã me mōrja ne me amrêbê Jeju kute akubyn Radjaruo tīnkôt omū. Kute kum kabēn nhyim kēnkre kurūm katorkôt ne me omū. Ne kam amū memã 'ã ajarē. ¹⁸ Nhyim me krãptī arým kute akubyn o tīnja man kam arým adjwÿnhdjwÿ mekôt Jeju kutã mōn kajpa. ¹⁹ Me krãptī: Jeju kutã mōn kajpa. Nhyim kam mebê pardjêu arým abenmã kum,

—Be ga, pyka kunĩkôt me kunĩ arým kute 'yr amijo akêxja pumũ. Me baje te: mebê Jeju pyma nhym me mã kum kĩnhja pumũ, ane.

Amikukãm amityk'ã ujarênh.

Mak 8.34

²⁰ Nhym kam me bajtembê kreguja kwỳ ne me me krãptĩ kôt ar ba. Me kute mekôt me kute aben pydji djà nhõ akatikam Metĩndjwỳnhmã rax jarênh kadjy ne me bôx ne mekôt ar ba. ²¹ Ne kam arým Piripi 'yr bôx ne kum, “Ba me Jeju pumũ”, ane. Piripi ne pykabê Garrêjakam krĩraxbê Bexadakam abatành djà. ²² Me kum ane nhym amũ Ængre 'yr bôx ne kum arê. Nhym kam ar ro'ã Jeju 'yr tẽn kum arê.

²³ Nhym Jeju arkum,

—Be, arým ityk'ã akati bôx 'yr. Dja ba me kadjy tyn akubyn itĩn. Ne kam arým ira:xkumrêx ne ipyma:. ²⁴ Ga, me kute bãygogo 'y krekam arým tyk pyræk. Djãm mrãmri ne arým ty? Kati. Ga, 'y ingrôt ne abatành nhym arým 'ã ô kumexja pumũ. Ne ren me 'y kre kêt nhym ren 'y kajgo rã'ãn àptàr kêtumrêx. Ba ije bãygogo 'y pyræk. Badjwỳ dja ba ty nhym me arým ijadjà. Nhym kam ityk djô'ã arým me krãptĩ tĩn. Mrãmri ne ba ar amã ja jarênhkumrêx.

²⁵ Be, me arek pykabêbit ar ba kadjy kute amimarja dja me arým tyn akuno. Nàr me kadjy kute amimar kêtja, arek pykabêbit ar ba kadjy kute amimar kêtja dja Metĩndjwỳnh me utà nhym me arým kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. ²⁶ Be, me imã àpênhja gê me mã ikôt amijo bakumrêx. Kam dja ba nhĩ'ãm ar iba nhym inhõ àpênh arek ikôt ar ba. Dja imã apê nhym Ibãm arým kàjmã kum rax kamê, ane.

²⁷ Ne ajte arkum,

—Be, arým idjumar punu iwỳr bôx. Be, mỳj dja ba nê? Djãm ije kum, “Djũnwã, arým itokry'ã myt bôx 'yr. Itokrybê ipytà”, anhỹrmã? Kati. Ije itokry ja markumrêx

kadjy ne ba arým tĕn bôx. Nãm ã arkum ane. ²⁸ Ne ajte Bãmmã kum,

—Djũnwã, jakam dja ga memã amiraxo amirĩt gĕ me araxmã kato, ane.

Nhym ar arým kàjkwa kurũm Bãm kabĕn ma nhym kum,

—Arým ne ba memã iraxo amirĩt. Dja ba ajte memã iraxo amirĩt, ane.

²⁹ Nhym ar bu'ã me ku'ĕ kwỳ arĩk abenmã kum,

—E kum, na ne krikrit, ane.

Nhym me kwỳ arĩk abenmã kum,

—Metĩndjwýnh kadjy mrãnh djwýnh'õ ne kum kabĕn, ane.

³⁰ Nhym Jeju memã kum,

—Djãm ba ije kabĕn mar kadjy ne kabĕn kato? Kati. Me ga aje kabĕn mar kadjy. ³¹ Be, jakam dja Metĩndjwýnh me kunĩ axwemã kato. Me ĩ pýnhkôt me axwe djãri kum kato. Jakam dja ba pykakam me axwe nhõ bĕnjadjwýro apan kujaten kumĕ. ³² Dja me kýjrũm inhô ba arým amiwýr me kunĩo akĕx, ane. ³³ Pĩte'y'ã jĕt'ã ne ã memã ane.

³⁴ Nhym me kum,

—Nhym bê ne me kute me inhõ Bĕnjadjwýrbê kumkat-ibê Kritukumrĕx bĩnmã. Kritu ne tyk kĕtkumrĕxmã nhym me me imã arĕ, Môjdjĕ kukràdjã'ã pi'òk no'òk kôt ne me imã arĕ ba me kuma. Be, ga ne ga atemã. Aje me imã, “Ba ije amijo inhĩja dja me kýjrũm inhô”, anhýr kôt ba me arým akajgo ma. Be, we aje amijo anhĩjakam mýj me ajõ ga nã? ane.

³⁵ Nhym Jeju memã kum,

—Ga, akamãt kô tykkam me ba punuja pumũ. Me kute amikukãm mýjja pumũnh kĕtkam ne me ba punure. Ba ije memã pry kurwý djã pyrãk ne memã Metĩndjwýnh kabĕn jarĕnh nhym me arým tu amim markumrĕx ne ba mexkumrĕx. Arek me aro'ã ar ibari dja ga me tu amim

imarkumrêx ne ikabên kôt ar amijo aba. Nok ga ren kôt amijo aba kêt ne ren me axwe kôt ajaxwen arým aje ajte me akamàt kô tykkam ba punu pyràk. ³⁶ Arek me aro'ã ar ibari dja ga me tu amim imarkumrêx. Ne kam arým aje mrãmri ne pry kurwỳ djàkôt me ba mex pyràk, ane. Nãm Jeju memã anen arým mã tẽn mebê amijo apdju.

Me kute amim Jeju mar kêt.

³⁷ Kute amijo bipdjur kêtri ne me nokrekam mỳjja krãptĩ nhipêx. Nãm te me punu krãptĩo mex nhym me kute amim mar kêtumrêx. ³⁸ Be, amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnhbê Idjaj kute me bakukãmãremã arênh kôt ne me kute amim mar kêt. Nãm memã kum,

“Bênjadjwỳr djwỳnh, mỳj me'õ ne kute amim ar ikabên mar got?”

Mỳj me'õ ne kute Bênjadjwỳr djwỳnh djàpênh pumũnhkam amim mar got?”

Nãm ã me bakukãmãremã ane. Nhym me arým aben djô'ã arênho mō:n arênho mōr tãmtã arým tũ:mràm me bakamingrãnyrekam arým 'ỳr o bôx. Jeju te me punu krãptĩo mex nhym me me omũn amim Jeju mar kêtumrêx.

³⁹ Idjaj kute me bakukãmãremã arênh kôt ne me me omũn amim Jeju mar kêt. Be, djãm me ta ne me kute tu amim markumrêxmã? Kati. Me ta ne me te: kute amim marmã. Be, mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ta kute me nomê me amako bimirakkam. Kôt ne Idjaj ajte me bakukãmãremã kum,

⁴⁰ “Metĩndjwỳnh ne mebê nomê amako amrà.

Nhym kam me te memã mỳjja jakre nhym me kukràdjà pumũnh kajgon mã omũnhkumrêx kêt.

Nhym me te memã mỳjja jarê nhym me mar kumrêx kêt ne. Mã kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt.

Ne kam iwỳr amijo akēx kêt ba kam memã axwe jarēnh rã'ã ne kam ije meo mex kêt.

Me amakkre kêt prãm kam ne ã meo ane", ane.

⁴¹ Idjaj ne Jeju mexo umakôt omũ ne 'ã me bakukãmãremã ujarēnh ba. Ne kam ã memã ane. Kam me ta te kute amim Jeju marmã.

⁴²⁻⁴³ Be, djãm me rũnh kunĩ ne me amakkre kêt prãm? Kati. Me kwỳ kute tu amim markumrēx. Djãm me kwỳ ja kute memã amijo amirĩt? Djãm me kute memã kum,

—Arỳm ne ba tu amim Jeju markumrēx, anhỹro amijo amirĩt? Kati. Mebê pardjêu kabēn pymaje ne me kute memã amijarēnh kêt. Be, mỳkam? Bir, me amim,

—Dja ba amijarēnh kêt nhym me imã imex jarēnh rã'ã. Ba ren Jeju'ã memã amijarē nhym ren me arỳm imã ijaxwe jarēn me nêje bõm imē. Ne ren kam ajte me bikprõnh djakam me ro'ã ikrĩ kêt, anhỹro ba. Me kute amim anhỹrkam ne me kute memã amijarēnh kêt ne. Djã ne Metĩndjwỳnhbit kute memã mex jarēnhja me kum kĩnh? Kati. Pykakam me axwe kute memã mex jarēnhja ne me kum kĩnh. Jabit ne me kum kĩnh.

⁴⁴ Nhym kam Jeju kàj bê memã kum,

—Djãm me aje tu amim imarkumrēxkam ne ga me aje bajbit imar? Kati. Me aje amim imar o ne ga me aje amim ijanor djwỳnh mar. ⁴⁵ Me aje ipumũnh o ne ga me aje ijanor djwỳnhdjwỳ pumũnh. ⁴⁶ Ga, me kute akamàt kô tykkam pry kurwỳ nhym pry arỳm amirĩtkumrēxja pumũ. Nhym me arỳm ba mexkumrēx. Badjwỳ ne ba memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē. Nhym me kwỳ ĩ pỳnhkôt kute tu amim kabēn markumrēx ne kôt kute amijo baja ne me arỳm axwe kêt ne kute amijo ba mexkumrēx. Ne ajte kute akamàt kô tykkam me ba punuja pyræk prãm kêtumrēx.

⁴⁷ Me ajõ aje ikabēn mar kajgon amim imar kêt kam djãm on ije amã ajaxwe pãnh jarēnhmã? Me anhĩ pỳnhkôt

ajaxwe djàri pānh jarēnhmā? Djām on pānh atokrymā? Kati. Djām ije memā axwe pānh jarēnh nhym me pānh tokrymā ne ba bôx? Kati. Ije pykakam me kunī axwebê me utārmā ne ba bôx. ⁴⁸ Be, me ajō aje ikangan amim ikabēn mar kêt kam me'ō dja amā ajaxwe pānh jarē. Me kunī kute aminhinomā amimēnh djà nhō akatikam dja kàjkwakam Metīndjwýnh amā, “Aje amim Ikra mar kêt kam ajaxwekumrēx”, ane. Dja amā ane ga arým ajaxwe pānh atokry.

⁴⁹ Mýkam dja ā amā ane? Bir, djām ba ikabēn ne ba me amā arē? Kati. Ibām ne ikabēn'ā imā karō ba arým me amā arē. Kam dja Ibām ta amikabēno ngryk ne me ajōmā ajaxwe pānh jarē. ⁵⁰ Ibām ne imā, “Dja me tu amim amarkumrēx ne arým ikôt tīn ne ar ba rā'ā: rā'ā ne”, ane. Tām ne ba ije markumrēx. Kam Ibām kute imā kabēn jarēnh kôt ne ba memā arē. Nām ā Jeju memā ane.

13

Kute ar par ku'ōnh.

¹ Be, arým Metīndjwýnh me bakukāmāre nhirôbê mrānh nhō akati 'ýr. Mebê idjaer kunī kute aben kajmā'ā me irôbê mrānh djà mar kadjy aben pydji djà nhō akati 'ýr. Jeju arým kute pykakam mebê àbir 'ýr. Bām'ýr àbir 'ýr. Ja ne arým kute mar. Arým ne kum pykakam ō me ja jabê:. Nhym te me amakkre kêt arým kute bīn 'ýr nhym kum ō me abê rā'ā.

² Arým ar kute ō kwý krēn parkam nhym Djuda kute Jeju kanga 'ýr. Ximāo ne Djuda dji. Djuda ja nhidji nhikjêbê ne Ikadji. Nām kute kurê djwýnhmā kanga 'ýr. Xatanaj ne 'ā kum apnê nhym kute memā kanga 'ýr. ³ Bām arým kute Jejumā ō mýjja kunī kanga nhym arým Bāmbê Metīndjwýnh kurūm rwýk ne kam akubyn 'ýr àbir 'ýr. Ja ne Jeju arým kute mar. ⁴ Nām kuman kam kàjmā dja. Ar

õ kwỳ krĕn parkam kàjmã djan ò kubĕkà krākào pòx ne adjuw. Ne me'ã ngò ngrà djà byn arỳm o amikrax kupu.
⁵ Ne kam arỳm ngònh purortikam ngò run kam arỳm kòt ba djwỳnh par ku'ònhmo krax. Ar par ku'ònhmo tĕ:n mã me'ã ngò ngrà djào ar par'ã ngò ngrà. O amikrax kupu rã'ãn o ar par'ã ngò ngrà.

⁶ Nãm ar par ku'ònhmo tĕ:n kam arỳm Ximão Pedru'ỳr bôx. Nhym kum,

—Je, djãm ba dja ga ipar ku'ò? ane.

⁷ Nhym Jeju kum,

—Jakam aje idjapĕnh mar kĕt. Dja ba ĩ amã arĕ ga ama, ane.

⁸ Nhym kum,

—Be kati. Aje ipar ku'ònh prãm kĕtkumrĕx, ane.

Nhym kum,

—Dja ba apar ku'ònh kĕt ga arỳm ikòt aba kĕt, ane.

⁹ Nhym kum,

—Bĕnjadjwỳr djwỳnh. Djãm iparbit? Inhikramĕ ikrãdjwỳ dja ga ku'ò, ane.

¹⁰ Nhym kum,

—Be, gar arỳm adjwỳrkam arỳm ar anhĩ mex ba kam ije ar aparbit ku'ònhmã, ane. Ne kam ar axwe kĕt'ã arkum,

—Be, arỳm ar amex. Djãm ar akunĩ ne gar amex? Kati. Ar ajõ apydji ne ga amex kĕt, ane. ¹¹ Arỳm kute amikukãm kurĕ djwỳnhmã kanga djwỳnh markam ne arkum,

—Djãm ar akunĩ ne gar amex? Kati, ane.

¹² Ne kam arỳm ar par ku'ònh pan kam kà jangijj kam nhỹn arkum,

—Be, mỳkam ne ba ar apar ku'ò? Djã ne gar ama? ¹³ Bir, gar imã, “Ujarĕnh djwỳnh, Bĕnjadjwỳr djwỳnh”, anhỹro aba. Be, mrãmri ne gar imã arĕ. Ibĕ tãm. ¹⁴ Ibĕ ar anhõ Bĕnjadjwỳr djwỳnh ne ibĕ ar anhõ ujarĕnh djwỳnhkam ne ba arỳm amijo ingrin amijo ikàtãm ne arỳm ar amã

apê. Ar akajgo mex, ar akàtømmã ne ba apên arým ar apar ku'õ. Djãm ar ajõ aje, “Be, ba ne ba irax. Ije me kajgomã idjapênh prãm kêt”, anhÿrmã? Kati. Ar gadjwÿ aben par ku'õ.

¹⁵ Be, mÿj kadjy ne ba ar apar ku'õ? Bir, dja gar ipumün ikudjwa arým amijo angriren akàtøm ne abenmã apê. Ja kadjy ne ba ar apar ku'õ. ¹⁶ Imã adjapênhkam djãm aje araxo ijakrenh got? Ije ajanorkam djãm aje araxo ijakrenh got? ¹⁷ Ar aje araxo ijakrenh kêt kam dja gar amijã ije ar apar ku'õnhja man ikudjwa amijo angriren amijo akàtøm ne abenmã apê. Dja gar amijo anen arým akĩnhkumrêx.

Djuda kute memã Jeju kanga kukãm arkum 'ã ujarênh.

Mat 26.21; Mak 14.18; Ruk 22.21

¹⁸ Be, djã ne ba ar akunĩmã ikabên jarê? Kati. Djãm ar akunĩ amex? Kati. Ije ar anhĩ pÿnhkôt amijo ar apytâr ba arým ije ar amar. Nhym be, ar ajõ dja ga amã ikurê. Amrêbê: ije amikukãm arênh kôt dja ga amã ikurê. Nã bãm me bakukãmãremã kum, “Gwaj baro'ã badjàkur'õ dja kum ikurê”, ane. Nã bãm ã memã ane nhym me arým 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djõ'a arênh mõi. Arênh mõi tãmtã tũ:mràm arým iwÿr o bõx. Gwaj baro'ã badjàkur'õ dja kum ikurê. ¹⁹ Ar ajõ amã ikurê kêt ri ba arým pi'òkkam ar amã ikabên jarê.

Be, mÿj kadjy? Bir, dja gar ajõ amã ikurê kôt arým omün kam arým akubyn amijo tèn pi'òkkam ikabênja ma. Anhÿr djwÿnhrà m ikabên ja ma. Ne kam arým amim, “Mrãmri kôt ne amikukãm arênhkumrêx. Jejubê ne Bënjadjwÿrbê kumkatibê Kritukumrêx”, ane. Dja gar ã anen tu amim imarkumrêx.

²⁰ Be, godja ba amũ me ano nhym me me'ÿr bõx nhym me arým amim me kabên man kam arým kôt badjwÿ amim ima. Ne kam arým kôt amim kute ijanor

djwýnhdjwý ma. Mrãmri ne ba ar amã ja jarënhkumrëx, ane.

²¹ Jeju arkum anen arým umar punure ne. Ne kam arkum arëño amirítumrëx ne arkum,

—Be, mrãmri dja gar ajõ ikurê djwýnhmã ikanga. Mrãmri ne ba ar amã ja jarënhkumrëx, ane.

²² Nhyim kôt ba djwýnh te kute marmã abenkam no tyn nhýn amim,

—Je tô, mýj me'õ'ã ne ane? ane. ²³ Be, kôt ba djwýnh'õ ne Jeju târi nhý. Jeju kum abêja. ²⁴ Nhyim Ximão Pedru jãnh nhýn amũ Jeju târi ýrja'ýr akëx ne ar aktã aben pumũ. Ne kam kute ar 'õ jabej Jeju kukjêrmã Pedru kum inhuo Jeju jakre.

²⁵ Nhyim arým Jeju'ýr ajkamën kum,

—Bënjadjwýr djwýnh, nhyim nã? Ar imã arë bar kuma, ane.

²⁶ Nhyim kum,

—Dja ba õmrõmã djwý jadjàn amũ kum kungã ga arým ar 'õ pumũ, ane. Ne kam arým kum adjàn amũ Djudamã kungã. Djuda nhidji 'õdjwýbê ne Ikadji. Ximão 'õdjwý ne Djuda dji. ²⁷ Nãm kum kungã nhyim Xatanaj arým Djudamã wadjàn 'amýnh týx ne. Nhyim kam Jeju arým kum, “Ajrã, amibêx”, ane.

²⁸ Nhyim kôt ba djwýnh kute kabën mar kajgon mýjja'ã Jeju kute kum kabën jarënhja ar kute mar kêt. ²⁹ Djudabê ne ar õ pi'òk kaprío ba djwýnh. Ne kam ar kwý arík amim,

—Bãrãm kute gwaj banhõ kwý krën djà'õ byrmã ne ano. Me krãptí kute aben pydji djà nhõ akati kadjy kute mýjja byrmã ne ano. Nãr, kute me õ mýjja kêtã mýjja kwý nhõrmã ne ano, ane. ³⁰ Nãm Jeju kum djwý ngã nhyim arým kubyn mã kadjy katon tẽ. Arým akamãtkam ne tẽ.

*Pedru 'êxnhĩ kukãm kute kum arënh.
Mat 26.31; Mak 14.26; Ruk 22.31*

³¹ Djuda kato nhym Jeju arým kôt ba djwýnhmã kum,

—Ije amijo inhĩ ne ar ibaja dja me jakam arým iraxmã kato ba memã irax. Nhym kam me arým ikôt kàjkwakam Metĩndjwýnh raxmã kato. ³² Nhym kam arým memã ra:x ne uma:n kam arým amiraxo badjwý ijo rax. On dja ijo ra:x ba ipyma:.

³³ Akmere ar, gwaj baro'ã ar babaja arým kêt 'ỳr. Dja gar ijabej ar aban te idjãm djà'ỳr abôx prãmje. Nã bãm ã mebê idjaer rũnhmãdjwý ane. Ar gadjwý ba arým ã ar amã ane.

³⁴ Be, ba ar amã 'ã karõ. Ikabẽn ny ne ba ije ar amã arẽnhmã. Dja gar aman mã kôt amijo aba mex ne amã aben jabê. Kute imã ar ajabê pyræk ã ar amã aben jabêo ane. ³⁵ Nhym kam me kàtàm kunĩ arým ar ajã abenmã kum, “Be, Jejukôt ba djwýnhkumrẽx ne wã. Ga, arkum aben jabêwã pumũ.” Dja me ã ar ajã abenmã ane. Nãm ã Jeju arkum ane.

³⁶ Nhym Ximão Pedru kum,

—Bẽnjadjwýr djwýnh, jãm ne ga atẽmmã? ane.

Nhym kum,

—Bir, dja ba tẽ ga arým te on idjãm djà'ỳr ikôt atẽm prãmje. Kam dja ga tũmràm arým ikôt tẽ, ane.

³⁷ Nhym Pedru arĩk kum,

—Bẽnjadjwýr djwýnh, mykam dja ba te on adjãm djà'ỳr akôt itẽm prãmje? Dja me kum abĩn prãm ne ikumrẽx ibĩn kam abĩ, ane.

³⁸ Nhym kum,

—Djãm me kute akumrẽx abĩn ne kam ibĩnmã got? Be, dja me ijo mõ, ga õkrẽn'ãnh kàr kêttri amijã maje ajêxo amãnhkrut ne ikjêkêt ne ijã memã kum, “Kati. Ije me'õwã pumũnh kêtumrẽx”, ane. Nhym arým ajã õkrẽn'ãnh kà. Mrãmri ne ba amã ja jarẽnhkumrẽx. Nãm ã kum ane.

14

Kute kôt ba djwýnhmã tỳx jadjàr.

¹ Ne kam ajte arkum,

—Kwãrĩk wãnh ba ar akadjy tẽ gar axwe amikam adjumar kêt. Dja gar tu amim Metĩndjwýnh markumrẽx. Badjwý dja gar tu amim imarkumrẽx. ² Onĩj Ibãmh nhõ kikretikam me ũrkwã krãptĩ. Djã ne ren kêt ba ren arým ar amã, “Kati, kêt”, ane. Nhym be, kati. Mrãmri ne Ibãmh nhõ kikretikam me ũrkwã krãptĩkumrẽx. Ba arým 'ỳr itẽmmã. Dja ba 'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne arým ar akutêp ar amã anhũrkwão mex. ³ Dja ba ar anhũrkwão mex kadjy tẽ:n kam akubyn ajte ar awỳr bõx. Ne kam arým mã amikôt ar adjan ar ajo tẽ. Be, mỳj kadjy? Bir gwaj arek baro'ã ar baba kadjy. ⁴ Be, idjãm djà gar arým ama. 'Ỳr ipry gar arým ama. Kwãrĩk wãnh axwe amikam adjumar kêt, ane.

Memã pry'ã ujarẽnh.

Kar 4.12

⁵ Nhym Tôme arým kum,

—Jãm atẽmmã ja ar ije mar kêt ne ar ije apry kraxdjwý omũnh kêt. Mỳj dja bar nẽn kum ikato? ane.

⁶ Nhym Jeju kum,

—Bir, ba mrãmri ije 'ỳr me pry pyrãk. Dja me tu amim imarkumrẽx ba arým Ibãmh'ỳr meo bõx. Bajbit ije memã katãt ikabẽn jarẽnhkumrẽx ne ije memã tĩn jangjẽnh nhym me Ibãmkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Djãm Ibãmh'ỳr me o bõx kadjy me'õdjwý? Kati. Bajbit ne ba 'ỳr meo bõx. ⁷ Ne ga ren ar aje imarkumrẽx ne ren arým Ibãmdjwý ma. Be, arým ba ar amã arẽ gar arým aman omũ, ane.

⁸ Nhym Piripi kum,

—Bẽnjadjwýr djwýnh, ar imã Abãmh jakre bar omũ. Ne kam arým ikĩnh ne, ane.

⁹ Nhym Jeju kum,

—E kum Piripi, djãm gormã ne ga ikôt ar aban aje imarn ipumũnhja kêt? Be, me kute ipumũnh o ne me arým Ibãmdjwý pumũ. Mýkam ne ga imã, “Ar imã Abãm jakre bar omũ”? ane. ¹⁰ Be, Ibãmmẽ ne bar itipdjín ar iba. Djãm aje amim imar kêt? Ije ar amã ikabẽn jarẽnhja ba ba ije arẽnh kêt. Djãm ba ne ba idjãpẽn ar iba? Kati. Ibãm ne ar ijo ban àpẽn ar ba. ¹¹ Be, Ibãmmẽ ne bar abenã itypdjín ar iba. Ja dja gar aman tu amim imarkumrẽx. Nàr idjãpẽnkhôt imã akaton tu amim imarkumrẽx.

¹² Me kute tu amim ikamnhĩxkumrẽx gêdja me idjãpẽn o apê. Gêdja me àpẽnho ijakre. Be, mýkam? Bir, arým Ibãm'yır itẽmkam dja me àpẽnho ijakrenh mex ne. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx. ¹³ Dja gar amijo Metĩndjwýnhmã a'wý. Tu amim imarkumrẽx ne kum amijo a'wý ba kam ar aje kum arẽnh kôt ã ar amã o ane. Be, mýj kadjy? Bir, dja ba kôt memã Ibãm ra:xo amirĩt. Ja kadjy dja ba ar aje kum arẽnh kôt ã ar amã o ane. ¹⁴ Ikukwakam dja gar kum mýjja kunĩo a'wý ba kam ar aje kum arẽnh kôt ã ar amã o ane.

Arkum Metĩndjwýnh Karõ'ã ujarẽnh.

Kar 2.2

¹⁵ Gar mrãmri amã ijabê jabej mã ikabẽn man kôt ar amijo aba. Ije amrãnh mex'ã ar amã karõ kôt dja gar amijo aba. ¹⁶ Dja ba kam arým ar ajo Ibãmmã a'uw nhym arým ar amã ajo kĩnh djwýnh 'õdjwý jano. Nhym kam arým arek ar aro'ã ar ba rã'ã: rã'ã ne. ¹⁷ Karõ dja ar amã ano. Karõ kute katàt memã ikabẽn jarẽnhkumrẽx. Me kum Metĩndjwýnh kĩnh kêtjamã dja Karõ janor kêt. Be, mýkam? Bir, mebê Karõ bipdjur nhym me kute mar kêt kam dja memã anor kêt. Ar ga ne gar atemã. Arým aje mar. Karõ arek ar aro'ã ar bakam aje mar. Dja arek ar aro'ã ar ba rã'ã.

¹⁸ Djām ije ar amã inhirer gar aje me 'uwtĩ pyrək ne akaprĩn ar abamã? Kati. Ba dja ba mrãmri ar awỳr ibôxkumrëx.

¹⁹ Dja ijã akati ngrêre ba arỳm me kum ikĩnh kêtjabê amijo apdju. Ar gajbit dja ba ar abê amijo ibipdjur kêt. Itĩnkôt dja gar gadjwỳ atĩnkumrëx. ²⁰ Kam dja gar amim, “Be, mrãmri ne Jeju Bãmmẽ tipdjin ar ba. Badjwỳ ne ba Jejumẽ itipdjin ar iba. Jejudjwỳ ne imẽ tipdjin ar ba.” Djã gãm ar ã amim ane. ²¹ Mỳj me'õ ne mrãmri kum ijabêkumrëx? Bir, ba ne ba me kute katàt amijo ba'ã memã karõ. Dja me kam amim ikabën man kôt ar amijo ba. Me ja ne me mrãmri kum ijabêkumrëx. Dja me mrãmri kum ijabêkumrëx nhym Ibãmdjwỳ arỳm kum me abê. Badjwỳ dja ba imã me abên arỳm ikabëno memã amijo amirĩt nhym me arỳm mrãmri imarkumrëx, ane.

²² Nhym Djuda 'ôdjwỳ. Djãm Djuda Ikadji? Kati. Djuda 'ôdjwỳ Jejumã kum,

—Be, mỳkam dja ga ar bajbit ar imã amijo amirĩt? Mỳkam dja ga me kunĩmã amijo amirĩt kêt? ane.

²³ Nhym Jeju kum,

—Bir, me kum ijabê dja me ikabën man kôt ar amijo ba. Nhym kam Ibãm arỳm kum me abê bar kam arỳm me'ỳr bôx ne ar meo iba. ²⁴ Nhym be, me kum ijabê kêtja dja me ikabën mar kêt ne kôt amijo ba kêt ne tu ate krãn amidjwỳnhbit ma. Be, ije ar amã ikabën jarënh gar aje marja djãm ba ikabën? Kati. Ibãm kute ijanor djwỳnh kabën ne ja.

²⁵ Gwaj baro'ã ar babari ne ba ar amã ikabën ja jarë.

²⁶ Dja ba mã tẽ nhym ar ajo kĩnh djwỳnh arỳm ar amã ikabën jarë. Metĩndjwỳnh Karõja tãm dja arỳm ar amã arë. Ije amrêbê ar amã ikabën jarënh ja kunĩkôt dja ar amã arë. Kàjkwakam Ibãm dja ar amã Karõ jano nhym arỳm bôx ne ar amã ikabën jarë. ²⁷ Itëm tekrekam dja gar

ikabēnkôt adjumar mex. Idjumar mex kôt adjumar mex. Djām me kum ikīnh kêtja kabēnkôt adjumar mexmā? Kati. Tām ne kajgo. Ba ikabēn kôt dja gar adjumar mex ne mrāmri adjumar mexkumrēx. Kwārīk wānh amikukām axwe adjumar ne atīn prām kêt.

²⁸ Ōbê ne ba arým ar amā, “Dja ba mā tēn kam akubyn ajte ar awýr tēn bôx”, ane. Ga ren ar mrāmri amā ijabêkumrēx ne ren akīnhkumrēx. Ije ar amā Ibām'ýr idjåbir jarēnh ar aje markam ne gar ren akīnhkumrēx. Be, mýkam? Bir, kàjkwakam Ibām kute raxo ijakrenhkam. ²⁹ Be, jakam ba arým ar amā arē. Idjåbir kêttri ba ar amā arē. Dja ba wabi gar kam ikabēnja man arým tu amim imarkumrēx.

³⁰ Jakam dja ba arým ar amā ikabēn jarēnh kwý ngri. Be, mýkam? Bir, arým Xatanaj bôx 'ýr. Me kum ikīnh kêtja nhō bēnjadjwýr iwýr bôx 'ýr. Djām iwýr bôxkam kute ijo bamā? Arkati. ³¹ Dja ba Ibām kabēn kôt ar amijo iba. Ibām kute imā 'ã karō kôt ar amijo iba nhym kam me kum ikīnh kêtja arým ima. Dja me amim, “Mrāmri kum Bām jabêkumrēx”, ane. Tām dja me kuma. Kåjmā ar dja. Gwaj on 'ýr. Nām Jeju ã kôt ba djwýnhmā ane.

15

Kute amikukràdjà'ã akrô jakren 'ã ujarēnh.

¹ Ne kam apýnh akrô kukràdjà'ã ajarēn arkum,
—Be ga, atemā akrô djôja pumü. Ba ne ba ije akrô bàri pyråk. Ibām ne kute akrôo djuw mex djwýnh pyråk. Ar ga ne gar aje akrô bàrikam apýnh pa pyråk.

² Ga, akrôo djuw mex djwýnh kute akrô pa kajgo rēnhja pumü. Pakam ô kêtka ne kurê. Ibāmdjwý kum me kute imar kajgo kīnh kêt ne wānh me kanga. Mýkam? Bir, me kute imar kajgo ne ukaprī kêt ne axwe ar ba. Kute mrāmri ne akrô pakam ô kêt pyråk. Kam ne wānh me

kanga. Ga, akrô pa kwỳkam ôja pumũ. Nhyim o djuw mex djwỳnh kute 'ã INGRĀ kajgodjwỳ rēnh. Akrô pakam ôbit krăptĩ kadjy ne kurê. Ibămdjwỳ kum me kute tu amim imarkumrēxja kĩnh. Ne kam arỳm mebê mỳjja kajgo kunĩ kurê. Mỳj kadjy? Bir, dja me amim imar 'ãno djan mỳjja kajgo mar kêt. Ne kam arỳm ukapri:n katàt ar amijo ba. Ne kam mexkumrēx kute akrô pakam ô kumexkam mexkumrēx pyrək. Ja kadjy ne mebê mỳjja kajgo kunĩ kurê.

³ Be, ar aje akrô b̀arikam apỳnh pa pyrək. Arỳm ar amex. Ije ar amã ikabēn jarēnhkôt arỳm ar amex. ⁴ Dja gar arek ijamỳnh tỳxkumrēx ne tu amim imar tỳxkumrēx ne ijã adjukanga kêtumrēx. Badjwỳ dja ba arek ar ajamỳnh tỳxkumrēx. Djãm akrô pa arek akrô b̀ari 'amỳnh kêtka m ô got? Arkati. Ar gadjwỳ dja gar ijamỳnh kêt ne ijã adjukanga djãm kam amex? Kati. Te amex prãmje kute akrô pakam ô kêtka m mex kêt pyrək.

⁵ Ba ije akrô b̀ari pyrək. Ar ga ne gar aje b̀arikam apỳnh pa pyrək. Dja gar arek ijamỳnh tỳx ne tu amim imar tỳxkumrēx ne ijã adjukanga kêtumrēx. Ba badjwỳ dja ba arek ar ajamỳnh tỳx. Kam dja gar katàt ar amijo aban adjukapri:n amexkumrēx kute akrô pakam ô mexkumrēx ne kumexja pyrək. Djãm aje amim imar kêtka m amex prãm got? Dja ga ijã adjukangan arỳm te amex prãmje. ⁶ Dja me amim imar rerekren ijã ukanga nhyim Metĩndjwỳnh arỳm wãnh me kanga. Ga, akrô pa ate b̀ari'ã arij nhyim o djuw mex djwỳnh kute rēnh ne wãnh rēnh nhyim arỳm ngràja pumũ. Nhyim kam me kute o atom ne kuwykam rēnh nhyim xêtja pumũ.

⁷ Gêdja gar arek ijamỳnh tỳx ne tu amim imarkumrēx ne ijã adjukanga kêt ne tu amim ikabēn mar tỳxkumrēx nhyim kam Ibăm arỳm akabēnkôt ã amã o ane. Dja gar amã mỳjja kĩnh ne kum o a'uw nhyim arỳm akabēnkôt ã

amã o ane. ⁸ Dja gar amexkumrêx ne katàt ar amijo aban adjukaprĩ kute akrô pakam ô mexkumrêx ne kumexja pyræk. Nhym me amex ja pumũn arým Ibãm raxmã kato. Dja gar ã amijo anen arým abê ikôt aba djwýnhkumrêx.

⁹ Imã ar ajabê kute mrãmri ne Ibãm kum ijabê pyræk. Dja gar tu imã ar ajabêja markumrêx ne ar amã ijabê'ã adjukanga kêt. ¹⁰ Gêdja gar mã ikabênja man kôt ar amijo aba. Ije ar amã katàt aje amijo aba'ã karökam ikabênja man kôt ar amijo aba. Ne kam arým ar amã ijabê'ã adjukanga kêt. Ga, ije Ibãm kabên kôt amijo ibaja pumũ. Ba kam imã Ibãm jabê'ã idjukanga kêt.

¹¹ Be, mýj kadjy ne ba ar amã ikabên ja jarê? Bir, dja gar ikabên man arým ikĩnho akĩnh. Akĩnh ne akĩnh rá'ãn akĩnh tire. ¹² Be, ar amã aben jabêmã ne ba abenã ar amã karö. Amã aben jabê kute mrãmri ne imã ar ajabê pyræk. ¹³ Djãm ije inhöbikwa kadjy itykkam imã inhöbikwa jabê ngri got? Imã abêo katàt me kunĩ jakre. ¹⁴ Dja ba ar amã katàt aje amijo aba'ã karö gar ikabên man kunĩkôt ar amijo aba ba arým ar ajo inhöbikwakumrêx.

¹⁵ Djãm jakam ije ar amã, “Inhö àpênh”, anhýrmã? Kati. Ne ga ren ar abê inhö àpênhbit ba ren ar amã adjàpênh djàbit jarê gar ren jabit man ren kam aje ikabên kunĩ mar kêt. Nhym be, kati. Ibãm kute imã kabên jarênh ja ba arým ar amã kunĩ jarê. Ije ar amã Ibãm kabên kunĩ jarênham arým ije jakam ar amã, “Inhöbikwa”, anhýrmã.

¹⁶ Djãm ar ga ne gar amijo ipytà? Kati. Ba ne ba amijo ar apytàn arým ar adjàpênh djà'ã ar amã karö. Be, mýj kadjy? Bir, dja gar katàt ar amijo aban adjukaprĩkumrêx ne memã ijã adjujarênh mō. Ne kam arým Metĩndjwýnhmã amexkumrêx rá'ã. Kum amexkumrêx rá'ã ne arým aje mrãmri ne akrô pakam ô mexkumrêx ne kumexja pyræk. Ja kadjy ne ba adjàpênh djà'ã ar amã karö.

Mỳj kadjy dja gar ã amexo ane? Bir, dja gar ikukwakam mỳjja'ã Ibãmmã a'uw nhym arỳm ã ar amã o ane. Ar aje kum arēnh kôt ã ar amã o ane. Ja kadjy dja gar ã kum amexo ane. ¹⁷ Ar amã aben jabêmã ne ba abenã ar amã karõ.

Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja'a ujarēnh.

Mat 10.16,22; Dju r 7.7; Pir 1.29; A Xim 3.12; Dju k 3.13

¹⁸ Be, dja me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kum ar akurê jabej. Ikumrēx ne me ã kum ikurêo ane. Ja dja gar ama. ¹⁹ Ne ga ren ar me kum ikĩnh kêtja jaxwe kôt ajaxwe nhym ren me kum ar ajabê ne. Nhym be, kati. Me axwe kôt ajaxwe kêt. Ba ne ba amijo ar apytàn mebê amikôt ar apumjuw. Kam ne me kum ikĩnh kêtja kum ar akurê.

²⁰ Ba arỳm ar amã, “Ar abê inhõ àpēnhkam djãm aje araxo ijakrenh got”? ane. Djãm ar aje araxo ijakrenh got gar amim, “Kati. Dja me ijo bikēnh kêt”, anhỹro aba? Kati. Ikôt dja me ar ajo bikēnhkumrēx. Nhym be, me kwỳ kute amim ikabēn mar kôt dja me amim ar akabēndjwỳ ma. ²¹ Be, mỳkam dja me ar ajo ajkê? Bir, ikôt ar abakam. Me kute ijanor djwỳnh mar kêt kam dja me ar ajo ajkê. ²² Ne ba ren me'ỳr ibôx kêt ne ren memã ikabēn jarēnh kêt nhym Metĩndjwỳnh ren memã axwe jarēnh kêt. Nhym be, kati. Arỳm ne ba me'ỳr bôx ne memã ikabēn jarē nhym me kute amim imar kêt. Kam dja mrãmri memã axwe jarēnhkumrēx. Jakam dja me te Metĩndjwỳnhmã kum, “Kati. Ijaxwe kêt”, anhỹrmã.

²³ Be, me kum ikurêja kum Ibãmdjwỳ kurê. ²⁴ Ne ba ren ije me nokrekam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhípêx kêt nhym ren me omũnh kêt nhym Metĩndjwỳnh ren memã axwe jarēnh kêt. Nhym be, kati. Arỳm me kute omũnhkam ne me kum ikurên kum Ibãmdjwỳ kurê.

²⁵ Me kum ikurêja'ã ne me bakukãmãre amrêbê: pi'òk no'òk ne. Ba ne ba kam amikukãm memã kum, “Ajmã ije meo kêt kam ne me kum ikurê.”

Nã bãm ã memã ane nhym me arÿm kukràdjàkam 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym kam me aben djô'ã arênhô mō:n arênhô mōr tãmtã arÿm iwÿr o bôx. Tū:mràm iwÿr o bôx. Nhym me kamingrãnyre arÿm kum ikurê. Ajmã ije meo kêt kam me kum ikurê.

²⁶ Be, dja ba Ibãm 'ÿr wabin 'ÿr bôx ne arÿm ar amã ar ajo kính djwÿnh jano, ar amã Metĩndjwÿnh Karõ jano. Ta dja katàt memã kabên jarênhkumrêx. Ibãm kurùm dja tẽ. Dja ba ar amã ano nhym bôx. Ne kam kute ipumũnh kôt arÿm ar amã ijã ajarẽ. ²⁷ Ar gadjwÿ gêdja gar ijã memã adjujarênh aba. Idjàpênh kraxkôt iro'ã ar abakam aje ipumũnh kôt memã ijã adjujarênh aba.

16

¹ Ar aje ibê amijo akêx kêt kadjy ne ba ar amã ikabên jarẽ. ² Me bikprõnh djàkam dja me ar akangan me nêje bõm ar amẽ. Ne arík ar ajã amim, “Dja ba ar kupa nhym kôt Metĩndjwÿnh arÿm kum ikĩnhkumrêx”, anen arÿm ar abĩ. ³ Me kute Ibãmmẽ ar imar kêt kam dja me ã ar ajo ane.

⁴ Djãm amrêbê ne ba ar amã ikabên ja jarênhô tẽ? Kati. Gwaj baro'ã ar babari ne ije ar amã arênh kêt. Ajbir ne ba ar abê idjàbir kutã ar amã arẽ. Dja ba wabi nhym me arÿm ar ajo bikênhô ba. Kam dja gar akubyn ije ar amã ikabên jarênh ja'ÿr amijo bôx ne arÿm aman amim, “Be, mrãmri kute imã arênh kôt ne me arÿm jakam ã ijo bikênhô bao ane”, ane.

Metĩndjwÿnh Karõ kute õ me jao bamã.

⁵ Jakam ba arÿm kute ijanor djwÿnh'ÿr idjàbirmã. Kam ne gar aje imã, “Jãm dja ga tẽ”? anhÿr kêt. ⁶ Be, mÿkam? Bir, ba ije ar amã idjàbir jarênh gar akaprĩ raxkam ne gar

aje ikukjêr kêt. ⁷ Kwãrĩk wãnh ar akaprĩ kêt. Dja ba wabin arým ar amã ajo kĩnh djwýnh 'ödjwý jano. Metĩndjwýnh Karõ jano nhym ar awýr bõx gar adjumar mexkumrêx. Ba ren idjãbir kêt nhym ren Karõ ar awýr bõx kêt. Nhym be, kati. Dja ba idjãbirkumrêx ne ar awýr anorkumrêx. Mrãmri ne ba ar amã ja jarênhkumrêx.

⁸⁻¹¹ Mrãmri dja Metĩndjwýnh Karõ pykakam bõxkumrêx. Ne kam ta arým mã pykakam me axwemã kum, “Mrãmri ajaxwekumrêx”, anhýro ba. Nhym kam me arým kôt amijaxwe maro ba. Be, mýkam? Bir, me kute amim imar kêt kam ne me axwe. Dja Metĩndjwýnh Karõ ta arým mã memã kum, “Jeju katàt kute amijo bakumrêx”, anhýro ba. Nhym kam me arým kôt ikatàtkumrêx maro ba.

Be, mýkam? Bir, Ibãm'ýr idjãbir gar aje ipumũnh kêt kam dja me mrãmri ikatàtkumrêx maro ba. Dja Metĩndjwýnh Karõ ta arým mã memã kum, “Dja ga ajaxwe pãnh atokry”, ane. Nhym kam me arým kôt amimaro ba. Be, mýkam? Bir, dja me kum ikĩnh kêtja nhõ bẽnjadjwýrbê Xatanaj tokry. Axwe pãnh tokry. Dja me ja man arým amimaro ba, amijaxwekam pãnh tokry mã maro ba.

¹² Be, ba te ije ar amã ikukràdjã kumex jarênh prãmje. Ar aje ikukràdjã kumex mar kadjy ne gar ajamak mex kêt rã'ã. ¹³ Kwãrĩk wãnh rã'ã. Dja ĩ Metĩndjwýnh Karõ bõx. Kute memã katàt kabẽn jarênhkumrêxja bõx. Ne kam arým ar ajo ba gar ikabẽn katàt kunĩ ma. Djãm ta ne kute amikabẽn jarênhmã? Kati. Ba dja ba kum arẽ nhym arým ar amã kute ikabẽn marja jarẽ gar arým ama. Dja ar akukãm apýnh mýjja apõx djwýnh rãm ar amã arẽ gar arým ama. ¹⁴ Ba dja ba kum ikabẽn jarẽ nhym kuman arým ar amã arẽ. Kute ar amã ikabẽn jarênhkam dja ijo rax gar arým ira:xmã akaton ama. ¹⁵ Be, ba Ibãm kabẽn o

ikabēnkam ne ba ar amã, “Ba dja ba Karõmã ikabēn jarē nhym kuman arým ar amã arē”, ane.

¹⁶ Arým itēm 'ỳr. Dja ba tē gar arým ipumũnh kêt. Nhym kam ijã akati ngrêre gar ajte ipumũ. Ibãm'ỳr idjàbir 'ỳr. Kam dja gar ajte ipumũ. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnhmã ane.

Ar'ỳr ar kĩnh djà bõx kadjy kute arkum arēnh.

¹⁷ Nhym kôt ba djwỳnh kwỳ ar abenmã kum,

—Nãm gwaj bamã, “Arým itēm 'ỳr. Dja ba tē gar arým ipumũnh kêt. Nhym kam ijã akati ngrêre gar arým ajte ipumũ”, ane. Ne, “Ibãm'ỳr idjàbir 'ỳr. Kam dja gar ajte ipumũ”, ane. Be, mỳj'ã ne gwaj bamã ja jarē? ane. ¹⁸ Ne kam,

—Kute gwaj bamã, “Akati ngrêre”, anhỳrkam mỳj'ã ne kute gwaj bamã ja jarē? Gwaj te baje mar prãmje, ane.

¹⁹ Be, ar kute kukjêr prãmkôt ne Jeju arým ar kuma. Ne kam arkum,

—Djã ne gar bit aje ikukjêrmã? Ije ar amã, “Arým itēm 'ỳr. Dja ba tē gar arým ipumũnh kêt. Kam dja ijã akati ngrêre gar arým ajte ipumũ”, anhỳr. Ije ar amã anhỳrkam djã ne gar aje bit abej ikukjêrmã?

²⁰ Ba ar amã arē gar ama. Dja gar muw ne akaprĩ rax. Nhym be, me kum ikĩnh kêtja dja me kĩnh. Dja gar akaprĩ tēn kam ĩ arým akĩnhkumrêx. Mrãmri ne ba ar amã ja jarēnhkumrêx.

²¹ Be, me nire kra àkam kaprĩre. Me kra bixadjwỳr 'ỳr nhym me kaprĩre. Ne kam me kra bixadjwỳrkam arým kaprĩo aknon mar kêt ne. Me kĩnhkam ne me arým kaprĩo akno. ²² Dja gar ã akaprĩn ajte akĩnho ane. Jakam gar akaprĩ. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Dja gwaj ajte aben pumũ gar akĩnhkumrêx. Nhym kam me arým te kute ar amã akaprĩ jadjàr prãmje.

²³ Gwaj baje ajte aben pumũnhkam dja gar imã adjà'wỳr prãm kêt. Ne kam ikukwakam Ibãm tamã mỳjjao a'uw nhym arỳm ã ar amã o ane. Mỳjja kunĩo ikukwakam kum adjà'wỳrja dja ã ar amã o ane. Mrãmri ne ba ar amã ja jarẽnhkumrẽx. ²⁴ Kraxje ar aje ikukwakam Ibãmmã adjà'wỳr kêt rã'ã. Ikukwakam kum a'wỳ nhym arỳm ã ar amã o ane. Ar akĩhtire kadjy dja ã ar amã o ane.

²⁵ Be, Ibãm kukràdjà'ã ne ba pykakam apỳnh mỳjja jakren ar amã arẽ nhym kukràdjà kwỳ ar abê bipdjur. Adjỳm, dja ba ĩ ar amã ã arẽho anhỳr kêt. Dja ba ar amã Ibãm kukràdjà jarẽ nhym ar amã amirĩtkumrẽx ne ar abê bipdjur kêt. ²⁶ Amrẽ akati mõrjakam ije ar ajo Ibãmmã idjà'wỳr prãm kêt. Ar ga dja gar ikukwakam kum a'uw nhym arỳm ar ama.

²⁷ Be, mỳkam? Bir, ta kum ar ajabêkam. Ar amã ijabêkam ne ta kum ar ajabê. Ije ar amã, “Ta ne ijano ba tẽ”, anhỳr gar aje tu amim ikabẽn markumrẽxkam ne ta kum ar ajabê. Dja gar kum a'uw nhym ta arỳm ar ama. ²⁸ Ibãm kurũm ne ba amrẽ tẽn pykamã bõx. Dja ba jakam pyka kurũm Ibãm'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx, ane.

²⁹ Nhym kôt ba djwỳnh kum,

—Be, jakam ne ga arỳm imã akabẽn jarẽho amirĩtkumrẽx. Aje akukràdjà'ã pykakam mỳjja'ã adjujarẽnhja jakre kêt. Ga tu akukràdjà jarẽho amirĩtkumrẽx. ³⁰ Jakam bar arỳm amim ama. Mrãmri ne aje mỳjja kunĩ markumrẽx. Jakam ar ije ajte akabẽn jabej akukjêr prãm kêtumrẽx. Be, mrãmri ne ga kàjkwakam Metĩndjwỳnh kurũm tẽn abõxkumrẽx, ane.

³¹ Nhym Jeju arkum,

—Djãm jakam ne gar mrãmri tu amim imar tỳxkumrẽx? Kati. ³² Adjỳm, dja gar amidjwỳnhbit man ĩ ibê ajmã. Me umaje ibê ajmã ba arỳm ate dja. Be, djãm mrãmri ba ate

idjãmmã? Kati. Ibã m kute imẽ amijo kajkepkam dja ba ate idjãm kêt.

³³ Be, mỳj kadjy ne ba ã ar amã ane? Bir, dja gar ĩ ije ar amã ikabẽn jarẽnhja man arỳm tu amim markumrẽx. Ne kam arỳm ikanàrràm adjumar mex ne ar aba. Be, me kum ikĩnh kêtja kôt dja gar arek ar aba nhym me ar ajo bikẽnho ba. Kwãrĩk wãnh kam ar akapřĩ kêt. Ba ne ba itỳxo ije me kum ikĩnh kêtja jakrenh mex ne. Nãm ã Jeju kôt ba djwỳnhmã ane.

17

Jeju Metĩndjwỳnhmã amijo à'wỳr.

¹ Nãm arkum anen kam kàjmã òkren kàjkwa jabẽn Bãmmã kum,

—Djũnwã, arỳm itokry'ã myt bôx. Dja ga memã iraxo amirĩt gẽ me iraxmã kato. Dja me iraxmã kato ba arỳm memã araxo amirĩt nhym me gadjwỳ araxmã kato. ² Be, mỳjkôt dja me gu baraxmã kato. Bir, aje me kadjy ijã Bẽnjadjwỳr djwỳnh mẽnhkôt. Apỳnh pyka djàri kunikôt dja ba me kunĩmã nhỹ. Ne kam arỳm me kwỳmã tĩn jadjà. Aje mã ikôt me kamẽnhja kunĩmã tĩn jadjà nhym me arỳm gu bakôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne ga ijã Bẽnjadjwỳr djwỳnh mẽ. Kôt dja me kum gu bakĩnhkumrẽx.

³ Be, mỳj ne me kute marmãn arỳm gu bakôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne? Bir, dja me amim, “Kàjkwakam Metĩndjwỳnh pydji. Mrãmri ne kubẽ Metĩndjwỳnhkumrẽx. Mrãmri ne kute pykamã Jeju janorkumrẽx”, anhỹro ba. Ja ne me kute marmã. Me kute mar ne tu amim gu bamarkumrẽxmã. Dja me tu amim gu bamarkumrẽx ne arỳm gu bakôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁴ Pykakam ar ibari ba arỳm memã araxo amirĩt nhym me kwỳ arỳm kum akĩnhkumrẽx. Aje adjàpẽn djà'ã imã

karõ kôt ba apên arým 'ã aminhinomã amimê. ⁵ Jakam badjwý dja ga memã iraxo amirít gê me ira:xmã kato. Adjâkam mýjja kunĩ kator kêtri gu ar baba. Kam gu bara:x. Amrêbê: gu baraxja kôt dja ga jakam ijo rax.

Kute Bämmã kôt ba djwýnho à'wýr.

⁶ Ga ne ga arým mebê anhõ me kwýo akêx. Me kum akĩnh kêtja bê anhõ me kwýo akêx ne mã ikôt me kamê. Ba kam arým memã ajo amirítkumrêx ne. Nhyim kam me arým akabên man kôt ar amijo ba. ⁷ Arým me kute imarn arým ijã amim, “Jeju ne Metĩndjwýnh kukwakam-bit àpênh ne kabên jarênhõ ba”, anhýro ba. Ja ne me kute mar. ⁸ Aje akabên'a imã karõ kôt ba memã arê nhyim me arým tu amim markumrêx ne mã kôt ar amijo ba. Ne mã ijã amim, “Mrãmri kàjkwakam Metĩndjwýnh kurũm ne tẽn bõx. Mrãmri ta ne kute anorkumrêx nhyim arým tẽn bõx”, ane.

⁹ Djãm pykakam me kum akĩnh kêtjao ne ba amã a'uw? Kati. Aje ikôt me kamênhjao ne ba amã a'uw. ¹⁰ Ga ne ga arým inhõ me kunĩo anhõ. Badjwý ne ba arým anhõ me kunĩo inhõ. Gu baro'ã arým meo banhõ. Nhyim me arým memã iraxo amirít. ¹¹ Djünwã, amexti:ren akatàtkumrêx. Jakam dja ba arým awýr tẽn arým pykakam me kum akĩnh kêtjamê ro'ã ar iba kêt. Nhyim be, gu banhõ me ne me pykakam me kum akĩnh kêtjamê ro'ã ar ba rä'ã.

Djünwã, prĩne amexkam dja ga amim gu banhõ me utàn meo aba. Ga ne ga ikôt me kamê. Me kum aben jabên axikôt kabên kadjy dja ga me utàn meo aba. Gu bamã aben jabên baje axikôt bakabên pyræk gê me ã kum aben jabên ã axikôt kabêno ane. ¹² Pykakam me kum akĩnh kêtjamê ro'ã ar ibari ne ba akukwakam me utàn ar meo iba. Aje ikôt me kamênhja ne ba me utàn ar meo iba nhyim 'õ biknor kêtumrêx. Ikôt ba djwýnhbê Djuda pydji

ne axwekumrêx. Pydjibit dja arým akuno. Amrêbê me ikukãmãre kute 'ã pi'ók no'ók kôt dja akuno.

¹³ Be, jakam ne ba arým awÿr idjãbir 'ÿr. Pykakam ar ibari ba amã ikabên ja jarê. Me kute amã ikabênja mar kadjy ba amã arê. Dja me kuman arým mrãmri ikĩnh kĩnhkumrêx. ¹⁴ Arým me kum akĩnh kêtja kum gu banhõ me kurê. Be, mÿkam? Bir, nã bãm memã akabên jarê nhym me arým tu amim markumrêx. Ne kam arým ate mebê amijo ba. Me kum akĩnh kêtjabê amijo ba. Ije ate mebê amijo iba kôt ne me ate mebê amijo ba. Kam ne me kum akĩnh kêtja kum gu banhõ me kurê.

¹⁵ Djãm ije amã, “Me kum akĩnh kêtja bê dja ga amim gu banhõ meo wabi”, anhÿrmã? Kati. Dja me arek me ro'ã ar ba. Dja ga mã me utàn ar meo aba gê gu banhõ me ja me axwe kôt axwe kêt. ¹⁶ Me arým mebê amijo ba. Me kum akĩnh kêtja bê amijo ba. Ate ije mebê amijo iba kôt ne me ate mebê amijo ba.

¹⁷ Mrãmri akabên katàtkumrêx. Aje memã akabên katàt jarênhkôt dja ga amimexo meo mex gê me katàt ar amijo ba. ¹⁸ Ga ne ga arým idjãpênh djã'ã imã karõn arým pykakam me kum akĩnh kêtja'ÿr ijano ba tẽ. Badjwÿ ne ba akudjwa arým me àpênh djã'ã gu banhõ me jamã karõn arým me kum akĩnh kêtja'ÿr me ano. ¹⁹ Imã me abêkam ne ba itykmã. Dja ba akabênkôt me kadjy ty nhym me arým amexo mex. Dja me tu amim ikabên katàt markumrêx ne arým amexo mex.

Kute Bãmmã me kute mar kunõ à'wÿr.

²⁰ Djãm me jabit ne ba amã meo a'uw? Kati. Dja me ï amũ memã ikabên jarê nhym me kwÿ ikabên man tu amim imarkumrêx. Amũ me jaodjwÿ ba amã a'uw.

²¹ Be, mÿj kadjy ne ba amã meo a'uw? Bir, dja ga ikabên man arým memã amak bõ nhym me arým akabênkôt kum

Djuão rax 17:22 93 Djuão rax 17:26

aben jabên axikôt kabên. Dja me axikôt kabên kute gu bamã aben jabên axikôt bakabên pyræk. Be, mỳj kadjy dja me kum aben jabên axikôt kabên? Bir, gêdja amũ me kum akĩnh kêtja me omũn arỳm kum gu bakĩnh ne arỳm tu amim imarkumrêx. Ne kam ijã amim, “Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju jano nhym arỳm pykakam bõx ne ar ba”, ane. Ja kadjy dja me kum aben jabê.

²² Ga ne ga ijo rax ba arỳm gu banhõ meo rax. Nã bãm memã gu bakukràdjã jarê nhym me arỳm tu amim markumrêx ar o ba. Ar o ba:n arỳm rax ne. Be, mỳj kadjy ne ba meo rax? Bir, dja me kum aben jabên axikôt kabên kute gu bamã aben jabên axikôt bakabên pyræk. Ja kadjy ne ba meo rax. ²³ Bamẽ gu banhõ me jamẽ ne me itipdjìn ar iba. Gu badjwỳ batipdjìn ar baba. Gora gê me pĩne kum aben jabên axikôt kabên. Nhym kam me kum akĩnh kêtja me omũn arỳm amim, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju jano nhym arỳm pykakam bõx ne ar ba. Ga, Metĩndjwỳnh kum me abêja pumũ. Kum me abê kute kum Jeju jabê pyræk”, ane. Dja me kum akĩnh kêtja me omũn ã amim ane.

²⁴ Djũnwã, mỳjja kunĩ kator kêtri ne ga amã ijabê. Kam dja ba wabi ga arỳm ijo ra:x ne. Aje mã ikôt me kamẽnhdjwỳ dja ga o wabi gê me iro'ã ar ba. Dja me iro'ã ar ba:n irax pumũnh ar o ba. Ja ne ba imã kĩnh.

²⁵ Djũnwã, ga ne ga akatãt ne ajaxwe kêtikumrêx nhym me kum akĩnh kêtja kute amar kêt. Bajbit ije amar nhym me jadjwỳ arỳm kute amim, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju jano nhym arỳm pykakam bõx ne ar ba”, anhỹro ba. Tãm ne me kute amim tu markumrêx. ²⁶ Ba kam arỳm memã ajã ajarê. Dja ba memã ajã idjujarênh rã'ã ne. Be, mỳj kadjy dja ba memã ajã idjujarênh rã'ã? Bir, amã me abê kute amã ijabê pyræk. Amã me abêja'ã dja ba memã idjujarênh rã'ã nhym me arỳm mar rã'ãn kam arỳm kum

ajabê:. Ba kam arým meo iba. Ja kadjy dja ba memã ajã idjujarênh rã'ã. Nãm ã Jeju Bãmmã kaběno ane.

18

Me kute Jeju pa 'amýnh ne o mōr.

Mat 26.47; Mak 14.43; Ruk 22.47

¹ Jeju Bãmmã kaběn pan kam arým kôt ba djwýnhmẽ ro'ã katon mō. Mō:n kam arým pakretibê Kedō'ýr bōx ne 'ã rê. Ne kam mōn pidjôkô'ýr bōx ne arým 'ýr wadjàn kam nhỹ.

² Nhym onĩj Djuda dja. Kute Jeju kurê djwýnhmã kangaja dja. Djuda ne arým kute ar ýr djà pumũnh. Amrêbê ne Jejumẽ kôt ba djwýnh ar pidjôkô'ýr mrãnho ku'ê nhym kam Djuda arým kute ar ýr djà pumũnh. ³ Kam ne arým me rũnh'ýr bōx ne memã arẽ. Nhym me arým aminhõ krãkamngõnhmẽ aminhõ àpênhmã kum,

—Me Djudakôt mōn Jeju pa 'amýn amrẽ o mōn o bōx. Nãm ã me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ mebê pardjêumẽ memã ane. Nhym Djuda arým kute omũnhkôt katàt Jeju'ýr meo mō. Nãm me Jeju kadjy ngõnhpôkmẽ kuwymẽ àbêr djãmẽo mō. Me 'ýr o mō:n arým pidjôkô'ýr o bōx.

⁴ Nhym Jeju ta kãjmã djan me'ýr kato. Ta ne kute amikukãm mýjja kunĩ markam amikukãm me krãkamngõnh ma. Ta me'ýr katon memã kum,

—Mýj me'õ jabej ne ga me mō? ane.

⁵ Nhym kam me kum,

—Be, Nadjarekam Jeju jabej ne ba me mō, ane.

Nhym Jeju memã kum, “E kum, ba”, ane. Be, Djuda ne krãkamngõnhmẽ ro'ã dja. ⁶ Nãm Jeju, “E kum, ba”, ane. Nhym me tu umaje ajkran akubyn ajkaměn arým tým ne nō.

⁷ Nhym kam ajte me kukij ne memã kum,

—Mỳj me'õ jabej ne ga me mō? ane.

Nhym me kum,

—Be, Nadjarekam Jeju jabej ne ba me mō, ane.

⁸ Nhym memã kum,

—E kum, arỳm ne ba me amã, “Ba”, ane. Kwãrik wãnh ga me bajbit ijabej gê ar ja mã tẽ, ane. Be, mỳkam ne Jeju ã krãkamngõnhmã ane? ⁹ Bir, kute ajbir Bãmmã kabẽnkam ar'ã ujarẽnh kôt. Kute kum,

—Aje ikôt me kamẽnhja ne ba ije 'õo ibiknor kêt, anhỳr kôtô. Kôt ne Jeju jakam ar nêje me krãkamngõnhmã kabẽn ne arỳm o mebê ar utà.

¹⁰ Nhym kam Ximão Pedru, Jejukôt ba djwỳnhja arỳm õ kàxdjwa kajgo. Ne kam arỳm kaban o akabẽn arỳm o bẽnjadjwỳr nhõ àpẽnh jamak ta. Me kadj Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax nhõ àpẽnhja jamak ta. Bẽnjadjwỳr rax nhõ àpẽnh nhidjibê ne Maku.

¹¹ Nãm bẽnjadjwỳr rax nhõ àpẽnh jamak ta nhym Jeju arỳm Pedrumã kum,

—Kwãrik wãnh. Akubyn àkam anhõ kàx jadjà. Djãm itokry kêt mã ne ga inêje me tak ne? Ibãm kute itokry'ã imã karõ kôt dja ba itokry, ane.

¹² Nhym kam me arỳm Jeju pa 'amỳn uwpre. Me krãkamngõnhmẽ me õ bẽnjadjwỳr ar pa 'amỳ. Mebê idjaer rũnh nhõ àpẽnhdjwỳ pa 'amỳ.

Me kute bẽnjadjwỳr Ananh'ỳr o bõx.

¹³ Nãm me uwpre kam arỳm bẽnjadjwỳr rax Ananh kumrẽx'ỳr o mō. Bẽnjadjwỳr rax Kajbaj ne Ananho umrengêt. Kajbaj ne amex tãmkam kubê me kadj Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax. ¹⁴ Amrêbê ne Jeju'ã memã kabẽn jarẽn memã kum,

—Me'õ pydji dja me babê idjaer kunĩ pãnh ty. Kam dja gu me arỳm badjumar mex, ane. Be, me krãkamngõnh

bějnjadjwỳr rax Ananh kumrěx'ỳr Jejuo mō. O mōn arỳm ò kikreti'ỳr o wadjà.

Pedru kute aminėje memã 'êx.

Mat 26.69; Mak 14.66; Ruk 22.55

¹⁵ Nhyim Ximão Pedru kôt tễ. Jejukôt ba djwỳnh 'òdjwỳmễ ro'ã ne ar Jeju kôt tễ. Kôt tễ:n arỳm kre tã dja. Nhyim Pedru nhikjêja memã kum,

—Ba wadjà. Bějnjadjwỳr kute ipumũnh tũmũ, ane. Ne kam arỳm Jeju kôt wadjà. Bějnjadjwỳr nhõ kikreti nhipôkri ne kênh ngrire. Kam ne wadjàn dja. ¹⁶ Nhyim Pedru bõm kre tã arek dja. Nhyim Pedru nhikjêja akubyn 'ỳr akěx ne. Ne kam bějnjadjwỳr nhõ àpênh nire kre tã ku'ê djwỳnhjamã Pedru jarě. Ne kam amikôt Pedruo wadjà.

¹⁷ Nhyim kam bějnjadjwỳr nhõ àpênh nija tẽn Pedrumã kabẽn ne kum,

—Djãm ga ne ga abê Jejukôt aba djwỳnh 'ỏ? ane.

Nhyim kum, “Kati”, ane.

¹⁸ Nhyim wãnh me ànhũnho kumex. Bějnjadjwỳr nhõ àpênhmễ ò me krākamngôn̄h ànhũnho kumex. Me arek kryje pĩ prào amim kuton ànhũnho kumex. Nhyim Pedru me'ỳr tẽn mekôt ànhũnho dja.

Bějnjadjwỳr rax kute axwe'ỏ jabej kukjêr.

Mat 26.59; Mak 14.55; Ruk 22.66

¹⁹ Nhyim kam me arỳm bějnjadjwỳr rax'ỳr Jejuo bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bějnjadjwỳr rax'ỳr ne o bõx nhyim arỳm kabem dja. Nhyim kam arỳm kukij ne kum,

—Imã akôt me ba djwỳnh'ã ajarě. Mỳj akukràdjà ne ga memã arẽnho aba? ane.

²⁰ Nhyim kum,

—Djãm me kàxã ne ba memã ikukràdjà jarě? Kati. Arỳm ne ba me kunĩmã ikukràdjà jarẽnho amirĩt ne. Ne apỳnh me bikprõnh djãmễ Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam arě.

Kikretikam ne mebê idjaer kunĩ bikprõnh djà. Ba arým kunĩkõt memã ikukràdjà jarênho amirĩt ne. ²¹ Mỳj kadjy ne ga ba ikukij? Me wã dja ga me kukja nhym me arým kute ikabên mar kõt arým amã arê, ane.

²² Jeju bẽnjadjwỳrmã ane nhym krākamngõnh'õ, kuri ãmja ikra poo Jeju kurwan kum,

—Djãm me ã bẽnjadjwỳr raxmã kabên kute anhỳr? Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmã ne ga akabên ne, ane.

²³ Nhym Jeju kum,

—Ikabên punu kêt ne ga ikurwa. Ne ba ren ikabên punu ga ren aje mỳj ikabên punu'õ markõt ren memã ijarênho amirĩt ne kõt ren arým ikurwa. Nhym be, kati. Ikabên katåt ne ba arê ga ikurwa, ane. ²⁴ Nãm ane nhym Ananh amũ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Kajbajja'ỳr Jeju jano. Uwpre rã'ã ne ano. Nhym me arým Kajbaj'ỳr o mõn o bõx.

Pedru ajte aminêje 'êx ne ajte aminêje 'êx.

Mat 26.71; Mak 14.69; Ruk 22.58

²⁵ Nhym Ximão Pedru wãnh me krākamngõnh kõt ànhũnho dja. Ànhũnho dja: nhym me arým kukij ne kum,

—Djãm gadjwỳ abê Jeju kõt ba djwỳnh'õ? ane.

Nhym memã kum, “Kati”, ane.

²⁶ Nhym kam bẽnjadjwỳr nhõ àpênh'õ ajte kum kabên ne kum,

—E kum, amũ pidjõkõkam Jejukõt me'õja anokre o nokre ba arým omũ. Djãm ga? ane. Pedru kute me'õbê õbikwa jamak 'yrja ã Pedrumã ane. Nãm, “Djãm ga”? ane.

²⁷ Nhym Pedru ajte kum, “Kati”, ane. Nãm kum anhỳr totokbê nhym õkrên'ãnh arým kà.

Me kute Piratu'ỳr o bõx.

Mat 27.1; Mak 15.1; Ruk 23.1

²⁸ Nãm ôkrên'ãnh kà nhym me arým Kajbaj kurũm Jejuo mõi. O mõi:n kam kikreti 'õdjwý'yr o bõx. Piratu nhõ kikreti'yr o bõx. Me bajtemkam bẽnjadjwýr nhidjibê Piratu. Kikreti jakam ne Piratu kute memã axwe pãnh jarênh djà. Nãm me Piratu nhõ kikreti'yr Jejuo bõx ne amijã maje bõm arek kumex. Nãm me abenmã kum,

—Kwãrik wãnh gu me Piratu nhõ kikretimã badjar kêt. Dja gu me me bajtem nhõ kikremã wadjàn arým bapunuren te baje mry krênmã. Me kute Metĩndjwýnhmã mrykĩ'ãtomti bĩnja te baje krênmã, ane. Me kute aben bê me bajtem nhõ kikre pymakam ne me ã abenmã anen bõm arek kumex. ²⁹ Me bõm kumex nhym kam bẽnjadjwýr Piratu arým me'yr katon dja. Ne kam Jeju'ã memã kum,

—Be, mýj ne me'õja axwe kute? Mýj ne o ajkê? ane.

³⁰ Nhym me kum,

—Je, ne ren axwe kêt ba me ren amã arênh kêt kumrêx. Nhym be, kati. Mrãmri axwekumrêx, ane.

³¹ Nhym Piratu memã kum,

—Me ga dja ga me amũ o mõi:n me akukràdjà kôt mýj axwe'õmã akaton kam arým pãnh ajmã on, ane.

Nhym mebê idjaer rũnh kum,

—Be, kati. Me akukràdjà kôt me ije me axwe pãnh me'õ par kêt. Ga ne ga aje me axwe pãnh me par djwýnh, ane.

³² Be, amrêbê Jeju kute amikukãm memã, “Dja me pĩte'y'ã inhõ ba kýjrũm wajêť”, anhýr kôt ne me arým jakam ã Jeju'ã Piratumã àpnêho ane. Kute pĩte'y'ã nhõr ne bĩn'ã ne me kum apnê.

³³ Nhym kam Piratu arým õ kikretimã wadjà. Ne kam amiwýr Jeju 'uw nhym 'yr bõx. Nhym arým kukij ne kum,

—Djãm abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwýr rax? ane.

³⁴ Nhym kum,

—Djãm ga ne ga ima? Nàr kon. Djãm me'õ ne amã ijarê ga ikukij? ane.

³⁵ Nhym ajte kukij ne kum,

—Djãm ibê me abê idjaer'õ got? Anhõ me wýnhmẽ me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ ne me imã akanga, ane.

³⁶ Nhym kum,

—Be, djãm ibẽnjadjwýr rax kute pykakam me bẽnjadjwýr rax pyræk? Kati. Ne ba ren amijo ane nhym ren inhõ àpênh arým inêje me'ýr prõt ne. Kam ren mebê idjaerkam me rũnhbê aptà. Nhym be, kati. Ibẽnjadjwýr rax kute pykakam me bẽnjadjwýr rax pyræk kêt, ane.

³⁷ ã kute kum anhýrkam Piratu kum,

—Djãm kam mrãmri abê bẽnjadjwýr rax'õ? ane.

Nhym kum,

—Ga ne ga arým imã ibẽnjadjwýr rax jarẽ. Be, mrãmri. Kadjy ne ba pykakam me'ýr bõx ne inã kurũm ruw. Ije mrãmri katàt memã ikabên jarênh kadjy ne ba bõx. Nhym me kum ikabên kĩnhja ne me ikabên man kôt ar amijo ba.

³⁸ Nhym kum,

—Tõ nhýnh ne me kabên katàt'õ? ane. Nãm kum anen arým ajte mebê idjaer'ýr katon Jeju'ã memã kum,

—Be, axwe kêtukumrêx ba arým kuma. ³⁹ Ba we me abê idjaer nhõ bẽnjadjwýr raxjamã inhiren ano gê ta arek ar me aro'ã ba. Me irôbê mrãnh nhõ akati jakam me akukràdjà kôt dja ba kum inhiren ano. Amex pýnhkôt ne ba me pýnh ne me'ã kurên bõm me kurẽ. Metĩndjwýnh me irôbê mrãnh nhõ akatikam me akukràdjà kôt ne ba bõm me kurẽ, ane.

⁴⁰ Nhym me ajte kàj bê kum kabên ne kum,

—Kati. Kwãrĩk wãnh. Be, atemã Baraba dja ga kum anhiren ano, ane. Be, Baraba ne àkĩnhĩ, axwe, nêkrêxmẽ pi'òk kaprĩ prãmje kute me paro ba.

19

Me kute pîte'y'ã nhôr'ã Piratumã àpnênh.

Mat 27.27; Mak 15.16

¹ Nãm me Piratumã ane nhym kam arým krākamngônhmã Jeju jarẽ. Me kute kaprêprêk kadjy memã arẽ. Nhym me o tẽn arým mrykà punuo kaprêprêk kumex ne.

² Ne kam mrÿnhĩo kajkep ne ikãnh ne o kute bẽnjadjwÿr rax krãdjê pyrãk ne kum kutu. Ne kam inôkà ryti kamrêk kute me bẽnjadjwÿr rax kà pyrãk kum adjã. ³ Ne kam arík kum kabêno kute me me rÿnhmã kabên pyrãk ne kum,

—Be, ga we abê mebê idjaer nhõ bẽnjadjwÿr rax. Goja kribêm atĩn 'iry, ane. Ne ikrao titik ne. Nãm me ã 'ã bẽno bikênhõ ane.

⁴ Nhym kam Piratu ajte me'ÿr katon memã kum,

—Be, ije kam axwe'õ mar kêt. Axwe kêt. Kam ba ije ajte me amã o ikatormã. Dja ba o ikato ga me kam arým ama. Axwe kêtja ma, ane. ⁵ Nhym Jeju arým kato. Mrÿnhĩo krãdjêmẽ inôkà ryti kamrêk rã'ã ne 'ã kato. Nhym Piratu memã kum,

—Ota, tãm ne ja, ane.

⁶ Nhym me kadjy Metĩndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bẽnjadjwÿrmẽ mebê idjaerkam me krākamngônhmẽ omũn arým kãj bê Piratumã kum,

—Pîte'y'ã anhô, ane.

Nhym memã kum,

—Kati. Djã ne ba kam axwe'õmã ikato got ba pîte'y'ã kunhõ? Kati. Me ga dja ga me o tẽn pîte'y'ã anhô, ane.

⁷ Nhym mebê idjaer rÿnh kum,

—Be, axwekumrêx. Kute amijo 'êx ne memã kum, “Ibê Metĩndjwÿnh Kra”, anhÿro bakam axwekumrêx. Nãm Metĩndjwÿnhbê raxo amiptãro ba. Me ikukràdjã kôt me axwe ja pãnh ne me kute me par, ane.

⁸ Nãm Piratu me kabên ja man arým tïn prã:m. ⁹ Ne kam akubyn ò kikretimã wadjàn Jeju kukij ne kum,

—Nhÿnh ne akator djà kraxja? ane.

Nhym Jeju tu anhikrê.

¹⁰ Nhym kum,

—Je tô, djãm ikajgo ne ga imã amijarênh kêt? Djãm aje imar kêt? Be, ba ikabênkôt nhym me kute pïte'y'ã anhôr jabej nâr ba ikabênkôt nhym me amã irer jabej. Djãm aje imar kêt? ane.

¹¹ Nhym Jeju kum,

—Be, Metïndjwÿnh amybÿm ren kute ajã bënjadjwÿr mênh kêt ga ren akajgon ren akabên kêt mex ne. Kam me'õ kute amã ikanga djwÿnh axweo ajakrenh mex ne, ane.

¹² Nãm kum ane nhym Piratu arým kam kum irer jabej. Ne ajte me'yÿr katon te memã kabên nhym mebê idjaer kum,

—E kum be, Jeju ne arïk Xedjabê bënjadjwÿr raxo amiptà. Djãm Xedja akam ngryk kêt mã ne ga aje Jejumã anhirermã? ane. Xedjabê ne me bënjadjwÿr rÿnh kunï nhõ bënjadjwÿr.

¹³ Nãm me ã Piratumã ane nhym arým amijã kuman kam ajte memã Jejuo kato. Ne kam arým me axwe pãnh jarênh djàkam nhÿ. Me krï djà jamã ne me Kênpoti jarê. Mebê idjaer kabênkam ne me me krï djà jamã Gabata jarê.

¹⁴ Arým me irôbê mrãnh nhõ akati nêje akatikam ne me Jejuo kato. Me kute amim mÿjja kupênho kumex djà nhõ akatikam. Kÿjrÿm myt nhÿrkam. Nãm me axwe pãnh jarênh djàkam nhÿn kam mebê idjaermã kum,

—Be, ota me anhõ bënjadjwÿr rax, ane.

¹⁵ Nhym me kàj bê kum,

—Rÿm o tẽ. Rÿm o tẽn pïte'y'ã anhô, ane.

Nhym memã kum,

—Djãm me anhõ bẽnjadjwỳr rax ije pĩte'y'ã nhõrmã? ane.

Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar kum,

—Djãm me inhõ bẽnjadjwỳr rax ne wã? Arkati. Atemã. Me inhõ bẽnjadjwỳr raxbê ne Xedja. Pydji. Ajte 'õdjwỳ kêtikumrêx, ane.

¹⁶ Nhym kam me kute pĩte'y'ã nhõrmã arỳm kadjy õ me jamã arê.

Me kute pĩte'y'ã nhõr.

Mat 27.32; Mak 15.21; Ruk 23.26

Nhym kam me Jeju pa 'amỳn mã o mõ. ¹⁷ Ne kam me kum ikrei'ã pĩte'y' dji nhym arỳm ta amikadjy kumỳn o mõ, krãnhre'ỳr o mõ. Krãnhrebê me krã'i'ỳr ne o mõ. Mebê idjaer kabẽnkam ne me me krã'imã Gogota jarê. ¹⁸ Nãm me o mõn arỳm kam o bõx ne arỳm pĩte'y'ã Jejumã o iten kàjmã kudja nhym wajêt. Nhym kam me pĩte'y'ã ar ja amãnhkrutmo ite nhym ar aktã Jeju nhijên wajêt.

¹⁹ Nhym Piratu mỳj Jeju axweja'ã pi'òk no'òk ne. Nãm pi'òkkam memã kum,

—Mebê idjaer nhõ bẽnjadjwỳr rax ne ja. Krĩraxbê Nad-jarekam Jeju. Nãm ã pi'òkkam no'òko ane. Nhym me kunĩ kute omũnh kadjy me Jeju nhimõkri kunhõ. ²⁰ Nhym kam mebê idjaer krãptĩ pi'òk pumũn arê. Krĩrax kuri ne me kute pĩte'y'ã Jeju nhõr djã. Nhym kam me krãptĩ 'ỳr ban bõx ne pi'òk jarê. Apỳnh me kabẽnkam ne no'òk. Mebê idjaer kabẽnkam no'òk ne mebê kregu kabẽnkam no'òk ne me kabẽnbê Raxinakam no'òk. ²¹ Nhym kam mebê idjaer kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr Piratumã kum,

—Kwãrik wãnh pi'òkkam memã kum, “Mebê idjaer nhõ Bẽnjadjwỳr rax”, anhỳr kêt. Ate gêdja ga pi'òkkam memã kum, “Nãm amijo 'êx ne memã kum, 'Ibê mebê idjaer nhõ

bēnjadjwyr rax', anhỹro ba.” Dja ga ã pi'òk no'òkkam memã anen 'ã anhô gê me omũ, ane.

²² Nhyim Piratu arkum,

—Kati. Arỳm ne ba mrãmri 'ã pi'òk no'òk ne. Kwãrik wãnh rã'ã, ane.

²³ Nãm me krãkamngôn ar pĩte'ykam Jeju nhô. Ne kam ar kute abenmã õ kubêkà ngrãnhmã. Nhyim ar 'õ amijo õ kubêkà ja pytà. Nhyim ar 'õ amijo ja pytà. Nhyim ar 'õ amijo ja pytà. Nhyim ar 'õ amijo ja pytà. Ne kam ar inòkàti ja'yr bôx. Ne ar kunĩ kum kĩnh. Nhyim inòkàti pydji. ²⁴ Nhyim ar abenmã kum,

—Kwãrik wãnh gwaj abenmã kokjêr kêt. Gwaj pykakam kên kryre rên kôt kuman bajõ amim inòkàti by, ane.

Amrêbê: ne me bakukãmãre ja jarê. Me Metĩndjwỳnh Kra kabên jarên memã kum,

“Dja me abenmã ikà ngràn ikà ja'ã kên kryre rên kôt 'õ amim kuby.”

Nãm me bakukãmãre ã memã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyim me aben djô'ã arênho mō:. Arênho mōr tãmtã arỳm 'yr o bôx. Tũ:mrãm me bakamingrãnyrekam ne arỳm 'yr o bôx nhyim me arỳm ã Jeju nhô kubêkào anhỹrkumrêx.

²⁵ Nhyim nã kanikwỳnh, nãmê ar axikôt apôxjadjwỳ dja. Nhyim Marij 'õdjwỳ, mjên nhidjibê Krôpa adjwỳnhdjwỳ dja. Nhyim Marij Madarenadjwỳ dja. ²⁶ Nhyim Jeju arỳm nã, kurũm katorja pumũ. Nhyim kôt ba djwỳnh, kum abêja nã kuri dja nhyim omũ. Nhyim arỳm kôt ba djwỳnh ja'ã nãmã kum,

—Ë, me'õ nire. Be, tãmwãbê ne arỳm akra, ane. ²⁷ Ne kam kôt ba djwỳnhmã kum,

—Ë, tãmwãbê ne arỳm anã, ane. Nhyim kam arỳm õ kikremã o mōn arỳm o djuw mex ar o ba.

Tyk'ã ujarënh.

Mat 27.45; Mak 15.33; Ruk 23.44

²⁸ Nhyam kam arým kute inomã àpênh djà mênhkam memã kum, “Arým imã kôr”, ane. Amrêbê: ne me bakukãmãre Jeju kabên ja jarên memã kum, “Arým imã kôr.”

Nãm me ã anen arým 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyam me aben djô'ã arênho mõi. Arênho mõi tãmtã arým 'ÿr o bôx. Tũ:mrãm me bakamingrãnyrekam ne Jeju arým kum kôrkumrêx ne arým memã kum, “Arým imã kôr”, ane. ²⁹ Nhyam wãnh pidjô kangô kadjà ngôn'h'òkam ipun dja. Nhyam me ngôn'h puror pôn'h djà jakritaja kangômã adjà nhyam kam ipu. Nhyam me pĩbê ixôpu idjamã adjàn kam kàjmã kum kungãn ajkwamã adjà. ³⁰ Nhyam arým kaôn pidjô kangô kadjào ikô. Ne kam memã kum,

—Arým ne ba idjàpênho tèn inomã kumê, ane. Ne kam ta aparmã krãn tu amitĩnmã iren ta arým ty.

³¹ Be, pi'òk rãrãr nêje arým akamãt 'ÿr nhyam mebê idjaer arým êje õ mÿjja kupênho kumex. Nhyam kam mekam me kwÿ Piratu'ÿr mõi kum,

—Ë, dja me pĩte'y'ã ar arija 'i kukê gê ar on ty. Dja ar on ty nhyam me on ar adjà. Ne kam pi'òk rãrãro bikên'h kêt, ane. ³² Nhyam arým 'ÿr me krãkamngôn'h jano nhyam me 'ÿr mõi 'ÿr bôx. 'ÿr bôx ne kumrêx ja te'i kukê ne ajte ja te'i kukê.

³³ Nhyam ar ipôkri Jeju wajêt nhyam me 'ÿr bôx. Nhyam amrêbê tyn wajêt nhyam me arým omũ. Ne kam kute te'i kukên'h kêt. ³⁴ Nhyam arým krãkamngôn'h'õ õ kãxo nãnh jarĩn arým o pênãt'ãnh kanhuw. Kanhuw nhyam kamrômê ngômê akàn arým prôt ne.

³⁵ Ba ne ba omũn me amã kôt 'ã ajarê. Mrãmri katãt me amã 'ã idjujarên'hkumrêx. Mrãmri ije omũnhkumrêx ne kôt me amã 'ã ajarê. Me aje tu amim markumrêxmã ne ba

me amã arê. ³⁶ Amrêbê: ne me bakukãmãre tãmja jarên memã kum,

“Be, 'i'õ dja me kwýnh kêtikumrêx”, ane.

³⁷ Ne kam ajte arên memã kum,

“Dja me kanhuw ne arým omũnho dja”, ane.

Metĩndjwýnh kukwakam ne me memã anen arým 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyim me aben dj'ã arênho mō:. Arênho mōr tãmtã arým 'yr o bōx. Tū:mrãm me bakamingrãnyrekam ne 'yr o bōx. Nãm me te'i kukênh kêt ne arým kanhuw. Me bakukãmãre kute 'ã pi'òk no'òk kôtô.

Me kute adjãr.

Mat 27.57; Mak 15.42; Ruk 23.50

³⁸⁻³⁹ Nhyim kam Jôdje Armatê, kubê ne Jeju kôt ba djwýnh'õ. Mebê idjaer rũnh pymaje kute memã amijarên kêt ne. Kubê Jejukôt ba djwýnh'ã kute memã amijarên kêt ne. Ne kam arým Piratu'yr tẽn kum,

—Ba Jeju kaban o rwýn o tẽn adjã, ane. Nhyim Piratu kum, “Ajrã”, ane. Nhyim kam arým amũ tẽ. Amũ Nikodemu'yr tẽn 'yr bōx. Nikodemu ne amrêbê akamãtkam Jeju'yr bōx nhyim ar abenmã kabêno nhỹ. Nikodemu ja'yr ne Jôdje bōx nhyim ar ro'ã Jeju'yr tẽ. 'Yr tẽn kêttri ne Nikodemu arým Jeju kadjy kudjy djào atomkumrêx. Utĩ'ã akrekam utĩ: kute 50 kiru pyræk. Miramê arômê ne abenkam o akà. Nãm kudjy djà tun arým Jôdjemê ro'ã Jeju'yr o tẽn 'yr o bōx.

⁴⁰ Ne kam arým pĩte'y kurũm Jeju kaban o ruwn arým kudji. Ne kam rinhuo kubêkào prĩne o kupu. Ar kupu djãkôt me kudjy djà jadjuw ne o kupu. Mebê idjaer kukràdjã kôt ne me ã me tyko ane. ⁴¹ Nhyim wãnh me kute pĩte'y'ã nhôr djã kuri pidjôk'õ. Ne kam kênkre'õ. Kênkre ny. Kraxje me kute kam me'õ jadjãr kêt rã'ã. ⁴² Nãm ar Jeju kupun kumýn o tẽ. O tẽn arým kênkrekam adjã. Arým pi'òk råràr bōx 'yr nhyim kam ar amibêx ne me kute

nhôr djà kuri kēnkrekam adjà. Kēnkrekam adjà nhym ar'ã akamàt ne. Nhym kam ajte akati. Nhym kam ajte akamàt ne.

20

Akubyn tîn ne kator.

Mat 28.1; Mak 16.1; Ruk 24.1

¹ Nhym ajte akati 'ÿr, pi'òk kamrêk 'ÿr nhym Marij Madarena arÿm kēnkre'ÿr tēn 'ÿr bôx. 'ÿr bôx nhym me kute kēnpoo kēnkre'ã ijêja arÿm amijã kutan kre jakàja'ã dja nhym Marij arÿm omũ. ² Ne kam akubyn prôt ne arÿm Ximão Pedru'ÿr bôx ne kôt ba djwÿnh'õ jadjwÿ 'ÿr bôx. Jeju kum abêja 'ÿr bôx ne arkum,

—Arÿm ne me kēnkre kurũm Bēnjadjwÿr djwÿnho kato. Nãm me nhÿnh o mōn kudji, ane.

³⁻⁴ Nãm kum ane nhym kam Pedrumẽ kôt ba djwÿnh 'õdjwÿ ar arÿm tu kēnkre'ÿr prôt ne. Nhym kam kôt ba djwÿnh 'õja arÿm Pedru ren kumrêx kēnkre'ÿr bôx. ⁵ 'ÿr bôx ne kēnkre'ã ibôn te kre kamũnho dja. Nhym rinhuo kubêkàbit nō nhym omũ. Ne kam kēnkremã àr kêt.

⁶ Nhym kam Pedru arÿm kôt bôx ne tu kēnkremã 'ÿr wadjà. Ne kam rinhuo kubêkà pumũn krã kupu djàja pumũ. ⁷ Nhym krã kupu djàja rinhuo kubêkãmẽ ro'ã nōr kêt. Jeju ne prĩne krã kupu djà krã mex ne kudji nhym ate nō.

⁸⁻⁹ Nhym kam kôt ba djwÿnh kumrêx bôxja kēnkremã wadjàn arÿm omũ. Omũn arÿm amim,

—E kum, mrãmri ne akubyn tîn ne, ane. Ne tu amim Jeju markumrêx. Bir, ar kute omũnh kêtri ne ar amim,

—Mrãmri ne arÿm tyn akubyn tîn kêt, anhÿro ba. Ne ren mrãmri Metĩndjwÿnh kabēn'ã pi'òk no'òk markumrêx ne ren amim,

—Be, mrãmri dja akubyn tìn, anhỹro ba. Nhym be, kati. Ar kute pi'òk mar kêt. Kam ne ar kute kupu djà nõrkôt omũnh kêtri amim, “Akubyn tìn kêt”, anhỹro ba. Ne kam kênkremã 'ỳr wadjàn arỳm omũn amim,

—E kum, mrãmri ne akubyn tìn ne, ane. Ne tu amim Jeju markumrẽx.

Kute Marijmã amijo amirĩt.

Mat 28.9; Mak 16.9

¹⁰ Nãm ar kênkre kamũn kam akubyn ar ò kikremã tẽ. ¹¹⁻¹² Nhym Marij ar pãnh kênkre'ỳr bõx ne bõm arek mỳro dja. Nãm mỳro djan arỳm kênkre'ã ibô. Nhym kênkre kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut nhỹ. Ar ò kubêkà jaka. Jeju nõr djà'ã ar nhỹ. Nhym ja krã nõr djà'ã nhỹ nhym ja te nõr djà'ã nhỹ. Nhym Marij kênkre'ã ibôn arỳm ar omũ.

¹³ Nhym ar kum,

—Me'õ nire, mỳkam ne ga amỳro dja? ane.

Nhym arkum,

—Inhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne me'õ kênkre kurũm o katon o mõn nhỹnh kudji. Ije ir djækôt omũnh kêt kam ne ba imỳro dja, ane. ¹⁴ Nãm arkum anen arỳm mũm akẽx. Mũm akẽx ne arỳm Jeju pumũ. Djã ne tu omũ? Kati. Kute omũnh kêt.

¹⁵ Nhym kum,

—Mỳkam ne ga amỳro dja? Mỳj me'õ ne ga abej? ane.

Nhym Jejuo kute pidjòkô pumũnh djwỳnh pyræk ne kum,

—Ô kum, ga aje nhỹnh o amõr ne ir jabej imã akre. Dja ba 'ỳr tẽn arỳm amrẽ o tẽ, ane.

¹⁶ Nhym kum, “Marij”, ane.

Nhym kam 'ỳr akẽx ne kum, “Rabi”, ane. Be, me bakabẽnkam ne gu me ren kum, “Ujarẽn djwỳnh”, ane. Nãm kum, “Rabi”, anen arỳm o tỹm.

¹⁷ Nhyim kum,

—Kwārīk wānh ijo atým kêt. Imã anhire. Kraxje Ibām'ÿr idjåbir kêt ne ga ijo tým. Tën ikamyre arkum ikabên jarên arkum, “Jeju ne ar amã, ‘Arým Ibām'ÿr idjåbirmã. Ibåmbê ne ar Abãm. Arým Itĩndjwýnh'ÿr idjåbir ne itëmmã. Itĩndjwýnhbê ne ar Atĩndjwýnh’, ane. Dja ga tën ã ikamy arkum ane.” Nãm ã Jeju Marij Madarenamã ane.

¹⁸ Nhyim arým kôt ba djwýnh'ÿr tën ar'ÿr bôx. Ne arkum,

—Arým ne ba Bënjadjwýr djwýnh pumũ, ane. Ne kam Jeju ajbir kute kum kabên jarênhja kôt arým arkum arê.

Kôt ba djwýnhmã kute amijo amirĩt.

Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.36

¹⁹ Nhyim kam arým pi'òk kamrêkkam akamàt. Nhyim kam kôt ba djwýnh ar arým prĩne amijã ijên nhỹ. Mebê idjaer rũnh pymaje ne ar ar bikprõnh djåkam amijã ijên nhỹ. Nhyim kam Jeju bôx ne tu ar aêrbê ar'ÿr wadjàn ar ipòkri dja. Djan arým arkum, “On ar adjumar mex”, ane.

²⁰ Nãm arkum anen arým arkum ikrakam kàxiràx djwa kre jakren ajte pênàt'ãnh kàxdjwa kre jakre. Nhyim ar kute mrãmri ar õ Bënjadjwýr djwýnh pumũnhkumrêxkam kĩnhkumrêx ne.

²¹ Nhyim kam ajte arkum,

—On ar adjumar mex. Amrêbê ne Ibãm me'ã imã karõ. Pykakam me kum kĩnh kêtja'ÿr itëm'ã ne imã karõ ba amrê tẽ. Dja badjwý Ibãm kudjwa jakam me'ã ar amã karõ. Ar aje ikudjwa me'ÿr atëmmã ne ba ar amã me'ã karõ, ane.

²² Nãm arkum anen arým ar akôn arkum,

—Gê on Metĩndjwýnh Karõ ar ajo ba. ²³ Dja ar ajo ba gar kôt me kwý axwe maro akno. Nhyim kam Metĩndjwýnh ar akôt me axwe maro akno. Nàr gar me kwý axwe

maro abiknor kêt nhym kam Metĩndjwỳnh me axwe maro biknor kêt. Nãm Jeju ã arkum anen arỳm mã tẽ.

Tômemã kute amijo amirĩt.

²⁴ Nhym Tôme Djidjimu. Jejukôt ba djwỳnhbê 12'ô. Tôme ne kute ar bikprõnh djàkam arkôt ỳr kêt ne kute Jeju pumũnh kêt. Jeju mã tẽ nhym kam ar Tômemã kum,

²⁵ —Arỳm ne bar Bẽnjadjwỳr djwỳnh pumũ, ane.

Nhym arkum,

—Tô nhỹnh? Ne ba ren ikrakam kàxiràx djwa kre pumũn ren kôt inhikra'i jadjàn ren pênàt'ãnh krekôt inhikra jadjà. Be, kambit ne ba ren tu amim markumrẽx ne amim, “Mrãmri ne akubyn tĩnkumrẽx”, ane. Nhym be, kati. Akubyn tĩn kêt. Nãm ã Tôme arkum ane. ²⁶ Nhym kam arỳm ar'ã akatibê 8 apêx nhym kôt ba djwỳnh ar ajte bikprõnh djàkam nhỹ. Nhym Tômedjwỳ arỳm ar ikô'ã nhỹ. Nhym ar ajte pĩne mebê kikre'ã ijê. Ar nhỹ nhym kam Jeju ajte tu wadjàn arỳm ar ipôkri djan arkum, “On ar adjumar mex”, ane. ²⁷ Ne arỳm Tômemã kum,

—Ajrã. Amrẽ anhikra 'io goja inhikra kupên omũ. Ne amrẽ ipênàtkam krekôt goja anhikra jadjà. Kwãrik wãnh ijã amim, “Kati. Nãm 'êx”, anhỹr kêt. On tu amim imarkumrẽx, ane.

²⁸ Nhym Tôme kum,

—Inhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh, Itĩndjwỳnh, ane.

²⁹ Nhym kum,

—Tôme, ga aje ipumũnhkôt ne ga arỳm tu amim imarkumrẽx. Nhym be, me kute ipumũnh kêtđjwỳ. Djãm me kute ipumũnh kêt ne tu amim imarkumrẽxkam kaprĩmã? Kati. Dja me te ipumũnh kêt ne tu amim imarkumrẽx ne arỳm kĩnhkumrẽx. Ne kĩnho katàt ajakre. Nãm ã Jeju kum ane.

³⁰ Be, kôt ba djwýnh kute omũnh ne kute raxmã kator kadjy ne Jeju kute mýjja pumũnh kêt krãptĩ nhípêx. Ne me punu krãptĩo mex. Ije ar amã mýjja kwý'ã idjujarênh ne ije 'ã pi'ôk no'ôk ne ja. Djãm kunĩ'ã ne ba pi'ôk no'ôk? Kati. Pi'ôk jakam ne ba kwýbit'ã pi'ôk no'ôk ne. ³¹ Be, mýj kadjy ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne? Bir, dja gar pi'ôk jarêñ aman arým tu amim Jeju markumrêx ne amim,

—Mrãmri ne Jejubê gwaj banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkatikumrêx. Mrãmri kubê Kritukumrêx. Mrãmri kubê Metĩndjwýnh Krakumrêx, ane. Ja dja gar pi'ôkkam arêñ aman tu amim markumrêx. Tu amim markumrêx ne arým Jejukôt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. Ja kadjy ne ba ar amã 'ã pi'ôk no'ôk ne. Tãm ne ja.

21

Kôt ba djwýnh kute kabênkôt tep kumex pynênh.

¹ Nãm Jeju ã kôt ba djwýnhmã amijo amirĩto ane. Tyk ne akubyn tĩnkam ã arkum amijo amirĩto ane. Ne kam ajte kute imôtibê Xiberij'ãnh kute arkum amijo amirĩt kadjy.

² Nhyim kôt ba djwýnh kwý imô nokà'ã ar ba. Ximão Pedrumê Tôme Djidjimumê Natanajeumê Djebedêu kute ar adjwýrmê kôt ba djwýnh amãnhkrut 'ôdjwý ar ba. Natanajeu ne pykabê Garrêjakam krĩbê Kanakam abatãnh djã. ³ Ar ngô nokà'ã ar ba: nhyim Ximão Pedru arkum,

—Ba on tep kwý pynê, ane.

Nhyim ar kum,

—Bar akôt tẽ, ane. Ne kam tẽn kàkam nhýn kam nox ne. Ne kam ar kryreti rênho ba. Ne ar rênho ba: nhyim ar'ã akamát. Nhyim ar ar o ba: nhyim arým ar'ã akati tẽ nhyim tep kêt mex ne.

⁴ Ar'ã akati tẽ nhyim Jeju arým bôx ne akàx'ã dja. Nhyim ar kute nokre pumũnh kêt ne.

⁵ Jeju akàx'ã dja:n kam amũ arkum kabên ne arkum,

—Akmere ar, djã ne gar tep'õ pynê? ane.

Nhym ar kum, “Kati”, ane.

⁶ Nhym arkum,

—Ar kà djubôk'ãnh ajte kryreti mên arým kwý pynê, ane. Nhym kam ar arým kà djubôk'ãnh kryreti mē. Nhym arým tep kume:x ne. Nãm ar arým tep kumex pynê ne arým te: kute o àbirmã nhym uti: ne.

⁷ Nhym kôt ba djwýnhja, Jeju kum abêja, Pedrumã kum,

—E kum be, Běnjadjwýr djwýnh ne dja, ane. Nhym Pedru kuman amikajgo pumün arým õ inókàti jadjàn kam tu Jeju'ýr nox ne 'ýr bôx. ⁸ Nhym kôt ba djwýnh 'õdjwý ar kà ngrire 'õkam arým akàx'ýr mō. Akàx'ýr tep kamēnhō mō. Amybým ne akàx nhym ar ar tepo ba. Akàx'ýr 'ã akrebê 90 metu. ⁹ Nãm ar tep kamēnhō mō:n arým akàx'ýr o bôx. 'Ýr o bôx ne arým o wabi. Nhym arým kute tep prã'ã bôr ikwã nhym ar omũ. Nhym djwýdjwý kuri ikwã nhym ar omũ.

¹⁰ Nhym kam Jeju arkum,

—Amrẽ ar aje tep pynênh kwýo tẽ, ane.

¹¹ Nhym Pedru arým 'ýr tẽ. Kryretikam tep rũnh krãptĩ.

'Ýr ne tẽ nhym kryretikam tep rã'ã nhym bjêro mō:n akàx'ã arým kumē. Nhym tep'ã akrekam kubê 153. Nãm te tep rũnh krãptĩn kute kryreti rênh kêt ne. ¹² Nhym kam Jeju arkum,

—Amrẽ ar mōn anhō kwý krẽ, ane. Nhym ar 'ýr mōn arek dja. Ar arým kute amim õ Běnjadjwýr djwýnhkôt kute markam ar 'õ kute kum, “Běnjadjwýr djwýnh, djãm ga”? anhýr prãm kêt kumrẽx. Nãm ar arek umaje dja.

¹³ Nhym kam Jeju arým ar'ýr tẽn arkum djwýmẽ tep ngã. Nãm ã Jeju arkum amijo amirĩto ane. ¹⁴ Be, Jeju akubyn tĩn nhjukri ne amũja'ã arkum amijo amirĩt. Ne ajte arkum amijo amirĩt. Ne akati jakam ajte kute arkum amijo amirĩt ne ja.

Kute Pedrumã akubyn kum àpênh kadjy kabên jarênh.

¹⁵ Jeju arkum kungã nhym ar arým o nhỹ, õ kwý krêno nhỹ. Ne kam õ kwý krên pa nhym Jeju arým Ximão Pedru kukij. Djônaj kute Ximão djirja. Nãm kukij ne kum,

—Ë Ximão. Djãm amã ijabê? Djãm amã ijabêo aje ar ja kunĩ jakrenh? ane.

Nhym kum,

—Nà Bênjadjwýr djwýnh, imã ajabê. Ga arým ama, ane.

Nhym kum,

—Inhõ me ne me kute mrykĩ'ãtomti krare pyræk. Dja ga memã ikabên jarênhõ aba. Dja ga memã ikabên jarênhõ kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomtio ba djwýnh kute õ krito djuw mexo ba pyræk. ã memã ikabên jarênhõ ane, ane.

¹⁶ Ne kam ajte kum,

—Ë Ximão, djãm amã ijabê? ane.

Nhym kum,

—Nà Bênjadjwýr djwýnh, imã ajabê ga arým ama, ane.

Nhym kum,

—Inhõ me kute mrykĩ'ãtomti pyræk dja ga ar meo aba, ane.

¹⁷ Ne kam ajte: kum,

—Ë Ximão, Djônaj kra, djãm amã ijabê? ane.

Nhym arým kaprĩre. Kute kum, “Djãm amã ijabê”? anhỹro amãnhkrut ne ikjêkêtkam ne arým kaprĩre ne.

Nãm Jeju kum ane nhym kum,

—Bênjadjwýr djwýnh, ga ne ga aje mýjja kunĩ mar. Imã ajabê ga arým ama, ane.

Nhym Jeju kum,

—Inhõ me kute mrykĩ'ãtomti pyrækja dja ga memã ikabên jarênhõ aba. ¹⁸ Be, ajabatành nykam ne ga amipre djào amipren kam ga aje amim pry'ã karõ kôt mrã. Nhym be, abêngêttekam dja ga me'õmã apa bẽ nhym apren apa 'amýn 'ýr ajo tẽ. Te atêm prãm kêt nhym 'ýr ajo tẽ, ane.

¹⁹ Be, me kute Ximão Pedru bñn kukãm ne Jeju ã kum ane. Pedru dja me kubĩ nhym arỳm ty. Dja ã tyko ane nhym me arỳm kôt Metĩndjwỳnh raxmã kato. Nãm kum anen ajte kum,

—Be, dja ga mã ikôt ajkamẽ, ane.

²⁰ Nãm Ximão Pedrumã ane nhym arỳm akẽx ne kôt ba djwỳnh 'õdjwỳ pumũ. Jeju kum abêja pumũ. Tãm ne amrêbê ar àkuro ỳrkam Jeju'ỳr ajkamẽn kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj me'õ ne kute akurê djwỳnhmã akangamã? ane. ²¹ Nãm Pedru kôt ba djwỳnh ja pumũn kam 'ã Jejumã kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj dja tãmwãdjwỳ kam nẽ? ane.

²² Nhym Jeju Pedrumã kum,

—Be, dja ba akubyn bõx nhym tĩn rã'ã jabej. Kwãrik wãnh rã'ã. Nhym be, ije adjàpênh djà'ã amã karõja dja ga kôtbit ajamak bẽn ne o aba. Ba dja ga mã ikôt ajkamẽ, ane.

²³ Nhym kam Jeju kukwakam me kute abeno kamyja kute Jeju kabẽn mar kêt ne arík 'ã abenmã kum,

—Be, dja kôt ba djwỳnh wã tyk kêtumrẽx, ane. Nhym be, kati. Djã ne kum, “Dja tyk kêt”, ane? Kati. Nãm Pedrumã kum,

—Be, dja ba akubyn bõx nhym tĩn rã'ã jabej. Kwãrik wãnh rã'ã. Nhym be, ije adjàpênh djà'ã amã karõ dja ga kôtbit ajamak bẽn ne mã ikôt ajkamẽ, ane. Jabit Jeju Pedrumã arẽ. Tãm ne ja.

²⁴ Ba Jeju kôt iba djwỳnh ne ba me amã Jeju djàpênh'ã ajarẽ. Ije àpênh pumũnhkôt ne ba katàt me amã 'ã idjujarẽnhkumrẽx ne arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Tãm ne bar ije markumrẽx.

²⁵ Djãm ije apỳnh àpênh djà'ã pi'òk no'òkja djãm jabit ne Jeju ipêx? Kati. Ije pi'òk no'òk kêtri ne ba amim,

—Ne ba ren àpênh kunĩ'ã pi'ôk no'ôk nhym ren arým pi'ôk kume:x. Ne ren apỹnh pyka djari kunĩkôt ren pi'ôk me akrenh mex ne. Nhym be, kati. Jeju djàpênh jabit ne ba 'ã pi'ôk no'ôk ne. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽ Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27
